

Munkaanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

ELŐTERJESZTÉS

a Kormány részére

a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

(TERVEZET)

Határozati javaslat

A Kormány megtárgyalta és elfogadta az Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról szóló előterjesztést, és elrendeli az előterjesztés 1. számú mellékletét képező OGY határozat tervezetének az Országgyűléshez történő benyújtását, valamint az előterjesztés 2. számú mellékletét képező Korm. határozat közzétételét a Határozatok Tárában.

Az OGY határozat-tervezet előadójának a Kormány a szociális és munkaügyi minisztert jelöli ki.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

1. számú melléklet a - /2008. sz. kormány-előterjesztéshez

Az Országgyűlés

.../2008. (... ...) OGY határozata

a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

Az Országgyűlés abból a felismerésből kiindulva, hogy az ifjúsági korosztályok nemzetünk felemelkedésének és társadalmunk megújulásának meghatározó alapját jelentik, továbbá felismerve e korosztályok társadalmi integrációjának szükségességét és támogatva a felelős társadalom megteremtésében, a közösségi kapcsolatok fejlesztésében és az esélyegyenlőség megteremtésében betöltött szerepüket, valamint figyelemmel a társadalom gazdasági és társadalmi aktivitásának előmozdítására, a nemzeti értékek, és az önbecsülés erősítésére – összhangban az Alkotmánnyal, az Európai Unió és az Európa Tanács célkitűzéseivel – a következő határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés elfogadja a határozat *mellékletét* képező, „Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009–2024” című stratégiai programot (a továbbiakban: Nemzeti Ifjúsági Stratégia);
2. Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy

a) jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Nemzeti Ifjúsági Stratégiában elfogadott elveket, cselekvési célkitűzéseket és az azokhoz rendelt megvalósítási koncepciókat, melynek keretében vizsgálja felül a vonatkozó hazai szabályozást;

b) kétéves cselekvési programban gondoskodják a megállapított célok és prioritások megvalósításának mérhető indikátorokat is magában foglaló eszközrendszeréről, a szükséges eszközökről és azok koordinált felhasználásáról, valamint arról, hogy a központi költségvetés tervezése során az érintett fejezetek felügyeletét ellátó szervek vezetői vegyék figyelembe a Nemzeti Ifjúsági Stratégiában meghatározott célokat;

c) az első, a 2010-2011. évekre szóló kormányzati cselekvési programot a feladatok, a felelősök és szükséges költségvetési források meghatározásával legkésőbb 2009. június 30-ig dolgozza ki;

d) első alkalommal az Országgyűlés 2011. évi őszi ülészakán, majd ezt követően két évente tájékoztassa az Országgyűlést a Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósulásáról.

3. A gyermekek és az ifjúság helyzetéről, életkörülményeinek alakulásáról és az ezzel összefüggésben a 2005. évben megtett kormányzati intézkedésekről szóló jelentés elfogadásáról szóló 95/2007. (X. 31.) OGY határozat 2. a) pontjában szereplő „háromévenként terjesszen elő jelentést” szövegrész „négyévenként terjesszen elő jelentést” szövegrészre módosul.

4. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Melléklet a .../2008. (... ..) OGY határozathoz

„... HOGY ÁLTALUK LEGYEN JOBB!”

NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA

2009-2024

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

TARTALOM

1.	BEVEZETŐ	58
1.1.	A STRATÉGIA SZÜKSÉGESSÉGE	58
1.2.	A STRATÉGIA ELŐKÉSZÍTÉSE	19
1.3.	A STRATÉGIA SZERKEZETE	7
2.	HELYZETELEMZÉS	28
2.1.	AZ IFJÚSÁG ÉLETHELYZETE	28
2.1.1.	DEMOGRÁFIAI HELYZET, CSALÁD, TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁG, HOSSZÚ TÁVÚ HATÁSOK	28
2.1.2.	OKTATÁS, KÉPZÉS, TEHETSÉGGONDOZÁS, TÁRSADALMI MOBILITÁS	29
2.1.3.	FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKAERŐPIACI-HELYZET	10
2.1.4.	MARGINALIZÁLÓDÁS, KIREKESZTETTSÉG	10
2.1.5.	FOGYASZTÁS, GAZDASÁGI HELYZET, KULTÚRA, MÉDIA, INFOKOMMUNIKÁCIÓ.....	114
2.1.6.	IFJÚSÁG ÉS EGÉSZSÉG (EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT, ÉLETMINŐSÉG, EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG).....	114
2.1.7.	IFJÚSÁG ÉS BŰNÖZÉS, DEVIANCIÁK	125
2.1.8.	KÖZÖSSÉG, RÉSZVÉTEL, KÖZÉLET	12
2.1.9.	FÖLDRAJZI MOBILITÁS, MIGRÁCIÓ	136
2.2.	AZ IFJÚSÁGI KÖZFELADATOK ÉS ELLÁTÁSUK HELYZETE	136
2.2.1.	JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET	136
2.2.2.	ÁLLAMI, REGIONÁLIS, HELYI SZINTŰ IFJÚSÁGI FELADATOK, INTÉZMÉNYRENDSZER	147
2.2.3.	ELJÁRÁSOK, ADMINISZTRÁCIÓ, TRANSPARENCIA	158
2.2.4.	PÁRBESZÉD, ÉRDEKEGYEZTETÉS, CIVIL FORRÁSBEVONÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS	158
2.2.5.	IFJÚSÁGKUTATÁS (MONITORING).....	158
2.2.6.	IFJÚSÁGI CÉLÚ KÖLTSÉGVETÉSI FORRÁSOK	169
2.3.	AZ IFJÚSÁGI SZAKMA – A CIVIL IFJÚSÁGI SZEGMENS	169
2.3.1.	SZAKMAI STRUKTÚRÁK, KÉPZÉS	169
2.3.2.	CIVIL IFJÚSÁG- SZERVEZETEK, (RÉSZVÉTEL, SZOLGÁLTATÁSOK, ÖNKÉNTESSEK, ÉRDEKKÉPVISELET)	17
2.3.3.	IFJÚSÁGI CÉLÚ (NEM ÁLLAMI) FORRÁSOK	30
3.	SWOT + T ANALÍZIS	19
3.1.	TRENDEK:.....	19
3.2.	SWOT	192
4.	NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA	247
4.1.	VÍZIÓ	247
4.2.	ALAPELVEK	37
4.3.	A STRATÉGIA ÁTFOGÓ CÉLJA	24
4.4.	A STRATÉGIA HORIZONTÁLIS CÉLJAI	25
4.5.	A STRATÉGIA CÉLRENDSZERE	269
4.6.	A STRATÉGIA SPECIFIKUS CÉLJAI	40
4.6.1.1.	GYERMEKVÁLLALÁS, CSALÁD	40
4.6.1.2.	ÖNÁLLÓ EGZISZTENCIA	30
4.6.1.3.	ESÉLYEGYENLŐSÉG, SZOLIDARITÁS	32
4.6.2.1.	TANULÁS ÉS KÖRNYEZETE	35
4.6.2.2.	KULTURÁLIS ÉRTÉKTEREMTÉS, KULTÚRAKÖZVETÍTÉS	38
4.6.2.3.	TUDATOSSÁG ÉS TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓ	40
4.6.3.1.	CIVIL TÁRSADALOM.	44
4.6.3.2.	ERŐFORRÁSOK ÉS FELTÉTELEK	46
4.6.3.3.	IFJÚSÁGÜGY, IFJÚSÁGI SZAKMA, IFJÚSÁGI MUNKA	60
5.	KAPCSOLÓDÁS SZAKPOLITIKAI STRATÉGIÁKKAL	50
NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA- HÁTTÉRANYAG:		64
MAGYARORSZÁGI IFJÚSÁGPOLITIKA MÚLTJA ÉS JELENE		65
IFJÚSÁGPOLITIKA EURÓPÁBAN.....		70

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

1. BEVEZETŐ

Az öregedő társadalom, az elhúzódó tanulói idő, a tanulmányokat folytatók megnövekedett aránya, ezzel együtt az aktív dolgozó fiatalok arányának csökkenése, az ifjúságnak az oktatás, a munkaerőpiac és a szabadidő vonatkozásában fennálló sebezhetősége, az intézményi rendszerbe vetett bizalom megrendülése, a határozott elfordulás az aktív alkotó közéleti részvételtől, illetve a társadalomban tapasztalható negatív folyamatok arra ösztönözték az Európai Unió tagállamait, hogy újrafogalmazzák az ifjúsággal kapcsolatos kormányzati cselekvéseket az Ifjúsági Fehér Könyvben.

Magyarországon is körvonalazódnak látszanak azok a folyamatok, amelyek a rendszerváltás időszakának értékbizonytalanságai után a helyzetet felmérve és értékelve egy korszerű, modern és progresszív ifjúságpolitikai lépésváltást igényelnek.

Hazánkban is szükség van arra, hogy az ifjúságot egy folyamatos, innovatív, korszerű tudással rendelkező erőforrásnak tekintsük, amely képes a társadalom megújítására, az aktív szerepvállalásra. Mint önálló, döntésképes egyénekre tekintünk az ifjúsági korosztályok tagjaira, a jövő alakítóira, lehetőséget ajánlva képességeik kibontakoztatásához.

A 2006-os kormányprogram ifjúságra vonatkozó vállalása kimondja: A Kormány feladata, hogy elősegítse a fiatalok társadalmi integrációját. Ennek érdekében alkotja meg a Nemzeti Ifjúsági Programot, amely a tanulás, a munkavállalás, az otthonteremtés és a családalapítás területein egyenlő esélyeket kíván teremteni a fiatalok számára a sikeres felnőtté váláshoz. A Nemzeti Ifjúsági Program helyett a stratégia a Nemzeti Ifjúsági Stratégia elnevezést viseli, ami jobban kifejezi az ifjúsági területtel kapcsolatos hosszú távú tervezési igényt. A Stratégia, mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni rövidebb időtávra, a kétéves cselekvési programokat eszközként használva a Stratégia céljainak eléréséhez.

A stratégia célcsoportja – annak kiterjesztő értelmezésével – a kortárs csoport megjelenésétől a másokért való felelősségvállalásig terjed. Jelenleg a magyar lakosság több mint 27%-a sorolható az ifjúsági korosztályokhoz, ami nagyjából megfelel az európai átlagnak¹.

1.1. A STRATÉGIA SZÜKSÉGESSÉGE

Az államnak *felelőssége* van abban, hogy polgárainak a társadalomba történő beilleszkedése sikeres legyen, valamint, hogy alkotmányban rögzített jogaikkal élni tudjanak. Az ifjúsági korosztályok esetében e felelősség speciális intézkedéseket és figyelmet követel meg. Az államnak továbbá *érdeke*, hogy a felnövekvő korosztályok ismerjék és elfogadják azokat a társadalmi normákat, amelyekben élünk, s hogy maguk is képesek legyenek azok átörökítésére. Az érintett korosztályok élete a felnőtté válás folyamatában egységes és oszthatatlan, azaz nem kezelhető szakterületenként², ezért a politikumnak szektorokat átívelő koncepcióval kell rendelkeznie a felnövekvő nemzedékekkel kapcsolatos teendőiről. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása, megtestesülése.

A magyar ifjúságkutatói elemzések tapasztalatai megegyeznek az Európában mért fő tendenciákkal. Az ifjúsági korosztályok változékony csoportot alkotnak, egyre később lesznek a munkaerőpiac szereplői, később alapítanak családot; váltogatják a munkával és a tanulással töltött időszakokat; és mindenekfelett egyéni életútjaik sokkal

---

¹ Ez az időhorizont a kb. 8–12 évesektől a kb. 25–30 évesekig tartozókat sorolja az ifjúsági korosztályok tagjai közé (a nemzetközi és hazai jogi gyakorlat a gyermekkor 0–18 év kor között határozza meg). A társadalomban jelentkező tendenciákból és a szakmai dilemmákból azonban következik, hogy az ifjúsági szemléletben szükséges az egyszerű életkori lehatárolásnál nagyobb szabadságfokot adni az egyén sajátosságaihoz eredeztethető megközelítéseknek, az életkortól független mérlegelésnek is. Az életkori szakaszolások, noha tudományos eljárásokkal igazolt elméleti alapot jelentenek, nem írják felül azt az ifjúságügyre olyannyira jellemző elvet, amely az egyént egyszerűnek és megismételhetetlennek tekinti, aki társadalmi helyzete és biológiai lényének fejlődése okán is csak fenntartásokkal szorítható kategóriákba.

² Az állam „látja” őket, ha iskolában vannak – de nem látja őket, ha mellette vagy kívül; látja őket, ha akut betegek – de nem látja őket, amikor az egészségüket kockáztatják; látja őket, ha munkanélküliek lettek, de nem látja, amikor munkavállalási képességeik hiányában csődöt mondanak; befogadja őket, ha segítségre szorulnak és erről az illetékesek jelzést kapnak – de nem „törődik” velük, ha jelzés hiányában nem kerülnek kapcsolatba a rendszerrel stb.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

változatosabbak, mint ezelőtt valaha. Az iskolának, az egyetemnek, a munkahelynek és a társadalmi környezetnek nincs már olyan integráló szerepe, mint korábban. A fiatalok egyre később válnak teljesen önállóvá életük során.

Mindez tükröződik az ifjúság életérzésében: a lét bizonytalanná válásában, a jelenlegi döntéshozó rendszerekbe vetett bizalom elvesztésében, a közéletben vagy az ifjúsági szervezetekben való hagyományos részvételi formák iránt érzett elégedetlenségben. Némelyikük úgy érzi, saját gondolatai nem mindig kapnak helyet az idősebb korosztályok által számukra kigondolt közpolitikai irányelvekben. Némelyek a közönyben és az individualizmusban keresnek menedéket, míg mások az önkifejezés szélsőséges, esetenként a demokratizmus határait súroló megnyilvánulásait választják. A többség szeretne hatással lenni a közös ügyekre, csak ennek még nem találta meg a megfelelő kifejezési módjait.

Ennek ellenére a korosztályok tagjainak sok mondanivalója van; hiszen pontosan ők azok az emberek, akik elsődlegesen tapasztalják a gazdasági változások, a demográfiai egyensúly kibillenése, a globalizáció, vagy a fokozódó kulturális diverzitás következményeit. Azt várjuk tőlük, hogy újfajta társadalmi kapcsolatokat alakítsanak ki, megtalálják a szolidaritás új kifejezési formáit, és a különbözőségekkel való együttélésnek olyan új módozatait hozzák létre, ami tartalmasabbá teszi életüket – miközben újabb bizonytalanságokkal kell szembenéznük.

A bonyolultabb társadalmi és gazdasági körülmények közepette az érintettek bizonyos területeken kevésbé képesek a fennálló helyzethez való alkalmazkodásra, más témákban pedig messze meghaladják elődeik teljesítményét. Elengedhetetlen feladat, hogy megkönnyítsük a valódi, felelősségteljes szerep megtalálását.

1.2. A STRATÉGIA ELŐKÉSZÍTÉSE

2007 szeptemberében a kormányzati munkamegosztásban az ifjúságügyért felelős minisztérium arra kért fel egy szakemberekből álló csoportot, hogy dolgozza ki a nemzeti ifjúsági stratégia egy lehetséges vázlatát.

A kormányzati megbízás egy olyan dokumentum elkészítéséről szólt, melyet az európai szakirodalom komplex megközelítésnek, integrált ifjúságpolitikának hív. Ez a megközelítés a gyakorlatban azt jelenti, hogy a munka az ifjúság élethelyzetét befolyásoló szakpolitikaként elemzi az ifjúság helyzetét, feltárja az őket körbevevő társadalmi kontextust, és az ágazati logikából adódóan összegzi az ágazatok ifjúsággal kapcsolatos teendőit, valamint a demokráciatanulás és szocializáció – mint ifjúsági szakágazati problémakör részei – lehetséges megoldásait.

A munka során felhasznált dokumentumok nemcsak a hazai ágazati stratégiák és az EU tagországok ifjúságpolitikai dokumentumai voltak, hanem az Európa Tanács, az Európai Unió ifjúságpolitikai iránymutatásai, továbbá a II. Nemzeti Fejlesztési Terv és kapcsolódó dokumentumai is. Az ezekben leírtak értelemszerűen hatással vannak az alább alkalmazott megközelítésekre, a szerkezetre és tartalomra egyaránt.

Az alkalmazott megközelítés fejlesztési típusú, a megoldási javaslatok az ifjúságra, mint lehetséges erőforrásra tekintenek, így nem az ellátási formák, nem a juttatások állnak a középpontjában, hanem a lehetséges egyéni, közösségi fejlesztések. A munka megfelel az Európa Tanács elvárásainak, amelyek a tényalapú ifjúságpolitika megalkotására hívják fel a tagállamokat. Ebből következően a feltüntetett részcélok nem különböző társadalompolitikai felfogások mentén szerveződnek. Ez a megközelítés lehetőséget ad a különböző társadalompolitikai célkitűzések érvényesítésére – a rövidebb programozási periódusok esetében – az ifjúsági cselekvési programokban, amelyek tartalmazzák a konkrét teendőket, felelősöket, határidőket és szükséges forrásokat.

A szerkesztési mód lehetővé teszi, hogy az ifjúságkutatás, a szakpolitikai célkitűzések és az ifjúsági intézkedések/szolgáltatások dinamikus kölcsönhatásban álljanak egymással, és egyben kényszerítő erejű is, hogy a javasolt részcélok valamilyen mérhető kimenetet eredményezzenek.

A stratégiában használt fogalmak pontos magyarázata a Nemzeti Ifjúsági Információs és Dokumentációs Adattárban található meg.

A stratégia időintervalluma 15 év.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósulásának értékeléséhez az adatok gyűjtését az ifjúságügyért felelős tárca által kijelölt szervezet végzi. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia célindikátorainak időszakos teljesülését rendszeres nagymintás ifjúságkutatások és ifjúsági célú statisztikai adatgyűjtés útján kell biztosítani. Az adatokból levont következtetések értékelését:

- az Országgyűlés illetékes bizottsága,
- az illetékes minisztérium,
- egy, a későbbiekben megalakuló nemzeti szintű fórum, pl.: Nemzeti Ifjúsági Tanács,
- a stratégia elkészítésével megbízott szakmai testület végzi.

Az értékelést meghatározott rendszerességgel – első ízben 2011 második félévében, majd ezt követően két évente – kell elkészíteni, ehhez forrásokat kell rendelni, ezzel együtt el kell végezni a részcélok felülvizsgálatát (gördülő tervezés).

A tervezés módszertanában különös hangsúllyal szerepel a nyilvánosság biztosítása és a folyamat egészének, valamint az elért eredményeknek az értékelése.

A nyilvánosság biztosítása kapcsán fontos cél annak a tájékoztatási és tudatosítási kommunikációs mechanizmusnak a kialakítása, amely alkalmas arra, hogy az ifjúsági stratégia célkitűzéseinek végrehajtása során a kapcsolódó részcélok sajátosságainak megfelelő folyamatokról, valamint a megvalósuló intézkedések kézzelfogható eredményeiről átlátható tájékoztatást adjon a tervezésben, a végrehajtásban és az eredmények értékelésében részt vevők, valamint a megvalósításban érintett szervezetek számára. A gördülő tervezés során törekedni kell az érintett szervezetek közvetlen véleményalkotási lehetőségének biztosítására. Az ifjúsági korosztályok speciális helyzetére tekintettel a stratégia kommunikációjának, egyeztetésének megtervezésekor kiemelt figyelemmel kell lenni a szervezethez nem kötődők elérésére, véleményalkotási lehetőségük biztosítására. Ennek megfelelően a legfontosabb feladat a célcsoportok figyelmének felhívása a feladatokra és lehetőségekre, az intézményi rendszer működésére, a célkitűzések végrehajtásának mikéntjére.

A nyilvánossággal kapcsolatos tevékenységet az értékelési folyamathoz igazodva, meghatározott rendszerességgel, de legalább két évente egy alkalommal felül kell vizsgálni.

1.3. A STRATÉGIA SZERKEZETE

A dokumentum átfogó, horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. Az részcélok megvalósításának módját, sorrendjét, felelőseit a stratégiához kapcsolódó, Kormány által elfogadandó mindenkori rövid távú cselekvési programok kell, hogy tartalmazzák. A stratégia végrehajtásában a kormányzati, önkormányzati és piaci aktorok mellett jelentős szerepet vállalhat a non-profit szektor.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia ideológiamentességre törekszik, kerülve a pártok társadalompolitikai felfogásából adódó nézetkülönbségek megjelenítését. A dokumentum célokat fogalmaz meg, de a célokhoz vezető út kijelölését meghagyja az aktuális kormány mozgásterének. Mindemelllett a stratégia nem értéksemleges, hiszen hangsúlyosan kezel olyan témákat (pl. család, prevenció, szociális biztonság) amelyek a gyerekek, serdülők, fiatalok élethelyzete, sikeressége szempontjából kiemelkedő jelentőségűek.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. AZ IFJÚSÁG ÉLETHELYZETE

2.1.1. DEMOGRÁFIAI HELYZET, CSALÁD, TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁG, HOSSZÚ TÁVÚ HATÁSOK

A 0–14 és a 15–29 éves korcsoport nagysága és a teljes népességhez viszonyított aránya folyamatosan csökken. A gyermekkorúak valamivel több mint másfélmilliónyian, a 15–29 évesek pedig 2,1 milliónyian voltak 2006. január 1-jén. A két csoport együtt a magyarországi népesség 36,5 százalékát tette ki.

Magyarországon 1000 lakosra 9,4 élveszületés jut. Hazánk az unió alacsony termékenységi rátájú országai közé tartozik 1,31-es értékével (a legalacsonyabb fertilitási ráta Lengyelországban (1,24), a legmagasabb Franciaországban (1,94) található). A népesség szinten tartásához 2,1-es érték lenne szükséges. Az alacsony ráta elsődleges okai az életciklusok változásában keresendők: a későbbi házasságkötésben és gyermekvállalásban.

A házasságkötések számában és arányában 2001 óta lényegében stagnálás tapasztalható. A fiatalok egyre később kerülnek „felnőtt” státusba: egyre később házasodnak, vállalnak gyereket, fejezik be tanulmányaikat és lépnek ki a munkaerőpiacra. Az 1000 lakosra jutó házasságkötések száma 4,4 (EU25 átlaga 4,8), a válásoké 2,4 (EU25 átlaga 2,1). 2005-ben a férfiak esetében 1000 megfelelő korú házásra 16,6 válás jutott. A nők esetében ez a szám 20,1 volt. A válások kismértékű csökkenést és stagnálást mutatnak az utóbbi évtizedben, ami azonban az alacsony házassági kedvvel is összefügg.

A házasságon kívül született gyermekek részaránya eléri a 35%-ot. Ezen születek több mint 80%-a hajadonoktól, 16%-a elvált nőktől származik. A felbomlott házasságok 73%-ában van kiskorú gyermek. Az eltartott gyermekek mintegy 84%-át neveli édesanyja, s csupán a gyermekek 16%-a él édesapjával. Az első házasságkötés átlagos életkora férfiaknál 28,2 év, nőknél 25,7 év. A párkapcsolatban élők 15%-a élettársi kapcsolatban él. Az élettársi kapcsolatban vagy a tartós kapcsolat nélkül élő fiatalok legnagyobb létszámú csoportját a legalacsonyabban iskolázott, leszakadó gazdasági régiókban, kistelepüléseken élő, tartósan munkanélküli fiatalok alkotják.

A fentiek ellenére a fiatalok körében nincs házasságellenes hangulat. A 18–29 éves fiatalok túlnyomó többsége (76%) ideális életformának az együttélést követő házasságot tartja, az együttélés nélküli házasság, illetve a végleges élettársi kapcsolat híveinek aránya csupán 10-10%.

A gyermeküket egyedül vállaló anyák aránya növekszik. Az első gyermek vállalásának átlagos életkora a nőknél 27 év. 2006-ban az összes 18–29 éves nő 73%-a gyermektelen volt, férfiak esetén ebben a korcsoportban a gyermektelenek aránya 79%-ra becsülhető. A felmérések szerint azok közül a 15–29 éves fiatalok közül, akiknek még nincs gyerekük, 84% kimondottan tervezi, hogy legyen. A párok 15%-a küzd meddőségi problémákkal.

A fiatalok 80%-a megfelelőnek tartja saját lakáskörülményeit. A fiatalok stabil párkapcsolatba lépve, vagy a szülőtől elköltözve igen kis arányban bérelnek önálló lakást. A lakáshoz jutást az államilag támogatott hitelrendszer keretében próbálják megoldani.

A fiatalok kétharmada szüleivel él, egyötödük él saját vagy házas-/élettársa lakásában, házában, a fennmaradó 14% bérelt lakásban, kollégiumban, ismerősöknél lakik az év legnagyobb részében.

A 15–29 éves fiatalok kétharmada (65%) él szüleivel. Sokan azok közül is szüleikkel élnek, akik amúgy már saját családot alapítottak (9%).

A magyar nők mintegy 5,7%-a dolgozik csupán részmunkaidőben, szemben pl. a holland nők 75%-ával, vagy a lengyel nők 14%-ával.

A szegénységi küszöb (az egy főre jutó medián jövedelem 60%-a) alatt él az egyszülős családok több mint egyharmada (38,9%).

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

2.1.2. OKTATÁS, KÉPZÉS, TEHETSÉGGONDOZÁS, TÁRSADALMI MOBILITÁS

Az iskoláskorú korosztályok létszámának 2010-ig tartó népesség-előrejelzése azt mutatja, hogy az általános iskola felső tagozatának megfelelő évfázatok esetében lesz a legnagyobb mértékű a csökkenés, ez a négy korosztály mintegy kilencvenezrel lesz kisebb létszámú 2010-ben, mint 2004-ben. A 6–9 és 14–17 éves korcsoport létszáma ennek mintegy felével fog csökkenni az elkövetkező években.

A középfokú oktatásban részt vevők számának az elmúlt 15 évben tapasztalható növekedése mellett az érettségit nem adó szakiskolai képzésben részt vevők száma 2005/2006-ra az 1990/91-es mennyiség 59,9%-ára csökkent. A szakiskolákban kiemelkedően magas a lemorzsolódók aránya (20–25%).

Míg az 1980-as években az adott korosztály 1/10-e, ma a 18–29-évesek 40%-a jár felsőoktatási intézménybe.

Az OECD által végzett PISA vizsgálat szerint a magyarországi 15 évesek olvasási készsége jóval az OECD átlag alatt van, a tanulók egynegyede alapvető olvasási készségekkel sem rendelkezik. 57 ország eredményeit figyelembe véve a magyar diákok átlaga a szövegértés-szövegalkotás tekintetében a 23. és 30. pozíció közötti tartományban található.

Az innováció-vezérelt gazdasági növekedés humán feltételeinek megteremtéséhez szükséges műszaki és természettudományos képzettséggel rendelkező kvalifikált munkaerő kibocsátása jelentősen elmarad az EU átlagától (arányuk a végzetek körében Magyarországon 2002-ben 18%, az EU átlag 26,1%).

A kiterjedt állami és civil tehetségsegítő programokban 2006-ban, közel 70 ezer fő vett részt. A legkiválóbb fiatalok minden évben rangos nemzetközi versenyek (pl. diákolimpiák, EU Fiatal Tudósok Versenye, Intel ISEF verseny stb.) és művészeti fesztiválok sorozatán érnek el kiemelkedő eredményeket.

A magyar fiataloknak csak 1/3-a beszél valamilyen szinten legalább egy idegen nyelvet. A legtöbben az angolt említik, a kettő vagy ennél több idegen nyelvet beszélők a fiatalok 10%-át teszik ki.

A jogalkotás eszközével, illetve az uniós és hazai forrásokra épülő fejlesztési programok nyújtotta lehetőségekkel elkezdődött és folyamatosan zajlik a közoktatás korszerűsítése. A fejlesztési programok olyan területeket érintettek, mint az információs és kommunikációs technológiák oktatási alkalmazása, az idegennyelv-tanulás fejlesztése, a társadalmi integrációt támogató beavatkozások, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló kompetenciák fejlesztése az alap- és középfokú oktatásban, a középfokú szakképzés tartalmi és intézményi reformja.

A bolognai rendszer – amelynek eredményeként a duális képzési rendszert lineáris váltotta fel – bevezetésének tapasztalatai hiányosak, elemzésük még várat magára. A felsőoktatás egyéb tendenciái viszont kritikára szorulnak, reformjuk elengedhetetlen. A felsőoktatásban inkább a mennyiségi szemlélet és az ezzel járó finanszírozási szempontok a dominánsak a minőségi szemlélettel szemben. A felsőoktatásban meglévő minőségi kontroll további fejlesztése szükséges. A tanórákon kívüli tartalmas időtöltésre kevés megoldást kínálnak az intézmények.

A képzés területén hiányzik a valós munkaerő-piaci igényekkel való összhang megteremtése, ebből kifolyólag egyes területeken túlképzés, máshol alulképzés van.

A létszámnövekedés szükségszerűen hozta magával az oktatói bázis hirtelen bővülését. Az egyetemeken kisebbségbe került a tudatos értelmiségképzési szemlélet és gyakorlat, melynek szemléleti hátránya már érezhető.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

2.1.3. FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKAERŐ-PIACI HELYZET

Európai uniós összehasonlításban Magyarországon alacsony a fiatal korosztály munkaerő-piaci aktivitása. A 15-24 éves korosztály 26,8%-a aktív a munkaerőpiacon, szemben az EU-átlag 45,1%-ával. A fiatalok alacsony foglalkoztatottsága (Magyarország: 21,7%, EU-25: 37,3%) mellett az ifjúsági munkanélküliség aránya 2005-ig nem volt magasabb az EU-átlagnál, mára azonban a magyar 15–24 évesek 19,1%-a munkanélküli, míg az uniós átlag 17,3%. A be nem jelentett munkavégzés nagyobb arányban jellemzi a korosztályt, mint a felnőtteket.

A munkaerőpiac struktúrája is átalakult: az aktív fiatalok körében nőtt a szellemi, míg csökkent a fizikai munkát végzők aránya, ezzel összhangban nőtt a foglalkoztatott fiatalok átlagos képzettségi szintje is.

Az EU átlagához képest nagyon alacsony az atipikusan foglalkoztatott (EU15,5%), valamint a vállalkozó fiatalok aránya Magyarországon. A vállalkozók a már munkát vállalt fiatalok mindössze 3%-át teszik ki.

A nők átlagos iskolai végzettsége magasabb, minek következtében nagyobb arányban foglalkoztatják őket a szellemi, felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben, mint a férfiakat. A férfiak körében magasabb a munkanélküliség, a nők viszont hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon, és hátrányaikat erősítheti egy esetleges gyermekvállalás.

Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok elhelyezkedési esélyei sokkal rosszabbak, mint a diplomásoké, bár az utóbbiak elhelyezkedési esélyei is romlanak. Egyre többen képzettségük alatti munkakört töltenek be.

A legrosszabb helyzetben a legfeljebb 8 általánost végzett fiatalok vannak. A roma fiatalok elhelyezkedési esélyei lényegesen rosszabbak, mint a nem romáké.

A budapesti fiatalok 24%-a, a magyarországi fiatalok átlagosan 34%-a ismerkedett már meg kényszerűen a munkanélküli státusszal.

2000-hez képest megtriplázódott a pályakezdő diplomás munkanélküliek aránya, minden negyedik iskoláját befejező fiatal munkanélküliként „kezdi” pályafutását. Főleg a vidéki, elsőgenerációs értelmiségi fiatalok számára tűnik nehéznek az elhelyezkedés.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, vagyis a munkaerő-piaci kereslet és kínálat nem illeszkedik egymáshoz. A munkaerőpiac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. Ezeket a kompetenciákat a fiatalok családi és szociokulturális háttere jelentős mértékben meghatározza, amit az oktatási rendszer csak részben képes ellensúlyozni. A kedvezőbb helyzetből indulók könnyebben helyezkednek el, a nehezebb helyzetben lévők a munkaerő-piaci versenyben eleve hátrányokkal indulnak.

A fizetések átlagos nagysága eltérő: Budapesten és Nyugat-Dunántúlon magasabb bért kapnak a fiatalok ugyanazért a munkáért, mint a keleti régiókban. A település méretének csökkenésével csökken a szellemi foglalkozású, felsőfokú végzettséggel rendelkező munkavállaló fiatalok aránya és növekszik a középfokú végzettséggel rendelkező, fizikai munkát végzőké. A munkaerő-kereslet- és kínálat területi szinten is eltér egymástól.

2.1.4. MARGINALIZÁLÓDÁS, KIREKESZTETTSÉG

A nemzetközi összehasonlításokban alkalmazott szegénységi küszöb az OECD2-skála alapján meghatározott ekvivalens jövedelem 60%-a. Ennek alapján az EU népességének 16%-a tartozik a szegények közé. Legmagasabb arányt Lengyelországban és Litvániában (21%), a legalacsonyabbat Csehországban (10%) találhatjuk, Magyarországon ez az arány 13%.

Munkaanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Magyarországon, a 20 éven aluli eltartottak közel egyötöde, 420 ezer fiatal él a szegénységi küszöb alatt. A létminimum alatt élő fiatalok aránya ennek közel kétszerese (850 ezer). A 0–15 év közöttiek 25,2%-a, a 16–24 év közöttiek 18,3%-a szegény. A gyermekes háztartások 20,5%-a szegény.

A szegénységben élő háztartások közel fele községekben él. Az országos átlaghoz képest háromszor nagyobb valószínűséggel találunk köztük olyan családokat, ahol legalább három eltartott gyermek van.

A munkaerőpiacon leghátrányosabb helyzetben levő roma népesség a legalacsonyabb foglalkoztatottsággal jellemezhető, leghátrányosabb kistérségekhez tartozó településeken él. A hátrányos helyzetű roma fiatalok többsége a szakiskolák első-második évfolyamáról kihullik. A kimaradók aránya a legalacsonyabb presztízsű szakiskolákban a legmagasabb.

Fogyatékosággal él a lakosság 5,7%-a. 62 ezer családban él fogyatékos gyermek, ezeknek a családoknak közel egyharmada egyszülős család.

2.1.5 FOGYASZTÁS, GAZDASÁGI HELYZET, KULTÚRA, MÉDIA, INFOKOMMUNIKÁCIÓ

Az egy fogyasztási egységre (első fogyasztó) jutó havi nettó jövedelem a fiatalok (15–29 évesek) háztartásaiban (2004-ben) átlagosan 63 753 Ft volt, azonban nagy különbségeket tapasztalhatunk az adatok regionális vizsgálatokor: a közép-magyarországi régióban az egy fogyasztási egységre jutó átlagjövedelem 79 119 Ft, az észak-magyarországi régióban viszont csak 51 465 Ft volt. Még nagyobb különbséget találunk, ha a háztartásokat településtípusonként hasonlítjuk össze: Budapesten 85 005 Ft, a községekben 53 594 Ft.

A fiatalok szabadidejük eltöltése során átlagosan hétköznap 2,14 órán keresztül, hétvégén 3,52 órán keresztül nézik a televíziót. A tévénézőkhöz képest alacsony a rendszeresen napilapokat (38,8%) és hetilapokat (47,6%) olvasó fiatalok aránya. A fiatalok több mint 50%-a naponta internetezik, ezzel szemben könyveket kevesebben olvasnak rendszeresen (26%-uk olvas el havonta legalább egy könyvet).

A szabadidőben rendszeresen sportolók aránya 3%. A korosztály 4,1%-a jár havonta legalább egyszer múzeumba, 4,6%-a komolyzenei koncertekre, 9,1%-a színházba. A fiataloknak csupán harmada jár legalább havonta a tömegkultúrát megjelenítő multiplex mozikba is.

A lakhely méretének csökkenésével csökken az infokommunikációs eszközökkel való ellátottság, és ezáltal csökken az esély a virtuális közösségekben való részvételre, csökken a formális ifjúsági közösségek és az azokban részt vevő fiatalok száma is. Az infokommunikációs ellátottságot befolyásolja az életkor: míg a 14–17 éveseknél ez 90%, addig a 25–29 éveseknél ez az arány 75%-os. Az internethasználók aránya 25–29 éveseknél 2/3-os.

2.1.6. IFJÚSÁG ÉS EGÉSZSÉG (EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT, ÉLETMINŐSÉG, EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG)

Az életésélyek indikátoraként használt születéskor várható élettartam mindkét nemnél növekszik, bár az EU25 országaihoz képest még mindig igen alacsony. A magyar férfiak hat évvel, a nők 4 évvel kevesebbet élnek egy átlagos európai uniós állampolgárnál (Magyarország: nők – 77, férfiak 69; EU25 átlaga: 81, illetve 75 életév).

A fiatal felnőtt korosztályok önbeszámoláson alapuló egészségi állapota jónak mondható. Az életvitelt negatívan befolyásoló vagy tartós korlátozást jelentő betegségek alig fordulnak elő. A leggyakoribb betegségek a hátgerinc-deformitások, a látási problémák és az asztma. A serdülők körében 4–8%-ra teszik a klinikailag bizonyított depressziós zavarban szenvedők arányát. A 18 éven aluliak körében a depressziós tünetek életprevalenciája (az adott személy életében legalább egyszer előforduló esemény) 18–20%. Ez megegyezik az európai országokra vonatkozó becslült értékekkel (17–22%).

A serdülőkori halálozás okai között a statisztikák élén mindkét nemnél a balesetek és az öngyilkosság állnak.

A II. Országos Növekedésvizsgálat testtömegindex (BMI) adatai szerint a 3–18 éves fiúk 6–23%-a, míg az ugyanilyen korú lányok 7–24%-a túlsúlyos, illetve elhízott. A rosszindulatú daganatos betegségek fiatalkori előfordulása növekvő tendenciát mutat. Ez az emelkedés a leukémiákra (új esetek gyakoriságának (incidencia)

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

növekedése 1,2%/év), a központi idegrendszeri daganatokra (incidencia-növekedés 4,2%/év) és a szolid tumorokra is jellemző.

A HBSC 2006. évi felmérése szerint a 15-16 éves fiataloknak több mint 80%-a, a 17-18 éves fiataloknak pedig több mint 90%-a kipróbálta már az alkoholt. A többszöri részegség előfordulása a 17-18 éves fiúk körében 71%, a lányoknál közel 50%. A 15-16 éves fiataloknak kb. kétharmada, a 17-18 éveseknek pedig közel háromnegyede kipróbálta már a dohányzást. Legalább heti rendszerességgel dohányzik a 15-16 éveseknek több, mint 25%-a, a 17-18 éveseknek pedig több mint egyharmada.

A HBSC 2006. évi felmérésében megkérdezett 2877 középiskolás (9. és 11. évfolyamon tanuló) diákok 20,3%-a fogyasztott már valamilyen illegális szert, illetve visszaélészerűen használt már életében gyógyszert és/vagy inhalánsokat. A kannabiszfogyasztás értéke a legmagasabb az összes illegális szer közül, 17,3%-os életprevalenciával. A gyógyszer és az alkohol gyógyszerrel történő együttes alkalmazása a második leggyakrabban alkalmazott szer (14,7%), míg az egyéb említett illegális drogfogyasztás prevalencia értéke 12,4%. A 2006-os országos vizsgálat eredményei összességében a szerfogyasztás kipróbálásának enyhe növekedését mutatták.

A kipróbálás életkora többségben 15-16 évre tehető: a kannabisz esetében a kipróbálók 70%-a, más drog esetében a kipróbálók 75%-a 15-16 éves kora körül fogyasztja először az adott szert. A 14 éves koruk előtt kipróbálók aránya a szerfogyasztók csoportján belül közel 10%.

Az életprevalencia-adatok alapján a fővárosban a legmagasabb, 30,8%-os a drogérrintettség, ettől mind a megyeszékhelyekre és városokra, mind a kisebb községekre és tanyákra vonatkozó arány messze elmarad. Tehát a település nagyságával arányosnak mondható a szerfogyasztó magatartás előfordulása.

Életkoruknál fogva egészségmagatartásuk még pozitív irányba befolyásolható, egészséggel kapcsolatos attitűdjeik még alakíthatóak, ha azokat nem a tiltás és az ijesztés eszközeivel kívánjuk befolyásolni. Számos hazai és nemzetközi kutatás utal arra, hogy az egészségtudatosság és az egészségbefektetési hajlandóság jelentősen növelhető ebben az életkorban. A rizikómagatartások többsége (dohányzás, alkohol, drog) stresszoldó szerepet játszik; feszültségcsökkentő hatásuk azonnali eredménnyel jár a felgyorsult világban, ahol gyorsan kell követni a változásokat. A magatartás káros következményei pedig nagy időeltolódással jelennek meg, a megbetegedés vagy a halálozás kockázata alig mérhető.

2.1.7. IFJÚSÁG ÉS BŰNÖZÉS, DEVIANCIÁK

Az ifjúsági bűnözés relatíve magas aránya önmagában nem specifikuma a mai magyar helyzetnek, ha más demokráciákkal hasonlítjuk össze. Az 1998-as csúcsponthoz képest összességében csökkenés van a létszámban is (1998: 53 ezer, 2005: 42 ezer fő), de valamelyest a fiatalok aránya is javult (38%-ról 32%-ra csökkent).

Az átlagosnál magasabb a fiatalok veszélyeztetettsége: a 15–18 évesek korosztályából minden tízezer személyből 39, a 25–29 évesek korosztályából 41 személy vált erőszakos bűncselekmény áldozatává.

Bár a kiskorú személyek kriminalitásának mérhető (regisztrált bűnözés) adatai abszolút számokban nem romlottak drámaian az elmúlt években, mégis azt mondhatjuk, hogy ténylegesen emelkedtek, hiszen ezen populáció aránya a népesedésben hosszú évek óta csökken. Mindemellett meg kell jegyezni, hogy az ifjúkori bűnözést nagyfokú látencia övezi, ezért a tényleges jogsértések (amelyeket ők követnek el, vagy sérelmükre követnek el) valódi számairól csak találgatások vannak.

2.1.8. KÖZÖSSÉG, RÉSZVÉTEL, KÖZÉLET

A politikai intézményrendszer egyes elemei iránt nagyfokú bizalmatlanság nyilvánul meg. A demokratikus intézményrendszer elfogadottsága alacsony. Erősen negatív a bizalmi indexe a képviselői demokrácia alapjellérének számító Országgyűlésnek és a pártoknak. A Kormány, a sajtó, valamint az egyházak szintén a negatív tartományba esnek. A pozitív tartományban a honvédség, a bíróságok és a rendőrség szerepelnek – nem elképzelhetetlen ugyanakkor, hogy utóbbi kettő megítélése részben megváltozott az elmúlt években.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

A közéleti aktivitás fontos dimenziója a civilszervezeti tagság. A fiatalok kevesebb, mint hatod része rendelkezik valamilyen szervezeti tagsággal (15%). A legpreferáltabbak a sportegyesületek, a sportklubok és az egyházi szervezetek. A még értelmezhető sávban találhatóak a kulturális, hagyományőrző csoportok, valamint a diák- és az önkéntes szervezetek.

Minél inkább érdeklődik a fiatal a politika iránt, annál nagyobb a valószínűsége, hogy szervezeti tagsággal rendelkezik. Azok a fiatalok, akik tagjai valamilyen szervezetnek, elsősorban a barátok, a közösség kedvéért lettek tagok (38%). A válaszok sorrendjében a második az érdekképviselői lehetőség (14%), a harmadik az iskolai indíttatás (diákújságok, tanárok befolyása: 10%) és 7%-os említési arányt ér el a fontos ügyek felvállalása és az, hogy valami jót tehet a közösségért.

A tagsági viszonyrendszerben nem lévő többség elsősorban az érdektelenséget, valamint az idő hiányát jelöli meg távolmaradási okként (36%).

A 14–29 éves generációk 29%-a végez társadalmilag értékelhető önkéntes munkát.

2.1.9. FÖLDRAJZI MOBILITÁS, MIGRÁCIÓ

A bevándorlók száma 2005-ben 18 809 fő volt, ennek 44%-a tartozott a 15–29 éves korosztályba. A 9822 állampolgárságot kapott személy 23,5%-a tartozott a 15–29 évesek közé. A végleges letelepedési szándékkal érkezők körében a 14 éven aluliak aránya nem érte el a 20%-ot. A bevándorlók legnagyobb csoportját a határon túlról érkező magyarok jelentik, körükben az átlagnál alacsonyabb a gyerekes családok aránya.

A Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok között a 29 éven aluli fiatalok aránya kb. 40%, a nemek aránya kiegyenlített.

A belföldi vándorlások 37,5%-át a 15–29 éves korosztályok adják. Évente az adott korosztály 7,6%-a változtatja meg település szerinti lakóhelyét. A településen belüli lakóhely-változtatások (költözések) aránya 5,6%. A diákok tanulási célú külföldi migrációja a felsőfokú tanulmányokat folytató, posztgraduális és doktori (PhD) képzésben részt vevőknél a legmagasabb. Az OECD országaira jellemző arány 3–5%, Magyarországon 1%.

2.2. AZ IFJÚSÁGI KÖZFELADATOK ÉS ELLÁTÁSUK HELYZETE

2.2.1. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET (AZ IFJÚSÁGI KÖZFELADATOK JOGI SZABÁLYOZOTTSÁGA, A JOGOK ÉRVÉNYESÜLÉSE)

A mai kormányzati munkamegosztásban az ifjúsági ügyek gazdája a szociális és munkaügyi miniszter.

Jelenleg nem meghatározott az ifjúsági közfeladatok fogalmi köre, ellátásuk rendszere. Bár intézmények működését leíró, valamint ágazati-szakmai jogszabályok (munkaügyi, munkavédelem, egészségügy, szociális, közlekedési, kulturális, büntetés-végrehajtás stb.) tartalmaznak speciális, az ifjúsági korosztályoknak címzett jogokat, de azok nem összehangoltak.

A szervezetekre, intézményekre és pályázatokra vonatkozó jogszabályok csak részben pótolják azt a szabályozási hiányt, amelyet a Gyermekek és Ifjúsági Alapról, a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Közalapítványról, valamint az ifjúsággal összefüggő egyes állami feladatok ellátásának szervezeti rendjéről szóló törvény, az önkormányzati törvény és a gyermekvédelmi törvény (figyelemmel a hiányzó ifjúsági- és gyermeki jogok érvényesítéséről szóló törvényre) hagynak az ifjúsági jogok, ifjúsági közfeladatok és az intézményrendszer tételes meghatározásában.

Az önkormányzati törvény a települési önkormányzatok általános feladatai közé sorolja a „gyermek- és ifjúsági feladatokról való gondoskodást”, azonban adós marad ennek tartalmi meghatározásával. A megyei önkormányzatok kötelező feladatai között sorolja fel a törvény a „gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatokat”; a gyakorlat azonban ennek a feladatnak csak nyomokban mutatja bármilyen formájú, módszerű megvalósulását.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

A gyermekjogi sérelmek 99%-a látens marad, mert alanya nem tud, nem képes az állampolgároknak általában rendelkezésére álló jogérvényesítési, jelzési vagy éppen csak segítségkérési lehetőségekkel élni. A gyermekjogok, a Gyermekjogi Egyezmény megismertetésének mechanizmusai és gyakorlata nem alakult ki Magyarországon.

2.2.2. ÁLLAMI, REGIONÁLIS, HELYI SZINTŰ IFJÚSÁGI FELADATOK, INTÉZMÉNYRENDSZER

Az illetékes minisztériumban (Szociális és Munkaügyi Minisztérium) az Esélyegyenlőségi Szakállamtitkársághoz tartozó Gyermek és Ifjúsági Osztály végzi a szakterület feladatait.

Az SZMM és az Esélyegyenlőségi Szakállamtitkárság felügyelete alá tartozik:

- a pályázatát végző Európai Szociális Alap Nemzeti Programirányító Iroda Kht (ESZA Kht);
- a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal szakmai önállósággal bíró részjogkörű költségvetési egységként működő Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat (Mobilitás), amely a szakmai munka szervezését végzi. A Mobilitás ellenőrzi és összehangolja a szakmai önállósággal rendelkező regionális ifjúsági szolgáltató irodákat (RISZI) és működteti a Fiatalok Lendületben Programirodát, amely felelős a nem formális nevelési programokat támogató Youth in Action program magyarországi megvalósításáért;
- a minisztérium háttérintézményében, a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézetben található Gyermek- és Ifjúságkutatási Főosztály.

Az SZMM Esélyegyenlőségi Szakállamtitkársága felügyeli a Gyermek és Ifjúsági Alapprogramot (GYIA), amely támogatja a gyermekek és a fiatalok programjait, szervezeteit, kezdeményezéseit. Az Alapprogram kezelő szerve az ESZA Kht., a Tanács titkársági feladatait a Mobilitás látja el.

A GYIA regionális javaslattevő testületei a régióként ülésező regionális ifjúsági tanácsok (RIT-ek), amelyek regionális szinten kanalizálják a fejlesztéseket és forrásbővítő funkciójuk van az adott régió tekintetében.

Az ifjúsági intézményrendszer helyi szintjét alkotják az önkormányzati ifjúsági referensek, valamint az ifjúsági információs és tanácsadó irodák (ifjúsági irodák), ifjúsági információs pontok. A referensek feladata jellemzően a megyeszékhelyeken, városokban az önkormányzatok ifjúsággal kapcsolatos intézkedéseinek koordinálása. Kisebb városokban, nagyközségekben a referensek gyakorta töltenek be ifjúságfejlesztői, katalizatori szerepet is. Többnyire a megyeszékhelyeken és meghatározóan önkormányzati fenntartásban működnek az ifjúsági információs és tanácsadó irodák, melyek alapellátás-jellegű humánszolgáltató intézményként végzik személyes tájékoztató, tanácsadó és ifjúságsegítői tevékenységüket. Az irodák bázisára és szakmai gyakorlatára épülve működnek az információs pontok, melyek tevékenységükben az ifjúsági információk közvetítését végzik, általában más ellátáshoz, intézményhez kapcsolt szolgáltatóként.

Az önkormányzatok ifjúsági tevékenységéről a szükséges statisztikák hiányában nincsenek megfelelő adatok, de a civil szervezetek helyi döntéshozatalban való részvételéről szóló vizsgálatok azt mutatják, hogy a szervezetek töredéke van csak befolyással az önkormányzati politikára. A civil szervezetek által használt részvételi elemekre összességében jellemző, hogy településtípusok szerint nagyon eltérőek, jellemzően inkább a nagyobb települések biztosítják a részvétel lehetőségét.

Az ifjúsági fejlesztéseknek, egyáltalán; a helyi, térségi, regionális vagy országos ifjúsági feladatoknak a szervezésével, tervezésével kapcsolatban is azt látjuk, hogy az egyébként elvárható szintű és tartalmú politikák esetlegesen alakulnak. Nagyobb városokban, megyeszékhelyeken az elmúlt évtizedben ugyan készültek ifjúsági koncepciók, stratégiák, de ezek többnyire nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, így jelentőségüket elvesztették, többet ezek közül ma már nem is aktualizálnak. A fejlesztéspolitikában nem jelenik meg a szolgáltatások komplex, horizontális jellegű fejlesztésének elve és gyakorlata sem. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjai között más ágazatok mentén (jellemzően a szociálpolitika és az oktatás) értelmeződnek ifjúsági célú fejlesztések.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

2.2.3. ELJÁRÁSOK, ADMINISZTRÁCIÓ, TRANSPARENCIA

Az ifjúsági terület igazgatási eljárásait, pályázatkezelési szabályait célirányos kutatás még nem vizsgálta. Nincsenek célszerűsége, eredményessége vonatkozó adatok, információk. A pályázatok cél szerinti megvalósulását, társadalmi hatását, megtérülését sem vizsgálják, indikátorok kidolgozására nem került sor. A monitoringrendszer a pénzügyi teljesítés szabályosságának vizsgálatára korlátozódik.

Az ifjúsági ügyek horizontális jellege miatt különösen fontos lenne az ágazatok közötti párbeszéd, azonban a koordináció közigazgatási fórumai még nem működnek hatékonyan.

Ifjúsági területen kialakult az állami szolgáltatások és a forráselosztás regionális intézményrendszere, de a források és döntési kompetenciák decentralizálásának folyamata megállt.

A pályázatok bírálati, szabályozási, elszámolási rendszere, illetve maga a finanszírozási rendszer szakmai és gazdálkodási, tervezési szempontból is felülvizsgálatra, korszerűsítésre szorul. Szükséges továbbá a pályázatokkal kapcsolatban a nyilvánosság teljes biztosítása.

A pályázati folyamat idő- és humánerőforrás-igényének kimutatása 2007-ben kezdődött meg, korábbi adatok nem állnak rendelkezésre.

2.2.4. PÁRBESZÉD, ÉRDEKEGYEZTETÉS, CIVIL FORRÁSBEVONÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS

A magyarországi ifjúsági szervezetek a rendszerváltás óta eltelt 17 év folyamán végig olyan környezetben végezték munkájukat, amelyet az ifjúságpolitikai intézményrendszer folytonos átalakítása, a feladatok, a felelősségi és hatásköri kérdések különböző kormányzati intézmények, illetve intézményi szintek közötti megosztása jellemezett.

Jelenleg nincs Magyarországon legitim civil–kormányzati párbeszéd és nincs az ifjúsági szervezeteket képviselő az ifjúsági korosztályok érdekeit megjelenítő civil együttműködés.

Az ifjúsági ernyőszervezetek működésére – stabil szervezeti, anyagi, szabályozási háttér hiányában – leginkább az instabilitás volt a jellemző, ezzel párhuzamosan az ifjúsági korosztály részvétele a nonprofit és civil szervezetekben csökkent.

2.2.5. IFJÚSÁGKUTATÁS (MONITORING)

A magyarországi ifjúságkutatások alapjául szolgáló statisztikák megbízhatóak, általában megfelelő bontásban állnak rendelkezésre. Jelentős információs forrás a Központi Statisztikai Hivatal, mely életkori bontásban számos alapadatot szolgáltat a gyermekekről és a fiatalokról.

Ifjúságkutatás különböző – főleg egyetemi és akadémiai – intézményekben zajlik, de ezen intézmények fő profilját általában nem ezek a kutatások adják. Piaci közvélemény-kutató intézetek és think-tank-ek közül is többen végeznek ifjúsággal foglalkozó empirikus közvélemény-kutatásokat, elsősorban állami megrendelésre. Jellegzetesek még a települések által közvetlenül megrendelt ifjúságkutatási projektek.

A magyar ifjúságkutatásban – az intézményi és finanszírozási adottságok miatt is – hiányoznak a rendszeres, visszatérő vizsgálatok. Alapvetően intézményi sokszínűség jellemzi a magyarországi ifjúságkutatást, amely együtt jár a finanszírozási források hullámzásával is. Az utóbbi évek empirikus kutatásainak nagy részét valamilyen kérdőíves módszerrel végezték (80%), melyek harmadát (37%) tette ki a személyes interjúval végzett kutatás. A másik leggyakoribb a survey technika volt. Az 1995-től végzett ifjúságkutatások mintegy hatodát (17%) végezték mélyinterjú vagy egyéb kvalitatív módszerekkel.

Évente kb. 50 publikáció jelenik meg az ifjúság élethelyzetével kapcsolatos kutatásokról tudományos szakfolyóiratokban.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

2.2.6. IFJÚSÁGI CÉLÚ KÖLTSÉGVETÉSI FORRÁSOK

Az ifjúsággal kapcsolatos állami feladatok és a kapcsolódó források jelentős része hagyományosan a szakminisztériumok hatáskörében található.

Az ifjúságért mindenkor felelős minisztériumok ifjúsági célú előirányzatai 2004-ig nőttek, majd folyamatosan csökkennek a fejlesztési célok átcsoportosítása, illetve megszűnése következtében. 2007-ben lényegében a 2000. évvel azonos nominálértékű összeg, alig több mint 1,3 Mrd Ft (a központi költségvetés kiadási főösszegének 0,016%-a) áll e célra rendelkezésre, szemben a 2006. évi 2 Mrd Ft-tal (a kiadási főösszeg 0,026%-a). A Mobilitás támogatásával (343 M Ft) együtt az intézményfenntartási és fejlesztési kiadások fele-fele arányban oszlanak meg.

A GYIA központi és az egyéb központi ifjúsági pályázatok keretében a beérkezett 3522 pályázat 29%-a részesült összesen 991 M Ft támogatásban. A GYIA 2006. évi előirányzata 487,2 M Ft volt, 2007-re ez 295 M Ft-ra olvadt. A forrás felett rendelkező GYIA Tanács az összeg 70%-át a regionális ifjúsági tanácsok kompetenciájába utalja. Ezen testületek (GYIA és RIT-ek) 2006-ban a beérkezett 4309 pályázat mintegy 40%-át részesítették támogatásban.

Az ifjúsági szervezetek és programjaik finanszírozásában nem számszerűsített, de kétséget kizáróan jelentős szerepet játszik a Nemzeti Civil Alapprogram (2004-től) és a Nemzeti Kulturális Alap.

A hazai forrásokat 2007-től a Youth in Action (Fiatalok Lendületben) program egészíti ki. Magyarországon a Youth in Action Bíráló Bizottsága diszponál a decentralizált források felett. A megelőző Youth 2000–2006 Program mintegy 10 millió eurónak megfelelő összeggel támogatta a magyar ifjúsági szervezetek nemzetközi együttműködéseit és hazai programjait. Az összes támogatott pályázat száma: 2576 (a beérkezett pályázatok 56%-a). A támogatásból 72 ezer fiatal és a velük foglalkozó szakember részesült. A pályázók fele a közép-magyarországi régióból, döntően Budapestről került ki. 2007-ben a Fiatalok Lendületben program pályázataira 2,411 millió euró állt rendelkezésre.

2.3. AZ IFJÚSÁGI SZAKMA – A CIVIL IFJÚSÁGI SZEGMENS

2.3.1. SZAKMAI STRUKTÚRÁK, KÉPZÉS

Az ifjúsági szolgáltatások közös jellemzője, hogy katalizátor szerepet játszanak a települések, kerületek, kistérségek életében. A fiatalok fejlesztésében kulcsszerepet játszó ifjúsági szolgáltatások (ifjúsági információs és tanácsadó irodák, ifjúsági információs pontok, ifjúsági közösségi terek, felkereső ifjúsági munka) száma az elmúlt években növekedésnek indult, azonban még közel sem épültek ki olyan szinten, ami országosan, vagy akár csak az azonos településtípuson belül is az egyenlő elérési és igénybevételi esélyeket teremtené meg a fiatalok számára. Általánosan elmondható, hogy nem vagy csak részben honosodtak meg a különböző szolgáltatók ágazatközi együttműködései, így az ifjúsági korosztályok többsége „töredezett” humánszolgáltatási rendszerre tud támaszkodni. Ilyen feltételek mellett jelentős szolgáltatási potenciál marad kihasználatlan. Az ifjúsági szolgáltatások hálózatos, rendszerként való működése még nem alakult ki, továbbá nem honosodtak meg a különböző szolgáltatások ágazatközi együttműködései.

Az ifjúsági referensek létszáma régióként eltérő (Dél-Alföld 15, Észak-Alföld 20, Észak-Magyarország 19, Dél-Dunántúl 15, Közép-Dunántúl 9, Nyugat-Dunántúl 17, Közép-Magyarország 4), a 2005. évi támogatások alapján 87-en dolgoznak 75 településen. A referensek foglalkoztatása, működésük finanszírozása az önként vállalt feladatok közé sorolandó, néhány évig egy mára megszűnt központi pályázati támogatás segítette a munkakörök létrejöttét. Igazgatási és szakmai szempontból egyaránt szabályozatlan a referensek feladat- és munkaköre, ahogy szerepük az ifjúsági szolgáltatások rendszerén belül is.

Az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés Magyarországon 2003-ban indult (2004-ben 239 fő, 2005-ben 378 fő, 2006-ban 488 fő, 2007-ben 504 fő volt elsőéves hallgató). Jelenleg 14 intézményben, államilag finanszírozott és költségtérítéssel, nappali és levelező formában egyaránt végezhető.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

2006-ban indult Pécsen az „ifjúsági szakértő szakirányú továbbképzés” (felsőfokú képzés). A képzés célja az ifjúsággal foglalkozó intézmények, szervezetek munkatársainak speciális, szakmai képzése.

A Kompas ember jogi képzés bevezetésének kísérleti programja jelenleg is folyik a közoktatás különböző szintjein.

A regionális szintű ifjúsági szolgáltatások ismertsége és elfogadottsága magas, segítségükkel az ifjúsági területen rendelkezésre álló humánerőforrás jól hasznosítható, katalizátor szerepet töltenek be a fiatalok és közösségeik önszerveződéseinek létrejöttében. Az elmúlt évek szolgáltatás- és intézményfejlesztési folyamatai jellemzően a fiatalok egyes speciális élethelyzeteire koncentráltak.

2.3.2. CIVIL IFJÚSÁGI SZERVEZETEK, (RÉSZVÉTEL, SZOLGÁLTATÁSOK, ÖNKÉNTESEK, ÉRDEKKÉPVISELET)

Az ifjúsággal kapcsolatos szerveződések a magyar civil szektor mindössze 4%-át tették ki. Szervezetszámukkal arányosan részesültek a bevételi forrásokból, összesen 10,3 milliárd forinttal gazdálkodhattak. 2005-ben, az egy szervezetre jutó átlagosan 5 millió Ft-os bevétel azonban lényegesen kisebb volt a non-profit szektor átlagánál (17 millió Ft), és az ifjúsági szervezetek 6%-ának sem bevétele, sem kiadása nem volt, utóbbiak feltehetően csak formálisan léteztek. Az ifjúsági szervezetek kétharmada egyesületi, 33%-a alapítványi formában működött, az összes alkalmazott 3, az egyesületi tagok 4, és a rendszeresen dolgozó önkéntesek 5%-a összpontosult náluk. Egyharmaduk a Közép-Magyarországi régióhoz kapcsolódott, s döntő többségük (81%) városokban végezte tevékenységét.

Az ifjúsági civil szervezetek száma 1995 óta növekedett, taglétszámuk azonban nagymértékben csökkent és a szervezetcsoport belső szerkezete is átalakult. A legtöbb és a legnagyobb taglétszámú ifjúsági szervezetcsoportot továbbra is a diáksport-egyesületek alkotják, a második legnagyobbat a heterogén összetételű és célú gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetek képviselik. A legnagyobb változás a szabadidős ifjúsági szervezeteknél történt, amelyek száma és taglétszáma is jelentősen visszaesett. 1995-ben még a szervezetek 28%, a tagok 39%-a kapcsolódott hozzájuk, 2004-ben ugyanezek a mutatók már csak 23% és 12% voltak. Az ifjúsági szervezetek speciális csoportját alkotó politikai szerveződések mutatói ellentmondásosan alakultak: az ifjúsági szervezetek között számarányuk folyamatosan, 9%-ról 3%-ra csökkent, ugyanakkor taglétszámuk nagyon hektikusan változik. A választásokat követő években tagságuk mindig jóval magasabb volt, mint a köztes időszakban.

A szervezeti tagság az átlagost meghaladó arányban volt jellemző a felsőoktatási intézményekben tanulóakra, az egyházasan vallásosakra, a férfiakra és a fővárosban élőkre. A fiatalok közéleti aktivitását illetően figyelemre méltó, hogy a 2004-re vonatkozó ifjúságkutatás szerint a fiatalok a jövőben jóval magasabb arányban vettek volna részt tiltakozó és érdekvédelmi megmozdulásokban, mint tették azt korábban.

1995 és 2004 között nőtt az ifjúsági hitellel kapcsolatos szervezetek száma, de fiatalokat integráló erejük már kevésbé volt számottevő, aktív tagjaik száma 1997 óta folyamatosan csökken. Jelezni kell azonban, hogy az egyházi ifjúsági szervezetek egy része továbbra is az egyházközséghez, a helyi felekezethez kapcsolódva, de nem bejegyzett ifjúsági szerveződésként végzi tevékenységét.

2.3.3. IFJÚSÁGI CÉLÚ (NEM ÁLLAMI) FORRÁSOK

Az ifjúsági civil szolgáltató szervezetek költségvetése – azok jellegéből, összetettségéből adódóan jelentősen eltérő. A minimum és a maximum értékek között nagy a különbség, az átlag a 2005-2006-ban 15,8–16,6 millió Ft. A minimum értékek 1,5-2 millió Ft-ot jelentenek.

A szervezetek anyagi forrásainak megszerzésének módja szintén nagy különbségeket mutat, de átlagosan 44%-ra tehető a kormányzati támogatások aránya (pl. NCA, GYIA, minisztériumi támogatások), illetve 21%-ra az önkormányzati támogatások aránya.

A többi forráslehetőség közül kiemelkedik az Európai Unió pályázatok aránya, ami 26%, de a magas szórás alapján elmondható, hogy ezekhez a forrásokhoz a szervezetek szűk köre jut hozzá sikeresen, esetleg ismétlődő

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

módon. Az egyéb pályázati támogatások aránya 15%, míg a gazdasági szereplők támogatása és a saját bevétel aránya 12%-12%-ban van jelen.

Az Európai Unió és egyéb pályázatok mellett az állami és önkormányzati támogatások jelentős része is pályázati úton kerül kiosztásra, amely eredményeképp több szervezet jut kisebb összegű támogatáshoz.

A személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásából származó források igénybevételének aránya 4%, de ehhez a szervezeteknek szintén csak szűk köre jut hozzá, és az alacsony szórás alapján elmondható, hogy az így beérkező bevételek valóban a legkisebb hányadát teszik ki a szervezetek költségvetésének. A civil szervezetek esetében sokszor megállapítható az, hogy az 1%-os felajánlásokkal befolyt összeg éppen csak az ezzel kapcsolatos hirdetési és egyéb adminisztrációs költségeket fedezi.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

3. SWOT + T ANALÍZIS

A stratégia kialakításhoz, a helyzetelemzésben foglalt következtetések rendezését végrehajtva, az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket számba vevő SWOT analízist készítettünk. Az európai és hazai körülményeket meghatározó, rendkívül nehezen befolyásolható trendeket külön tüntetjük fel.

3.1. TRENDEK:

1. Európa egésze, ezen belül a legtöbb ország demográfiai kihívásokkal küzd.
2. Európa egyre nagyobb figyelmet, szakmai és pénzügyi erőforrást szán az ifjúságra; Európa országaiban az integrált ifjúságpolitikai tervezés időszakát éljük.
3. Európa-szerte felértékelődnek a nem formális és informális úton megszerezhető kompetenciák (ismeret+készség+jártasság+attitűd); az infokommunikációs eszközök használata és elterjedtsége erőteljesen növekszik.
4. Európa mindegyik országában a vállalatok társadalmi célokra fordított erőforrásai és az erről szóló közbeszéd dinamikusan növekszik.
5. Európa szinte mindegyik országában napirenden van az egyéni és társadalmi felelősség újrendezésének kérdése.

3.2. SWOT³

Erősségek	Gyengeségek
<p>Demográfiai helyzet, család, társadalmi fenntarthatóság</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fiatalok körében nincs házasságellenes hangulat. A fiatalok túlnyomó többsége ideális életformának az együttélést követő házasságot tartja. 2. A fiatalok 80%-a megfelelően tartja saját lakáskörülményeit. <p>Oktatás, képzés, tehetséggondozás, társadalmi mobilitás</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. A 18–29-évesek 40%-a jár felsőoktatási intézménybe. 4. A legkiválóbb fiatalok nemzetközi versenyeken és művészeti fesztiválokon érnek el kiemelkedő eredményeket. <p>Fogyasztás, gazdasági helyzet, kultúra, média, infokommunikáció</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. A fiatalok több mint 50%-a naponta internetezik, az internethasználók aránya a korosztályban 2/3–9/10. <p>Ifjúság és egészség</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Az önbeszámolóson alapuló egészségi állapot jónak mondható. <p>Közösség, részvétel, közélet</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. A fiatalok hetede tagja valamilyen szervezetnek. 8. A 14–29 éves generációk 29%-a végez önkéntes munkát. 9. A korosztályok közéleti és közösségi aktivitása a szervezett formák helyett 	<p>Demográfiai helyzet, család, társadalmi fenntarthatóság</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tartós kapcsolat nélkül élő fiatalok legnagyobb létszámú csoportját a legalacsonyabban iskolázott, leszakadó gazdasági régiókban, kistelepüléseken élő, tartósan munkanélküli fiatalok alkotják. <p>Oktatás, képzés, tehetséggondozás, társadalmi mobilitás</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. A 15 évesek olvasási készsége jóval az OECD átlag alatt van, a tanulók egynegyede alapvető készségekkel sem rendelkezik. 3. A szakiskolákban kiemelkedően magas a lemorzsolódók aránya. 4. A műszaki és természettudományos képzettséggel rendelkező munkaerő kibocsátása jelentősen elmarad az EU átlagától. 5. A magyar fiataloknak csak 1/3-a beszél valamilyen szinten legalább egy idegen nyelvet, a több idegen nyelvet beszélők a fiatalok 10%-át teszik ki. 6. Az oktatásban hiányzik a munkaerő-piaci összehangolás, egyes területeken túlképzés, máshol alulképzés van. 7. Az egyetemeken kisebb mértékben érvényesül a tudatos értelmiségképzési szemlélet és gyakorlat. 8. A közoktatás nem biztosítja teljes körűen az alkalmazható és versenyképes tudás elsajátításához szükséges alap- és kulcskompetenciák elsajátítását, nem alapozza meg az egész életen át tartó tanulást. <p>Fogyasztás, gazdasági helyzet, kultúra, média, infokommunikáció</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Egyre nagyobbra nyílt a kulturális olló, a korosztály kevesebb, mint tizede jár havonta múzeumba, komolyzenei koncertekre vagy színházba, s harmada moziba. 10. A korosztályok hozzáférési esélyeiben és lehetőségeiben

³ Az egyes tényezők fontossági sorrendben szerepelnek.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

<p>az „ügyközpontú”, célorientált közösségi aktivitások irányába mozdult el.</p> <p>Az ifjúsági szakma</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Évente kb. 50 publikáció jelenik meg az ifjúság élethelyzetével kapcsolatos kutatásokról tudományos szakfolyóiratokban. 11. Az ifjúsági szolgáltatások száma növekszik. 12. Az ifjúságsegítő, ifjúsági szakértő képzéssel a szakmai képzés alapjai biztosítottak. 13. A Kompas emberi jogi képzés kísérleti programja beindult. 14. A regionális szintű ifjúsági szolgáltatások ismertsége és elfogadottsága magas. <p>Ifjúsági célú költségvetési források</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. Az ifjúsági szervezetek finanszírozásában jelentős szerepet játszik az NCA és az NKA. 16. A Fiatalok Lendületben program pályázataira 2,4 millió euró állt rendelkezésre.	<p>jelentős egyenlőtlenség tapasztalható az ifjúsági szolgáltatások tekintetében.</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Alacsony a rendszeresen lapokat, könyveket olvasó fiatalok aránya. 12. Alacsony a szabadidőben rendszeresen sportolók aránya. <p>Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci-helyzet</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Alacsony a fiatal korosztály munkaerő-piaci aktivitása, a be nem jelentett munkavégzés nagyobb arányban jellemzi a korosztályt, mint a felnőtteket. 14. A budapesti fiatalok negyede, országosan a fiatalok harmada volt már kényszerűen munkanélküli, területileg egyenlőtlen a munka/bér arány. 15. Az EU átlagához képest nagyon alacsony az atipikusan foglalkoztatott fiatalok aránya, a vállalkozók a már munkát vállalt fiatalok mindössze 3%-át teszik ki. 16. A település méretének csökkenésével csökken a szellemi foglalkozású, felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya. <p>Ifjúság és egészség</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. A korosztályban magas a túlsúlyosok és kövérek, a dohányzók aránya. 18. A korosztályban a lerészegedés életprevalenciája 69%. 19. A diákok negyede használt már életében valamilyen legális vagy illegális szert, s tizede fogyasztott már visszaélészerűen gyógyszert. <p>Közösség, részvétel, közélet</p> <ol style="list-style-type: none"> 20. A politikai intézményrendszer elemei iránt bizalmatlanság nyilvánul meg, a demokratikus intézmények elfogadottsága alacsony. 21. Alacsony a tanulási célú külföldi migráció, kb. negyede az OECD átlagának. <p>Az ifjúsági közfeladatok</p> <ol style="list-style-type: none"> 22. Nem meghatározott az ifjúsági közfeladatok fogalmi köre, ellátásuk rendszere, az ifjúsági korosztályoknak címzett jogok nem összehangoltak. 23. Hiányzik az ifjúsági törvény. 24. A kötelező önkormányzati ifjúsági feladatok („gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás”; „gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos feladatok”) megvalósulása a gyakorlatban alig érzékelhető. 25. A gyermekjogok, a Gyermekjogi Egyezmény megismertetésének mechanizmusai nem alakultak ki Magyarországon. 26. Többnyire csak a megyeszékhelyeken és önkormányzati fenntartásban működnek az ifjúsági információs és tanácsadó irodák. 27. Az önkormányzatok ifjúsági tevékenységéről nincsenek megfelelő adatok. 28. Nagyobb településeken jobbra van ifjúsági stratégia, de jelentőségük marginális. A civil szervezetek töredéke van csak befolyással az önkormányzati politikára. 29. A fejlesztéspolitikában nem jelenik meg a szolgáltatások komplex, horizontális jellegű fejlesztésének elve és gyakorlata sem, az ÚMFT programjai között más ágazatok mentén értelmeződnek csak az ifjúsági célú fejlesztések. 30. Nincsenek célszerűsége, eredményessége vonatkozó
--	--

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

	<p>adatok, információk az eljárásról, pályázatkezelésről, igazgatásról, a monitoring rendszer a pénzügyi teljesítés szabályosságának vizsgálatára korlátozódik.</p> <p>31. Az ifjúságpolitikával összefüggő feladatok kormányzati koordinálásának központja nem kellően stabil, az állami feladatok és a kapcsolódó források jelentős része hagyományosan a szakminisztériumok hatáskörében található.</p> <p>Ifjúsági célú költségvetési források</p> <p>32. A források és döntési kompetenciák decentralizálásának folyamata megállt.</p> <p>33. A pályázatok bírálati rendszere, lebonyolítása nem teljesen átlátható, csak részben nyilvános, szabályozási háttere kiegészítésre szorul.</p> <p>34. Az állami és a helyi szintű feladatok ellátásához rendelt költségvetési források minimálisak, az ifjúsági célú előirányzatok 2004 óta csökkennek, 2007-ben 1,3 Mrd Ft (a központi költségvetés kiadási főösszegének 0,016%-a) állt ifjúsági célra rendelkezésre. A hazai pályázati források negyedükre apadtak pár év alatt.</p> <p>35. Az ifjúsági célú pályázatok, mint fejlesztési programok kis hatáskörrel működnek.</p> <p>36. Az állami intézmény-fenntartási és fejlesztési kiadások fele-fele arányban oszlanak meg.</p> <p>Párbeszéd, érdekegyeztetés, civil forrásbevonás, együttműködés</p> <p>37. A rendszerváltás óta az ifjúságpolitikai intézményrendszer folytonos átalakítása a jellemző.</p> <p>38. Nincs az ifjúsági szervezeteket képviselő az ifjúsági korosztályok érdekeit megjelenítő civil együttműködés.</p> <p>39. Az ifjúsági koordináció közigazgatási fórumai nem alakultak ki, s nincs legitim civil-kormányzati párbeszéd.</p> <p>Az ifjúsági szakma</p> <p>40. Az ifjúsági szolgáltatások száma országosan igen kevés.</p> <p>41. Az ifjúsági korosztályok tagjainak többsége „töredezett” humán szolgáltatási rendszerre tud támaszkodni.</p> <p>42. Kevés az ifjúsági referenci státusz, szabályozatlan a referensek feladat- és munkaköre, ahogy szerepük az ifjúsági szolgáltatások rendszerén belül is.</p> <p>Civil ifjúság- szervezetek</p> <p>43. Az ifjúsággal kapcsolatos szerveződések a magyar civil szektor mindössze 4%-át tették ki, a szabadidős ifjúsági szervezetek száma és taglétszáma is jelentősen visszaesett. Az ifjúsági korosztály részvétele általában a civil szervezetekben csökkent.</p> <p>44. Az egy szervezetre jutó átlagos bevétel lényegesen kisebb volt a nonprofit szektor átlagánál.</p> <p>45. Az ifjúsági civil szolgáltató szervezetek anyagi forrásai jelentősen eltérőek, az Európai Unió pályázatok a szervezetek szűk köre jut hozzá.</p>
--	---

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Lehetőségek	Veszélyek
<p>Demográfiai helyzet, család, társadalmi fenntarthatóság</p> <p>1. A születéskor várható élettartam növekszik (bár még mindig messze nem éri el az EU átlagot).</p> <p>Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci-helyzet</p> <p>2. Nőtt a foglalkoztatott fiatalok átlagos képzettségi szintje.</p> <p>Marginalizálódás, kirekesztettség</p> <p>3. A nemzetközi összehasonlításokban alkalmazott szegénységi arány Magyarországon 13% (EU 16%).</p> <p>Ifjúság és egészség</p> <p>4. Az életkori lehetőségek miatt az egészségmagatartás még pozitív irányba befolyásolható.</p> <p>Ifjúság és bűnözés, devianciák</p> <p>5. Csökken az ifjúsági bűnözés száma és aránya is.</p> <p>Az ifjúsági szakma</p> <p>6. A fiatalok fejlesztésében kulcsszerepet játszó ifjúsági szolgáltatások száma az elmúlt években növekedésnek indult.</p> <p>7. Az ifjúságsegítés önálló szakmává válása csak megindult, s a további fejlődés záloga, ha az a képzés teljes vertikumára kiterjed (posztszekunder, graduális, posztgraduális képzés; felnőttképzés).</p> <p>Ifjúsági célú költségvetési források</p> <p>8. Az EU forrásai a következő években releváns lehetőséget jelentenek a fiatalokkal foglalkozó szervezetek számára.</p> <p>Oktatás, képzés, tehetséggondozás, társadalmi mobilitás</p> <p>9. A közoktatásban a kompetencia alapú megközelítést követő Nemzeti alaptanterv van érvényben és a tartalmi szabályozás eszközei kiegészültek a tanulás szervezés korszerű eszközeire épülő elemekkel.</p>	<p>Demográfiai helyzet, család, társadalmi fenntarthatóság</p> <p>1. Az amúgy is alacsony termékenységi rátán túl az ifjúsági korosztályok nagysága és a teljes népességhez viszonyított aránya is folyamatosan csökken.</p> <p>2. A felbomlott házasságok 73%-ában van kiskorú gyermek, a gyermeküket egyedül vállaló anyák aránya növekszik.</p> <p>Marginalizálódás, kirekesztettség</p> <p>3. A szegénységi küszöb alatt él az egyszülős családok több mint egyharmada, a 20 éven aluli eltartottak közel egyötöde él a szegénységi küszöb alatt.</p> <p>4. A gyermekjogi sérelmek 99%-a látens marad.</p> <p>Oktatás, képzés, tehetséggondozás, társadalmi mobilitás</p> <p>5. Nincs elégséges minőségi kontroll a felsőoktatásban, a tanórákon kívüli tartalmas időtöltésre nincs megoldás.</p> <p>6. A felsőoktatásban a mennyiségi, finanszírozhatósági szemlélet fontosabb, mint az oktatás minősége.</p> <p>7. A hátrányos helyzetű roma fiatalok többsége a szakiskolák első-második évfolyamáról kihullik.</p> <p>8. Minden negyedik diplomás fiatal munkanélküliként „kezd”.</p> <p>Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci helyzet</p> <p>9. A munkaerő-kereslet- és kínálat területi szinten is eltér egymástól.</p> <p>10. A nők hátrányosabb helyzetbe kerülhetnek a munkaerőpiacon egy esetleges gyermekvállalás esetén.</p> <p>11. Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok elhelyezkedési esélyei sokkal rosszabbak, mint a diplomásoké, a legrosszabb helyzetben a legfeljebb 8 általánost végzett fiatalok vannak. A kimaradók aránya a legalacsonyabb presztízű szakmunkásképző iskolákban a legmagasabb.</p> <p>12. A roma fiatalok elhelyezkedési esélyei lényegesen rosszabbak, mint a nem romáké.</p> <p>13. Főleg a vidéki, elsőgenerációs értelmiségi fiatalok számára tűnik nehéznek az elhelyezkedés.</p> <p>Fogyasztás, gazdasági helyzet, kultúra, média, infokommunikáció</p> <p>14. Az egy fogyasztási egységre jutó havi nettó jövedelem a fiatalok körében nagy regionális differenciát mutat.</p> <p>15. Nagy a fiatal háztartások településtípusonkénti jövedelemkülönbsége.</p> <p>16. A lakóhely méretének csökkenésével csökken az infokommunikációs eszközökkel való ellátottság.</p> <p>Ifjúság és egészség</p> <p>17. Az átlagnál magasabb az ifjúsági korosztályok veszélyeztetettsége.</p> <p>18. A 18 éven aluliak körében a depressziós tünetek életprevalenciája 18–20%.</p> <p>19. A rosszindulatú daganatos betegségek fiatalkori előfordulása növekvő tendenciát mutat.</p> <p>Ifjúság és bűnözés, devianciák</p> <p>20. Az ifjúsági bűnözés relative magas.</p> <p>Az ifjúsági szakma</p> <p>21. Az elmúlt években államilag finanszírozott ifjúságkutató programok eredményei nem voltak hatással a döntéshozatalra, a kormányzati ifjúsági munkára,</p>

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

	<p>hiányoznak a rendszeres, visszatérő vizsgálatok.</p> <p>22. A periférián (földrajzi, szociális és társadalmi szempontból egyaránt) vagy annak közelében élők kikerülnek az ifjúsági szolgáltatások igénybevevőinek köréből.</p> <p>23. Az ágazati tervezést nélkülöző ifjúságügy kimarad a stratégiai fejlesztésekből, ami a szolgáltatások minőségét és megbízhatóságát erőteljesen és folyamatosan erodálja.</p>
--	---

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4. NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia tizenöt éves időtávban fogalmazza meg az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és az ezekhez kapcsolódó állami koordinációt igénylő feladatokat.

4.1. VÍZIÓ

A stratégia céljai és intézkedései segítenek abban, hogy hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését. A tudásalapú társadalomban versenyképessé válás fontos célként jelenik meg számára, s az ehhez szükséges oktatási, képzési igényeit területi, szociális és egészségügyi helyzetétől függetlenül kielégítheti. A gyerekek, serdülők, fiatalok szűkebb és interkulturális közösségeikben befogadó, toleráns attitűddel vesznek részt; nemzeti és európai identitásuk egyaránt segíti őket a fenntartható, békés társadalom építésében. A környezet- és egészségtudatos magatartásformákat, kulturális értékek iránti elkötelezettséget, valamint a legkorszerűbb technikák és technológiák alkalmazásában való jártasságot mind az idősebb generációk irányába, mind pedig saját gyermekeik irányába hatékonyan közvetíteni tudják. Az érintett korosztályok értéknek és a sikeres élet részének tekintik a családot és a gyermekvállalást; aktívan készülnek a szülői szerepre.

4.2. ALAPELVEK

A stratégia az alábbi alapvetésekre épít:

- **Beágyazódás és részvétel:** Az ifjúsági korosztályok tagjai és közösségeik, szervezeteik kiemelt társadalmi kohéziós erőt jelentenek a településeken, a régiókban és országos szinten, egyenrangú résztvevői, alakítói a róluk szóló döntéseknek.
- **Szolidaritás és felelősség:** Egy életképes társadalom nem mondhat le az öngondoskodásról, ugyanakkor szereplői nemcsak önmagukért, hanem nehezebb helyzetben lévő embertársaikért is felelősek.
- **Érvényesülés és értékteremtés:** Az ifjúság új értékek hordozója, teremtője, jelentős társadalmi erőforrás, érvényesülése a társadalmi értékmegújulás alapja.
- **Szubszidiaritás és transzparencia:** Az ifjúságpolitikában a döntések átláthatóak, nyilvánosak kell, hogy legyenek, és a lehető legközelebb kell, hogy megszülessenek a döntés terheit viselőkhöz.
- **Önállóság és fejlesztés:** A harmadlagos szocializációs közeg kapcsán és a reszocializációs helyzetekben a közeg szereplőinek közös felelőssége van abban, hogy az ezt kezelni képes „kritikus tömeget” elérő erőforrásokat biztosítsa.

4.3. A STRATÉGIA ÁTFOGÓ CÉLJA

Az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése

Az ifjúságra erőforrásként tekintő stratégia céljainak és intézkedéseinek olyan társadalmi környezetet kell megteremteniük, amely segíti, támogatja, ösztönzi a korosztályhoz tartozókat egyéni és közösségi célú tevékenységeikben. Képessé kell tenni az ifjúsági korosztályok tagjait arra, hogy a bennük lévő tehetséget, tudást, képességet a saját maguk, nemzetük és Európa számára kamatoztathassák. Az állam kiemelt felelőssége, hogy zökkenőmentessé tegye a beilleszkedést a felnőtt társadalomba, s hogy az ezt segítő intézményeit, szolgáltatásait a korosztályi szükségleteknek megfelelően működtesse.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.4. A STRATÉGIA HORIZONTÁLIS CÉLJAI

4.4.1. Az esélyegyenlőség elősegítése — Ifjúsági csoportok és ifjak kirekesztettségének és kisodródásának megakadályozása

A stratégia konkrét tevékenységeinek meghatározásakor minden egyes esetben külön szempontként kell megvizsgálni az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását. Minden tevékenység, szolgáltatás, intézmény megtervezésekor tekintettel kell lenni a hátrányos helyzetben lévők speciális szükségleteire. A horizontális megközelítés mellett természetesen szükséges és elengedhetetlen specifikus célok meghatározása is. A Stratégia tervezése, végrehajtása és monitorozása során a nők és férfiak közötti egyenlőség szempontjainak beépítésére sort kell keríteni, különös tekintettel a fiúk/lányok fiatal nők/férfiak eltérő igényeire.

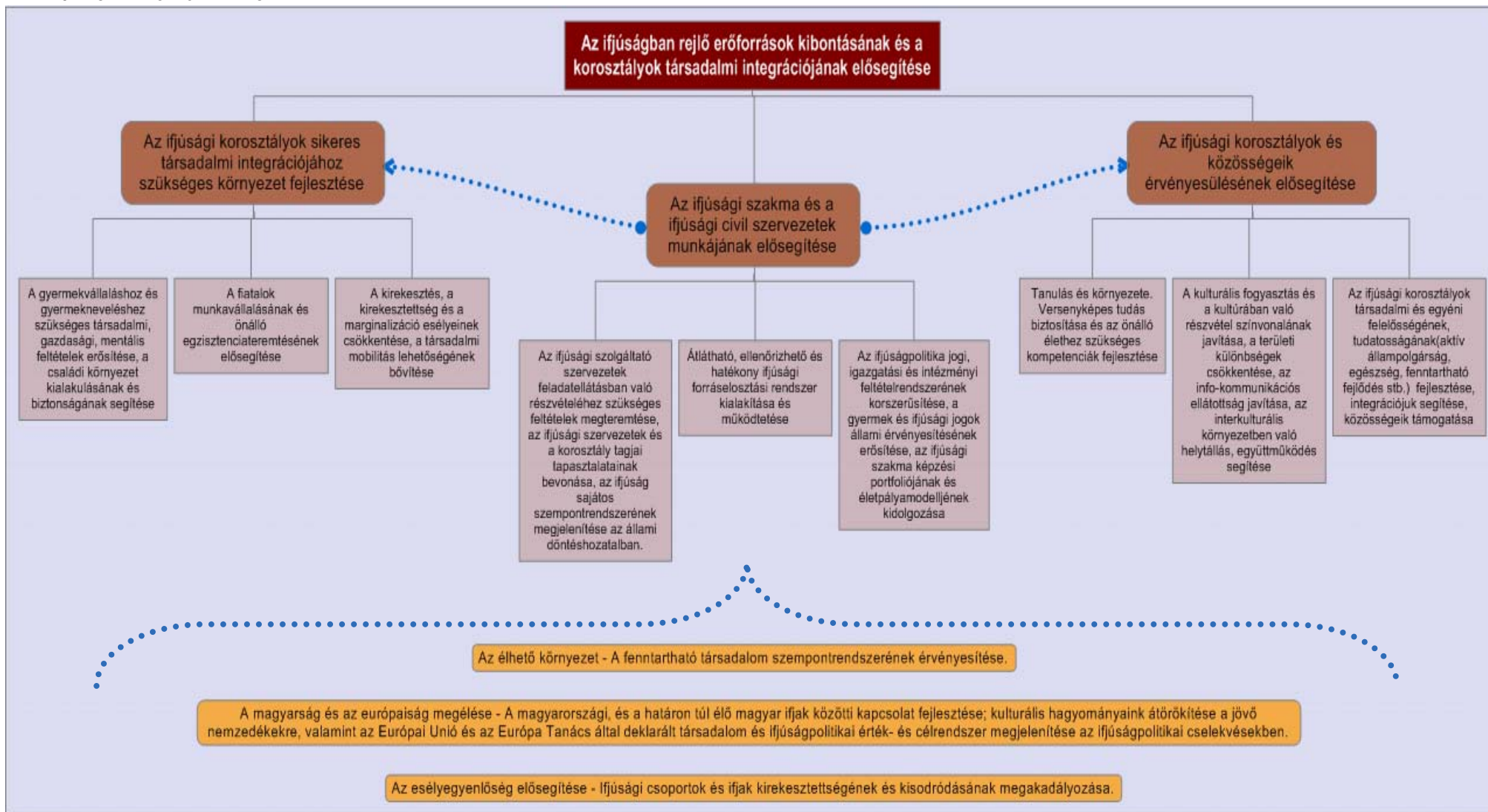
4.4.2. A magyarság és az európaiság és megélése — A magyarországi, és a határon túl élő magyar fiatalok közötti kapcsolat fejlesztése, kulturális hagyományaink átörökítése a jövő nemzedékekre; valamint az Európai Unió és az Európa Tanács által deklarált társadalom- és ifjúságpolitikai érték- és célrendszer megjelenítése az ifjúságpolitikai cselekvésekben

A nemzeti ifjúságpolitikai célokat össze kell hangolni az Európa Tanács, és az Európai Unió döntéshozatali és együttműködési fórumai által deklarált célokkal, értékekkel. A stratégia konkrét tevékenységeinek meghatározásakor minden egyes esetben külön szempontként kell megvizsgálni az esetlegesen létező európai sztzenderdek alkalmazásának szükségességét, illetve adaptálásuk lehetőségét. Minden tevékenységnél vizsgálni szükséges, hogy segíthet-e az ifjúsági korosztályokhoz tartozók európai tudatának fejlesztésében, illetve hogy az adott nemzeti kezdeményezés mennyiben gazdagíthatja az európai közösség értékeit. A stratégia konkrét tevékenységeinek meghatározásakor minden egyes esetben külön szempontként kell megvizsgálni a határainkon túl élő magyar fiatalokra gyakorolt hatásokat is. Törekedni kell arra, hogy a releváns intézkedések hatékonyan erősítsék a magyarországi és a határon túli fiatalok közötti kapcsolatokat kiépülését, megerősítését. Kiemelt cél, hogy a fiatalokban reális történelemszemléleten alapuló, toleráns, tudatos lokális, nemzeti és európai identitás szilárdulhasson meg, és hogy a határon túliak számára segítséget nyújtsunk magyarságuk megéléséhez.

4.4.3. Az élhető környezet — A fenntartható társadalom szempontrendszerének érvényesítése

A stratégia konkrét tevékenységeinek meghatározásakor minden egyes esetben külön szempontként kell megvizsgálni a környezeti, a gazdasági és a társadalmi fenntarthatóság biztosítását.

4.5. A STRATÉGIA CÉLRENDSZERE

4.6. A STRATÉGIA SPECIFIKUS CÉLJAI

4.6.1. AZ IFJÚSÁGI KOROSZTÁLYOK SIKERES TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓJÁHOZ SZÜKSÉGES KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE

4.6.1.1. Gyermekvállalás, család – A gyermekvállaláshoz és gyermekneveléshez szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek erősítése az ifjúság körében, a családi környezet kialakulásának és biztonságának segítése

A családi környezet meghatározó közege a szocializációnak. A családnélküliség megelőzése a legfontosabb feladat – a gyermekterhességek megelőzésével és a gyermekek családban nevelkedésének elősegítésével (családban tartás, családsegítés, családgondozás és családtámogatás, örökbefogadás, családba fogadás). Különösen fontos a családon belüli konfliktusok megelőzése, illetve azok feloldásának támogatása.

A gyermekvállalási szándék fenntartása, illetve fokozása érdekében olyan környezetet kell teremteni, melyben a családalapítás és a szakmai karrier összeegyeztethető a fiatal szülők számára, s amelyben ezáltal a szülők által kívánt gyermekek megszülethetnek. A szakértői segítségnyújtás komplex és integrált rendszerét kell elérhetővé tenni a kisebb településeken élők számára, ezzel biztosítva a kora gyermekkori intervenció lehetőségét a kisgyermekes családok számára. A szegregáció megakadályozása, a kora gyermekkori fejlődés támogatása, a sikeres iskolai pályafutás elősegítése érdekében ösztönözni szükséges a gyermekek megfelelő színvonalú napközbeni, illetve óvodai ellátásához való, a jelenleginél szélesebb körű hozzáférését. A védőnői hálózattal meg kell ismertetni az ifjúságsegítői szakmát annak érdekében, hogy a fiatal szülők életkorukból fakadó szükségleteiknek megfelelő szakmai támogatást kaphassanak. Teret kell adni a gyermekeket vállaló fiatalok önszolgáltató csoportjainak.

A születésszám csökkenése mellett átalakulnak az együttélés formái. A házasságok – és különösen az élettársi kapcsolatok – gyakran nem elég erősek ahhoz, hogy a kívánt gyerekek megszülessenek. Az oktatás, a fiatal közösségek támogatása révén is fejleszteni kell az ifjúság azon kompetenciáit, amelyek a boldog családi élet megvalósításában segítik őket. Növekvő számban tapasztalható, hogy a gyermekek egyszülős családokban nőnek fel: a gyermekvállalással járó természetes nehézségek kezeléséhez, feldolgozásához szakértő segítséget kell biztosítani a fiatal szülők számára. Segíteni kell az egyedülállók gyermeknevelését, és képessé kell tenni a szolgáltató rendszert a gyermekek napközbeni felügyeletének megfelelő színvonalú biztosításán túl a fiatal szülők és a bántalmazottak átmeneti támogatására is. Az egészségtudatosság növelésével és terjesztésével is segíteni kell a meddő párok számának csökkentését, miközben a rászorulóknak számára biztosítani kell a lombikprogramban való részvétel lehetőségét. Az egészségtudatosságot ki kell terjeszteni a családtervezésre is. A fogamzásra való felkészítéssel el lehet érni, hogy a koraszülések, sikertelen terhességek aránya csökkenjen, illetve rövidebb idő alatt derüljenek ki a meddőség okai. A várandóssággal, a szüléssel és a csecsemőgondozással kapcsolatos magas színvonalú egészségügyi szolgáltatásokat elérhetővé kell tenni mindenki számára, biztosítani kell a szülés és születés biztonságát minden anyának és gyermeknek. Olyan munkaerő-piaci szabályozókra van szükség, amelyek segítik a család és a munkahely összeegyeztethetőségét, a gyermekek, különösen a kisgyermekes szülők egy életszakaszában az atipikus foglalkoztatás lehetőségét. Külön figyelmet kell fordítani a gyermeket vállaló nők életpálya- és karriertervezési lehetőségeinek biztosítására. Az örökbeadás, családba fogadás mechanizmusait, feltételrendszerét fejleszteni szükséges, a gyermekek minél megalapozottabb és gyorsabb elhelyezése érdekében.

Kapcsolódó részcélok

Családi élet

- A családtervezési kompetenciák és a fiatal felnőttek szülői kompetenciáinak megalapozásához szükséges oktatási programcsomag fejlesztése és a formális, valamint a nem formális oktatásban történő adaptáció elősegítése, és az ilyen jellegű szolgáltatások elterjesztése.

Gyermekvállalás

- Esélyegyenlőséget elősegítő, szükség esetén esélykiegyenlítő jellegű gyermeknevelési támogatási rendszer kidolgozása és működtetése a gyerekek számára és a család anyagi-jövedelmi helyzetére

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

való tekintettel.

- A gyermekek napközbeni ellátását biztosító férőhelyek számának növelése (bölcsőde, óvoda, alternatív napközbeni szolgáltatások).
- A gyermekneveléshez kapcsolódó állami támogatások rendszerén keresztül ösztönözni kell a fiatal szülőket a gyermekgondozással kapcsolatos feladatok megosztására (nemek és generációk).

Család és karrier összeegyeztetése

- Gyermeknevelés melletti munkavállalási lehetőségek fejlesztése, ösztönzése; a részmunkaidős, illetve az atipikus foglalkoztatási formák elterjedésének segítése.
- A gyermekek utáni juttatásokban részesülő, gyermekgondozás miatt otthon maradó szülőket segíteni szükséges a munkaerő-piaci pozíciójukat erősítő képzésekben való részvételre.
- Olyan gyermekgondozási támogatási rendszert kell működtetni, amely a munkáltatót nem teszi ellenérdekeltté a gyermekvállalást tervező nők foglalkoztatásában.
- A munkavállalók családi életét erőteljesebben figyelembe vevő vállalati kultúra, felelősségvállalás ösztönzése.

Családsegítés

- A családsegítő szolgáltatás standardizációja, szakmai-módszertani fejlesztése. A családsegítő szolgáltatás kapacitásainak fejlesztése.
- Családsegítő szakemberek felkészítése speciális ifjúságsegítési feladatokra.
- A gyermekvédelmi ellátórendszer továbbfejlesztése a veszélyeztetettek, valamint a gondoskodásból kikerülők sikeresebb társadalmi integrációja érdekében.
- Szociális alapszolgáltatások megszervezésének és biztosításának felülvizsgálata az ifjúság és a fiatal szülők speciális szükségletei szempontjából.

Családon belüli erőszak

- Távoltartást biztosító jogszabályi, eljárási és intézményi feltételek felülvizsgálata.
- A családon belüli erőszak elleni hatékonyabb fellépés ösztönzése, tudatosítása minden érintett számára.
- A gyermekvállalással összefüggő és a házasságban, a család életében bekövetkező krízishelyzetekben minden célcsoport számára elérhető kríziszolgáltatások szervezése, fejlesztése.

Esélyteremtés

- A hátrányos helyzetű csoportok, kiemelten a romák helyzetének érzékelhető javítása, szegregáltságuk, kirekesztettségük enyhítése.
- A fogyatékossgal élő gyerekek és családjuk helyzetének javítása, szükségleteik érzékenyebb figyelembevételre, jobb kielégítése.
- A rossz helyzetű települések, térségek hátrányainak, kirekesztettségének csökkentése.
- Szükséges a tájékoztatás hatékonyságának a javítása, az információk sokkal eredményesebb eljuttatása, különösen azokhoz, akik szegénységük miatt hátrányt szenvednek e téren.

Kapcsolódó mutatók

- 1000 főre jutó élveszületések száma
- Anyagi megfontolásból a számára ideálisnál alacsonyabb összes gyerekszámot tervezők aránya az össze 15–29 éveshez viszonyítva
- Anyagi megfontolásból az első gyerek vállalását halogatók aránya a 15–29 évesek körében
- Anyagi okokból modern fogamzásgátló eszközöket nem használók aránya a szexuális életet élő 18–29 évesek körében
- Meddőséggel küzdő párok száma
- A gyerekvállalást, gyermeknevelést és a munkahely összeegyeztetését nehéznek, akadályozó tényezőnek ítélik aránya a 15–29 éves, ház- vagy élettárral rendelkező, dolgozó vagy munkát kereső fiatalok körében

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

• A 0–3 éves korú gyermekek számára biztosított napközbeni ellátást nyújtó férőhelyek az összes 0–3 éves gyerek arányában
• A 4–6 éves korú gyermekek számára biztosított napközbeni ellátást nyújtó férőhelyek az összes 4–6 éves gyerek arányában
• A napközbeni ellátással, óvodával nem rendelkező települések száma
• Az örökbefogadáshoz, elhelyezéshez szükséges átlagos időtartam
• Kétszülős háztartásban élő gyermekek aránya az összes gyermekhez képest
• Családsegítő szolgáltatásban részesített személyek száma a laekeni indikátorok 1. szintje alapján a kirekesztődés kockázatával élők arányában
• 1000 lakosra jutó családsegítő szakemberek száma

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.1.2. Önálló Egzisztencia - A fiatalok munkavállalásának, otthonteremtésének elősegítése

Az önálló egzisztencia megteremtésének legfontosabb elemei a munkapiacra való belépés és helytállás, az önálló otthon megteremtése és a családalapítás. Az elkövetkező időszakban mérsékelni szükséges az első munkahelyet nem találó fiatalok számát és a munkahelykeresés időtartamát jelentősen le kell rövidíteni, ennek érdekében erősíteni szükséges a képzési és a munkaerő-piaci szereplők közötti kapcsolatot, javítani kell a szakképző intézmények eredményességének mérési lehetőségein, és ennek segítségével biztosítani kell a pályaválasztáshoz szükséges legfontosabb információkat. A korai munkatapasztalatok megszerzése érdekében be kell vezetni egy olyan validációs rendszert, amely tartalmazza mindazon civil, közösségi aktivitásokat és az ezek által megszerzhető kompetenciákat, amelyekre a fiatalok önkéntes munkájuk, közösségi tevékenységeik által szert tehetnek (pl. YouthPass, EuroPass). Ösztönözni kell a munkaadókat arra, hogy a munkatapasztalatokkal nem rendelkező fiatalokat speciális munkakörökben alkalmazzák. Tájékoztatással, az információs lehetőségek bővítésével és a lehető legtöbb célcsoportot elérő felületek megteremtésével el kell érni, hogy a fiatalok naprakész információkkal rendelkezzenek az álláslehetőségekről és azokról a végzettségekről, szakképesítésekről, amelyek további megszerzésével munkába lépésük esélyei javulhatnak. A statisztikai adatszolgáltatás körét ki kell terjeszteni az európai munkapiaccal kapcsolatos mozgások mérésére.

Vissza kell szorítani az álláskereséskor tapasztalható nemi diszkriminációt.

Az önálló lakáskörülmények megteremtésében állami eszközökkel is kell segíteni a kedvezőtlen anyagi helyzetben lévő fiatalokat. Elsősorban a mobilitást elősegítő lakásprogramok volumenét szükséges növelni.

A fiatalok számára a vállalkozóvá válás egy módja az önállóvá válásnak, a rugalmas életforma elérésének, a karrier elindításának, az újító ötletek alkalmazásának, ezáltal az egész társadalom gazdasági és szociális fejlődéséhez való hozzájárulásnak. A fiatalok körében az oktatás és az informális tanulás lehetőségeit kihasználva növelni kell a vállalkozó szellemet.

A munkaidő-csökkentés, a rugalmas munkaidő eszköz lehet a munkaerő-piaci integráció segítésére, ehhez a munkáltató és a munkavállaló érdekeltségét meg kell találni. A diákmunka-vállalás jelenlegi rendszerét fejleszteni kell. Külön programnak kell segítenie a munkaerőpiacról kiszorult fiatalok reintegrációját átképzéssel, új típusú érdekeltségi rendszer kialakításával (mind a munkáltató, mind a munkavállaló oldalán).

Kapcsolódó részcélok

Otthonteremtés

- Olyan állami lakástámogatási rendszer működtetése szükséges, amely kiemelt prioritásként kezeli az önálló lakhatási körülményeket megteremteni szándékozó, kedvezőtlen anyagi helyzetben lévő és/vagy hátrányos helyzetű fiatalok érdekeit.
- Ösztönözni kell a fiatalok önállósodását segítő otthonteremtési programokat.

Tudatos életpálya-tervezés

- Egyéni készségek, kompetenciák és ambíciók elemzésén alapuló, a képzések munkaerő-piaci sikerességét objektíven feltáró hatékony pályaorientációs tanácsadó rendszer fejlesztése szükséges a professzionális ifjúsági szolgáltatóknál, a közoktatásban, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben.
- A munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség növelése érdekében – a szakképzés szerkezetének átalakításával párhuzamosan – ifjúsági szakértőknek be kell kapcsolódnuk a pályaválasztás rendszerének továbbfejlesztésével, megújításával és működtetésével járó feladatokba.
- Biztosítani kell az informális és a nem formális úton szerzett ismeretek validációját, valamint a munkatapasztalat elismertetésének rendszerét a formális oktatásban, illetve a munkavállalásban.
- Gondoskodni kell a fiatalok speciális szükségleteihez alkalmazkodó munkajogi ismeretek oktatásáról, terjesztéséről és megismertetéséről.
- Biztosítani kell a tudatos pályaválasztáshoz nélkülözhetetlen pályakövetési adatok gyűjtését és publikálását, valamint a felsőoktatási intézmények teljesítményének összehasonlíthatóságát.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Munkatapasztalat-szerzés, munkavállalás

- Ösztönözni kell a fiatalokat a munkatapasztalat és a munkavállalási kompetenciák megszerzésére, erre a felsőoktatási periódusuk alatt lehetőséget kell biztosítani.
- Meg kell könnyíteni a fiatalok által indított vállalkozások működtetését, fenntartását.
- Ösztönözni kell a közoktatásban a gazdasági, pénzügyi, munkaerő-piaci ismeretek elsajátítását, tapasztalatok szerzését.
- Ösztönözni kell a fiatalok részmunkaidős és atipikus foglalkoztatási formákban való foglalkoztatását; növelni kell a munkaadók érdekeltségét a pályakezdők alkalmazásában.
- Formális és nem formális képzés segítségével segíteni kell a másodgenerációs munkanélküliség veszélyében érintett fiatalokat a munkakultúra elsajátításában.
- Segíteni kell a fiatal pályakezdők külföldi munkatapasztalat-szerzését; ösztönözni kell a külföldön munkát vállaló fiatalok hazatérését, többirányú mobilizációját az országhatárokon belül.

Ifjúsági munkanélküliség megelőzése, felszámolása

- A kereslethez nem igazodó szakképzések számának csökkentése, megszüntetése; a szakképzés presztízsének növelése.
- Az aktív munkaerő-piaci politika keretében a foglalkoztatási és munkaerő-piaci információk közvetítésében szükséges az ifjúsági intézményrendszerek kapcsolódása azon szolgáltatások kialakításához, működtetéséhez, amelyek a pályakezdő fiatalok elhelyezkedését segítik.
- A fogyatékos fiatalok esélyegyenlőségének elősegítése a szakképzés és a munkaerőpiac területén.
- A statisztikai adatszolgáltatás körét ki kell terjeszteni az európai munkapiaccal kapcsolatos mozgások mérésére.
- Támogatni kell, hogy az egységes állami állás lehetőségeket tartalmazó adatbázis legyen nyitott a versenyszektor, illetve valamennyi fiatal számára.

Kapcsolódó mutatók

- 15–34 évesek aktivitási rátája
- Pályakezdő regisztrált munkanélküliek száma
- Nem tanuló és nem nyugdíjas fiatalok körében a foglalkoztatottak aránya
- Iskola elhagyása után az első munkába állásig eltelt idő a különböző végzettségű fiatalok körében
- Szülőktől független háztartásban élő fiatalok aránya azok körében, akik függetlenedni szeretnének, a 15–29 évesek körében
- Fiatal vállalkozók aránya az összes nem tanuló és nem nyugdíjas fiatal körében

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.1.3. Esélyegyenlőség, szolidaritás - a kirekesztés, a kirekesztettség, a marginalizáció esélyeinek csökkentése, a társadalmi mobilitás lehetőségeinek bővítése

Elérendő cél, hogy az ifjúsági korosztályok tagjai cselekvően utasítsák el a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját az Alkotmányban és az ENSZ Emberi Jogi Egyezményében foglaltak szellemében. Ehhez azonban elengedhetetlenül szükséges az, hogy korán megismerkedjenek azok tartalmával, jelentésével.

Lehetőséget kell teremteni arra, hogy megismerkedjenek a kisebbségek kultúrájával és az őket sújtó nehézségekkel az oktatási intézményekben, valamint önkéntes munkák, belföldi csereprogramok útján. Ki kell aknázni a kortárs csoportok véleményformáló erejét, ezzel is elősegítve az integráció szellemiségének terjedését. Törekedni kell a kirekesztetten, telepszerű lakókörnyezetben élők elkülönítésének felszámolására, ezzel is elősegítve a társadalmi mobilitást.

Lehetővé kell tenni a fogyatékossgal élők teljes beilleszkedését a társadalomba. Különös tekintettel az akadálymentesítésre, azon túl pedig munkaerő-piaci helyzetük rendezésére. Alkalmat kell teremteni arra, hogy az ifjúság közelebbről is betekintést nyerjen a fogyatékossgal élők mindennapjaiba. A fogyatékossgal élők tekintetében is cél, hogy elérhessék az átlagra jellemző szociális és társadalmi körülményeket és státuszokat. Megengedhetetlen, hogy egy betegség vagy baleset következtében egy életpálya, vagy akár az érintett egzisztenciája összeomljon. Lehetőséget kell teremteni arra, hogy munkájukat hatékonyan, nehézségek nélkül végezzék.

Az ifjúsági, illetve a gyermekvédelmi és szociális szolgáltatásokat demokratizálni szükséges: az ifjúságot be kell vonni az élethelyzetükre hatással lévő intézményi döntések meghozatalába. Csökkenteni kell a területi különbségekből fakadó szegregációt, azaz a leszakadó térségekben élők kirekesztettségét.

A gyermekszegénység mértékén változtatni kell, az érintettek számát csökkenteni szükséges. Kiemelt cél, hogy egy generáció alatt jelentősen csökkenjen a gyermekek és családjaik szegénységének aránya. Fel kell számolni a gyermeki kirekesztés és mélyszegénység szélsőséges formáit. Át kell alakítani azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és kirekesztést. Biztosítani kell az egészséges életfeltételeket kora gyermekkortól kezdve, biztosítani kell a korai életkorban kezdődő fejlesztéssel a képességek jobb kibontakozását. Jelentősen csökkenteni kell a ma sorsdöntő regionális és etnikai egyenlőtlenségeket. Elő kell segíteni, hogy a gyermekek biztonságos környezetben nevelődjenek, hogy az életesélyeket romboló devianciák előfordulása csökkenjen. Lehetővé kell tenni a hátrányos helyzetben lévő gyerekgenerációknak a társadalmi mobilitást.

Az iskolai reform leglényegesebb elemei az esélykülönbségek csökkentése, a méltányosság, a hatékonyság és a minőség. A halmozottan hátrányos helyzetű, köztük a roma tanulók alapiskolai sikeressége érdekében elsődleges cél az oktatási szegregáció visszaszorítása, valamint az iskolai fokozatokon belüli lemorzsolódás csökkentése, továbbtanulási eredményeik, szakképzettségük javítása, az iskolaelhagyók iskolarendszerű képzésbe történő visszavezetése, felzárkóztató oktatásba való bevonásuk, és komplex programok által a képzéssel összekapcsolódó szolgáltatások, támogatások nyújtása. Cél továbbá a sajátos nevelési igényű gyermekek, köztük a fogyatékossgal élők befogadó oktatásának, iskolai integrációjának megteremtése és támogatása, szakképzésük egyenértékűségének az elfogadása, a társadalomba történő beilleszkedés kiemelt segítése, munkaerő-piaci elfogadásuk, foglalkoztatásuk érdekében. Törekedni kell az egyéni tanulási utakat támogató gyakorlat és az azt segítő módszerek elterjesztésére. Kiemelten fontosak az egyéni tanulási utak a kivételes képességűek és a tanulási problémákkal küzdők, különösen az alapfokú oktatást funkcionális analfabétaként befejezők esetében.

Kiemelt feladat a jelentős látencia miatt nehezen nyomon követhető gyermekmunka visszaszorítása. A kiskorúak jogellenes foglalkoztatásának szankcionálása felülvizsgálatra, szigorításra szorul.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Kapcsolódó részcélok

Tudástökéhez való egyenlő esélyű hozzáférés

- Hatékony iskolaszervezet kialakítása és ösztönzése.
- Az oktatási rendszerben jelen lévő negatív, szegregációt erősítő szelekciós mechanizmusok visszaszorítása (integrációs törekvések szakmai és anyagi támogatása, szegregációs törekvések büntetése).
- Az oktatási rendszerből idő előtt kimaradtak iskolarendszerű képzésbe való visszavezetéséhez rugalmas, egyénre szabott tanulási utakat kínáló „új esély” és „második esély” típusú komplex programok elterjesztése, valamint olyan új lehetőségek megteremtése, amelyek foglalkoztatás-kompatibilisek.
- A területi szegregációból adódó hátrányokat mérséklő adminisztratív és fejlesztő intézkedések alkalmazása a közoktatásban.
- Az oktatási rendszer területi különbségeit mérséklő, az érintetteket „helyben megtartó” komplex programokat kell indítani hátrányos helyzetű térségekben.
- A sajátos nevelési igényű tanulók többségi iskolarendszeren belüli oktatását, iskolai integrálását segítő pedagógiafejlesztések, módszertani szolgáltatások nyújtása és azok gyakorlati megvalósításának támogatása, az integráltan oktató intézmények körének szélesítése.
- Az iskola nélküli, hátrányos helyzetű településeken közösségi ifjúsági szolgáltatások, s azok keretében az iskolai sikerességet támogató programok biztosítása.
- A kistélepülések fiataljai számára lehetőséget kell biztosítani az oktatási, kulturális, szabadidős célú utazás kedvezményesen történő igénybevételére.

Gyermekszegénység csökkentése

- A jelenlegi töredékére kell csökkenteni a gyermekek és családjaik szegénységének mértékét, és ezzel egyidejűleg közelednie kell egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyeinek, életkilátásainak.
- Radikálisan enyhíteni kell a gyermeki kirekesztés, szegregáció és mélyszegénység szélsőséges formáit, csökkenteni kell az életesélyeket romboló devianciák előfordulását.
- Alapvetően át kell alakítani azon intézmények és szolgáltatások működését és szemléletét, amelyek ma hozzájárulnak a gyermekszegénység és kirekesztés újratermelődéséhez.
- Át kell tekinteni a gyermekszegénységgel kapcsolatos szociális támogatások pénzügyi, illetve természetbeni biztosításának lehetőségeit, arányait.
- Gyermekeket jogellenesen alkalmazó munkáltatók elleni fellépés szigorítása.

Toleráns, befogadó attitűd terjesztése

- Kisebbségekkel, marginalizálódott társadalmi csoportokkal kapcsolatos pozitív attitűd fejlesztése az érintett korosztályok körében.
- Fogyatékosággal élő gyermekek, serdülők, fiatalok szüleinek, családtagjainak mentálhigiénés támogatása.
- Támogatni kell a toleranciára, diszkrimináció-ellenességre nevelő képzési programcsomagok fejlesztését és adaptációját.

Közösségi cselekvések ösztönzése

- Ifjúsági közösségi tevékenységeket és önkéntes projekteket (önkéntességet, közösségi tevékenységeket, a közösségi tanulást, továbbá az önszerveződő ifjúsági csoportok és hálózatok szerveződését) támogató és koordináló intézményi és szolgáltatórendszer kialakítása, a már meglévő intézményhálózat kapacitásainak bővítése, fejlesztése.
- Ifjúsági és szociális szolgáltatók működési szabályrendszerének kiegészítése az érintett fiatalok aktív részvételét biztosító mechanizmusok biztosításával.
- Az érintett területen működő civil szervezetek munkájának segítése.
- Belföldi önkéntesprogramok indítása, működő programok támogatása, fejlesztése.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Kapcsolódó mutatók

• Medián jövedelem 60%-a alatti ekv. jövedelmű háztartásban élő fiatalok aránya
• Előítéletesen gondolkodók aránya az ifjúsági korosztályokban
• Iskolai szűrőprogramok által elért iskolások aránya
• Iskolán kívüli, költségvetési finanszírozású egészségügyi szűrőprogramok által elérték aránya az ifjúsági korcsoportokban
• Az érintett korosztályokba tartozó hátrányos helyzetűek részvételével szervezett, iskolán kívüli, költségvetési finanszírozású integrált programokba bevont gyerekek, serdülők, fiatalok száma
• A korosztályhoz tartozók aktív részvételére építő ifjúsági civil szolgáltatók, szervezetek aránya az összes intézményhez képest
• A korosztályhoz tartozók aktív részvételére építő önkormányzatok és önkormányzati intézmények aránya
• Az érintett korosztályba tartozó hátrányos helyzetűek részvételével iskolán kívüli programokat szervező szervezetek száma
• Lemorzsolódók arányának csökkenése a szakiskolákban
• Szakiskolai felzárkóztató oktatásban részesülők számának emelkedése
• A kiemelt szakiskolai programokban részt vevő HHH tanulók száma
• A szakképzettséget szerzők aránya a HHH tanulók körében
• A szakmával rendelkező elhelyezkedett HHH fiatalok aránya
• A korosztályhoz tartozó szakképzettséget szerző hátrányos helyzetű fiatalok száma

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.2. AZ IFJÚSÁI KOROSZTÁLYOK ÉS KÖZÖSSÉGEIK ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE

4.6.2.1. Tanulás és környezete – Versenyképes tudás biztosítása és az önálló élethez szükséges kompetenciák fejlesztése

Magyarországon túl sok társadalmi és gazdasági akadály áll az egyenlő esélyű tanulás útjában. Az oktatás és képzés minőségének javítása elsőként azt kell, hogy jelentse, hogy nyitott és folyamatos hozzáférést biztosítunk az élethosszig tartó és az élet minden területére kiterjedő tanuláshoz. Az oktatási intézményeknek nyitottnak kell lenniük a társadalom valós gazdasági és szociális helyzetére, követeléseire. A fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődés eléréséhez hazánknak korszerű tudással felszerelt polgárookra van szüksége.

A közoktatási intézmények hatékony működése érdekében az intézmények teljesítményét célszerű objektívnak tekinthető, ésszerű költségekkel mérhető, összehasonlítható eredménymutatókkal jellemezni; az ily módon megmért teljesítménymutatókat az intézményeket alkotó egyének tevékenységével összekötni, és e mutatókra támaszkodva ösztönző rendszereket kidolgozni, amelyek segítségével a pedagógusok, iskolaigazgatók és iskolafenntartók kreatív alkalmazkodásra, tanulásra és jobb teljesítményre készíthetők.

A közoktatásban erősíteni kell a személyközpontú nevelést, fejlesztést és az egyént segítő módszerekre, tanulásszervezési modellekre való átállást. Növelni kell a pedagógia tartalmi és módszertani megújulásának lehetőségeit, új pedagógiai módszerek és jó gyakorlatok bevezetésének és elterjedésének segítségével, valamint a hagyományos tananyagot felváltó korszerű, a mindennapi élet által elvárt, alkalmazásképes tudást a kulcskompetenciák mentén közvetítő kerettantervek és oktatási programok kidolgozásával.

A gyakorlati oktatást segítő tapasztalati tanulás eszközeit alkalmazó pedagógiai programok kidolgozásába és végrehajtásába be kell vonni a gazdasági élet szereplőit. Törekedni kell a több műveltség- és tudományterületet átfogó oktatási elemek bővítésére, az alkalmazható és versenyképes tudás elsajátítása érdekében. Ösztönözni szükséges az alternatív vitarendezési, konfliktuskezelési eljárások minél szélesebb körben történő megismertetését, alkalmazásuk kiterjesztését a közoktatás minden területén. Cél a tanulóközpontú, a pedagógus–diák–szülő kapcsolat, a demokratikus részvételt támogató oktatási környezet megteremtése. Az iskoláknak meg kell könnyíteniük diákjaik részvételét saját oktatásuk formálásában. Folytatni kell az egyénre szabott, a gyermekek, tanulók szükségleteihez, egyéni fejlődési üteméhez igazodó fejlesztést lehetővé tevő pedagógiai kultúra és eszközrendszer elterjesztését a közoktatásban annak érdekében, hogy a tanulók számára családi háttértől függetlenül biztosítható legyen a színvonalas oktatáshoz való hozzáférés. Ehhez alapvető fontosságú a pedagógusképzés tartalmi megújítása, a tanárok felkészítése a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazására, ami egyben a tanulókkal való újfajta bánásmódot is jelenti.

A szakképzési rendszert a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével szükséges fejleszteni, megújítani. Vissza kell állítani a szakmunka becsületét. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szakképzés népszerűsítésére a továbbtanuló fiatalok környezetében. Piacorientált, a szegregációt mérséklő szemléletet kell érvényesíteni. Az iskolák humán-, társadalom- és természettudományos oktatásában a sikeres EU példák alapján a képességekre koncentrált, új, differenciált, az integrált oktatást támogató pedagógiai módszerek alkalmazását kell elősegíteni. A vállalkozásokat ösztönző újabb érdekeltségi eszközök alkalmazása szükséges annak érdekében, hogy rendszeresen fogadjanak szakmai gyakorlatra szakképzésben részt vevő tanulókat (a szakképzés különböző szintjeiről), és aztán pályakezdekként alkalmazzák is őket. A szakiskolai infrastruktúra állapota és az oktatás tartalma, módszere is jelentős fejlesztéseket igényel. Kiemelt figyelmet kell fordítani az érettségit követő szakképző évfolyamokról történő lemorzsolódás csökkentésére, és az érettségit követő szakképzésben való részvétel ösztönzésére. Ki kell dolgozni egy egységes keretrendszert, amely biztosítja a szakképzésben elsajátított készségek és képességek átláthatóságát; a felsőoktatásban alkalmazott rendszerhez hasonlóan a szakképzés területén is létre kell hozni a kreditrendszert. Biztosítani kell azt, hogy valamennyi szakképzést folytató intézmény alkalmazhassa – az Európai Unió szakképzési minőségbiztosítási keretrendszerének figyelembevételével kialakított – minőségbiztosítási rendszert.

A felsőoktatásban figyelemmel kell kísérni az oktatás minőségének alakulását, programokat kell kidolgozni a többletlehetőségeket igénylő, tehetséges hallgatók igényeinek kielégítésére. Meg kell teremteni az iskolai rendszeren belüli és azon kívüli (döntően civil bázisú) tehetséggondozás összekapcsolt lehetőségét. A

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

felsőoktatás minőségi kontrollját erősíteni kell, melynek fontos szereplője egy képviseleti jellegében megerősödött hallgatói rendszer.

Felül kell vizsgálni az egyetemi oktatás és szakképzés hatékonyságát csökkentő elemeket, és gazdaságosabb irányítási-finanszírozási rendszert kell kialakítani a minőségi képzés és a munkaerő-piaci összehangolás érdekében.

Ki kell dolgozni a nem formális és informális tanulás elfogadásának közös alapelveit. Fejleszteni kell a karrier tanácsadást a pályaorientációs tevékenység és az egész életen át tartó tanulás hatékonyabb megvalósítása érdekében. Bővíteni kell a hallgatói közösségek létrehozásának és egyben tartásának lehetőségét. Ebben meg kell vizsgálni a nem formális és informális tanulás eszközeinek alkalmazhatóságát.

A közoktatásba integrálni kell azon törekvéseket, melyek azt célozzák, hogy az érintett korosztályok tagjai megismerkedjenek a civil szféra funkciójával, jelentőségével, erejével, értékeivel. Az európai és a meglévő hazai minták figyelembevételével ki kell dolgozni azt az ún. „portfolio-rendszert”, amely elismeri az önkéntes munkával, a közösségben, az egyházi és a civil szervezetekben szerzett gyakorlati tapasztalatokból merített tudást a tanulmányokban.

A köz- és felsőoktatás nyelvoktatásában több lehetőséget kell teremteni a beszélt nyelv gyakorlására. A foglalkoztathatósághoz szükséges kompetenciák elsajátítását biztosítani és ösztönözni kell nemcsak az iskolai rendszerű szakképzésben, hanem a felnőttképzésben is.

Támogatni kell a magyarországi és a határon túli magyar oktatási intézmények közötti kapcsolatok fejlesztését. Az iskolák segítségével elő kell mozdítani az ifjúsági korosztályok tagjai és közösségei közötti kapcsolatok fejlődését.

A tanulókat meg kell ismertetni a közcélú, közhasznú tevékenységekkel, szervezetekkel.

Kapcsolódó részcélok

Oktatás minőségi fejlesztése

- Ösztönözni kell a közoktatási intézmények fenntartóit, hogy a többféle pedagógiai program közötti választás lehetőségét megteremtsék a szülők, illetve a tanulók számára.
- A közoktatásban az önálló – magyar és idegen nyelvű – infokommunikációs ismeretszerzést igénylő problémacentrikus megközelítés erősítése; a tanulni tanulás és az egész életen át tartó tanulás megalapozása az alkalmazható és versenyképes tudás elsajátítása érdekében.
- A köz- és felsőoktatás nyelvoktatásában több teret és eszközt kell teremteni a beszélt nyelv gyakorlására. A közoktatásban minél korábban el kell kezdeni a nyelvoktatást. A felsőoktatásban vagy a bemeneti vagy a kimeneti követelményeknél biztosítani kell, hogy az adott képzéshez kapcsolódó idegen nyelvi kompetenciákkal a végzettek rendelkezzenek.
- A kiemelkedő tanáregyéniségek megbecslése és pedagógiai képességeik hasznosulása érdekében hatékony motivációs és elismerési mechanizmusokat szükséges alkalmazni.
- A tanárképzés színvonalát és presztízsét növelni, a képzést modernizálni kell, a pályaalkalmasságot kimeneti kritériummá téve.
- A pedagógusképzésnek ki kell terjednie a készségfejlesztés, egészségnevelés és társadalmi szocializáció témaköreire is.
- Szükséges a szakképzés fejlesztése és piaci igényekhez való igazítása.
- Ösztönözni kell a magyarországi pedagógiai fejlesztések, jó gyakorlatok határon túli magyar nyelvű oktatási intézményekben történő elterjesztését, alkalmazását.
- Támogatni kell a magyarországi és határon túli magyar oktatási intézmények közötti szakmai, módszertani, szabadidős kapcsolatok kiépítését, fejlesztését.
- Népszerűsíteni kell a szakképzést a továbbtanulók körében.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Az iskola nevelési funkcióinak bővítése

- Szükséges az iskola szocializációs és értékteremtő szerepének továbbgondolása, ennek megfelelő feladatok meghatározása.
- Kiemelt feladat a gyermekek társas és érzelmi kompetenciájának erősítése, fejlesztése, mint valamennyi gyermek számára elengedhetetlenül szükséges készségfejlesztés. Ösztönözni kell, hogy e témák jelenjenek meg az iskolai pedagógiai programokban, valamint a tantervi célok között is.
- A serdülők, fiatalok rendszeres, pályaorientációt segítő készségfelmérésének megszervezése és lebonyolítása, a mérés-értékelés eredménye alapján személyre szabott tanácsadó szolgáltatás biztosítása.
- A helyreállító szemlélet, a békés konfliktusfeloldás technikáinak bevezetése és megismertetése mind az iskolai (diák–diák, tanár–diák, tanár–szülő) mind az otthoni konfliktusok feloldására.
- Diákklubokat, közösségi tereket kell létrehozni, internet-hozzáféréssel, kulturális és közösségteremtő programokkal.
- A diáksport lehetőségeit bővíteni kell.

Egyéni, speciális képzési szükségletek kielégítése

- Új – az egyénre szabott fejlesztést lehetővé tevő – oktatási/nevelési módszerek adaptálása, elterjesztése, tanárok felkészítése, tanárképzés megújítása – sikeres nemzetközi példák alapján.
- Tehetségkutató programok támogatása, tehetséggondozási szolgáltatások, tehetséggondozó szolgálat kiterjesztése, megerősítése; a már meglévő tehetséggondozási kezdeményezések (pl.: Nemzeti Tehetség Program) továbbfejlesztése, kibővítése. Iskolai és iskolán kívüli tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése.
- A tanulás és információkeresés technikája elsajátításának támogatása – önálló tanulás képességének fejlesztése a formális és a nem formális képzések keretei között.
- Szükséges a nem formális pedagógia módszereinek megismertetése, elsajátításának segítése az érintettekkel hivatásszerűen foglalkozó szakemberek körében (pedagógusok, szociális szakemberek, közösségfejlesztők, művelődésszervezők stb.), így képzések és továbbképzések támogatása.

Részvétel és bevonás minőségének fejlesztése az oktatási intézményekben

- Meg kell erősíteni a hallgatói érdekképviseleti rendszert, a diákjóléti szolgáltatások nyújtásán kívül még inkább alkalmassá kell tenni a hatékonyabb érdekképviseleti és demokráciagyakorlási feladatok ellátására.
- Ösztönözni kell az iskola és a szülők közötti kapcsolat fejlesztésére irányuló kezdeményezéseket.

Kapcsolódó mutatók

- Olvasás-szövegértés területén alacsony teljesítményt nyújtók aránya a 15 évesek körében
- Egyéni tanulási szükségleteket figyelembe vevő képzési terv alapján oktatott gyermekek aránya az iskolákban
- Korai iskolaelhagyók aránya a 18–24 évesek körében
- Műszaki és természettudományos szakokra járók aránya a felsőoktatási intézmények végzős hallgatói között
- Tehetséggondozási programban részt vevők száma az egyes iskolai szinteken
- Iskolából kimaradók aránya az általános iskola 8. osztályának elvégzése előtt
- A szakiskolát megkezdők, de a szakmunkás bizonyítványt meg nem szerzők aránya
- A középiskolát (érettségit adó iskolát) megkezdő, de az érettségit meg nem szerzők aránya
- Integráltan oktatott SNI tanulók az összes SNI tanulóhoz képest
- EuroPass és YouthPass elismerések száma

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.2.2. Kulturális értékteremtés, kultúraközvetítés – A kulturális fogyasztás és a kultúrában való részvétel színvonalának javítása, a területi különbségek csökkentése, az infokommunikációs ellátottság javítása, az interkulturális környezetben való helytállás, együttműködés segítése

Az oktatás- képzés állami intézményrendszerének feladatain, az élethosszig tartó tanulás követelményén túl az ifjúságot hozzá kell segíteni ahhoz, hogy elfogadja és gyarapítsa a nemzeti, illetve az európai kultúrát, bontakoztassa ki egyéni tehetségét, és alkotó módon vegyen részt társadalmi-kulturális viszonyaink alakításában. Ehhez kapjon megerősítést a környezetét jelentő családtól, a lakóhelyi közösségtől, az intézményrendszerektől, az azokat megjelenítő személyiségektől.

Az érintettek kulturális fogyasztási lehetőségeinek növelése érdekében a meglévő, a lakóhely által meghatározott területi különbségeket csökkenteni kell. Növelni kell az infokommunikációs ellátottságot. Mindenütt gazdagítani kell a szabadidő eltöltésének lehetőségét annak érdekében, hogy a korosztályok értékrendszere, szocializációjuk és alapvető kompetenciáik fejlesztése kevésbé függjön a család és a lakóhely által meghatározott életminőségtől. A kulturális javakhoz való hozzáférés lehetőségében jelentkező különbségeket csökkenteni kell (az egyre nagyobbra nyíló kulturális ollót zárni kell). A fiatalok kultúrafogyasztását alapvetően meghatározó passzív befogadói-fogyasztói magatartást az aktív részvételi attitűd irányába kell mozdítani. Elő kell segíteni az információdömpingben való eligazodás képességének kialakulását, az üzletiesedő kultúrával szembeni állásfoglalást és attitűd kialakulását.

Támogatni kell a lokális identitást erősítő, illetve a másságot befogadó, toleráns attitűdöt növelő kezdeményezéseket. Fontos teret adni a saját kultúra kifejezésének is az ifjúsági szereplők – egyének és csoportok – számára.

A globalizációs és a glocalizációs folyamatok felerősítették a világ interkulturális jellegét. Az egyéneknek egyre inkább meg kell tanulniuk, hogy multikulturális viszonyok között boldoguljanak. A határok nélküli Európában a szabad utazási, tapasztalatszerzési, munkavállalási lehetőségek olyan adottságot jelentenek, amelyeket már az egyéni életstratégiák szintjén sem lehet figyelmen kívül hagyni. Kihívásként jelenik meg az a migrációs jelenség oldaláról is, amelyre a magyar társadalom még egyáltalán nincsen felkészülve, és éppen a ma ifjú generációkon múlik az, hogy a várható bevándorlással együtt járó jelenségeket tudja-e kezelni majd a társadalom. Külön hangsúlyt kell fektetni a migrációs politikák kialakításakor az érintett korosztályok felkészítésére. Az ifjúsági munka, a maga speciális eszközeivel, sokat tehet az interkulturális tanulásért. Az ifjúsági cserék, a nemzetközi környezetben végzett önkéntes munka, a speciális képzések, az érintettek nyelvén megfogalmazott információs és tanácsadó tevékenységek körében kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű térségekben élő, illetve a szociokulturális hátránnyal küszködő társadalmi csoportokhoz tartozó ifjak bevonására.

A magyar nemzet kulturális értékeit, hagyományait elérhetővé, és hozzáférhetővé kell tenni a gyermekek, serdülők és a fiatalok számára. E kulturális vagyonnak integráns részei a határainkon túl élő magyaroktól térségekben keletkező, megtalálható elemek is. Gondoskodnunk kell arról, hogy a Magyarországon is megismerhetőek legyenek ezek a kulturális értékek. E mellett felelősségünk van abban is, hogy a Magyarországon kívül élő ifjúsági korosztályok számára közelebb hozzuk a magyarországi kulturális élet eredményeit, eseményeit.

Kapcsolódó részcélok

Kulturális értékekhez való hozzáférés elősegítése

- A területi különbségek csökkentése érdekében indított komplex programokban hangsúlyos elemként kell szerepelnie az ifjúságot célzó közösségi és kulturális lehetőségek bővítésének.
- A közgyűjtemények digitalizálásával, tudástárak kialakításával és ezek hozzáférhetőségének biztosításával lehetőséget kell teremteni a nemzeti kulturális vagyon megismerésére. A virtuális szolgáltatások mellett ösztönözni kell az ifjúság hagyományos kultúrafogyasztását is.
- A nagyobb kulturális eseményeknek a területileg hátrányos helyzetű régiókba, települések közelébe is el kell juttatni. Ennek érdekében szükséges az ifjúsági szabadidő-szervezés hálózatosodásának

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

elősegítése, a helyi és regionális civil ifjúsági szervezetek programkínálatának összehangolása.

- Át kell tekinteni a korhatáros filmek vetítésének műsoridejére vonatkozó szabályozást.
- Ösztönözni kell olyan szórakozási lehetőségeket, amelyek kifejezetten a kiskorúak számára nyújtanak lehetőséget, nem az éjszakai órákban, drog, alkohol és dohányárak fogyasztásának kizárásával.
- Ösztönözni kell a nemzeti és az európai kulturális értékek fiataloknak történő bemutatását célzó műsorok, médiatartalmak készítését, bemutatását.
- A szélessávú internet-hozzáférést elérhetővé kell tenni minden településen (digitális közműfejlesztés).
- Szükség van a gyermekeknek, serdülőknek és fiataloknak szóló, könnyen befogadható ugyanakkor színvonalas internetes tartalomra. Pályázati programokkal, ösztöndíjakkal segíteni kell az érintettek saját tartalom-előállítását.

Kultúrák közvetítő intézményrendszer és a korosztály közötti kapcsolat fejlesztése

- A hátrányos helyzetű településeken a hosszú távú fenntarthatóság érdekében minél jobban integrálni kell a közösségi internet hozzáférési helyeket az ifjúsági szolgáltató intézményekhez, kulturális létesítményekhez, közösségi terekhez. Ezekben a helyeken a megfelelő minőségű internetkapcsolat mellett egyéb művelődési lehetőségekhez is hozzáférést kell biztosítani.
- A kultúrával (művészetekkel, tudománnyal), illetve a kultúrák közvetítésével foglalkozó intézmények alkalmassá tétele és ösztönzése az ifjúsággal kapcsolatos speciális feladatok ellátására, megoldására.
- Elő kell segíteni az ifjúságnak készülő kulturális alkotások műsorba állítását a tömegmédiában.
- Szükség van olyan (nem csak online) felületekre, amelyek teret biztosítanak a korosztályok tagjai által létrehozott kulturális tartalmaknak.

Interkulturális tapasztalatszerzés ösztönzése

- Ösztönözni kell az ifjúság nemzetközi mobilitását; nyelvtanulási, munkatapasztalat-szerzési, kulturális tapasztalat-szerzési célú egyéni és közösségi aktivitását.
- Fejleszteni kell a települések és intézmények nemzetközi kapcsolatrendszerét, ezek keretében ifjúsági profilú csereprogramok megvalósítását is ösztönözni kell.
- Elő kell segíteni a Nemzetközi Önkéntes Szolgálat ifjúság általi kihasználását, a program kommunikációjának fejlesztése szükséges.
- Támogatni kell az interkulturális ismereteket és kompetenciákat fejlesztő nem formális képzési programcsomagokat és adaptációjukat.
- Elő kell segíteni a hátrányos helyzetű, leszakadó térségekben élő ifjak nemzetközi tapasztalatszerzését.
- Ösztönözni kell a „Fogadó” önkéntes programot és az ifjúsági csereprogramokat.
- Fejleszteni kell a kormányzati, önkormányzati, non-profit és piaci szektorban végezhető önkéntes munka feltételrendszerét, ösztönözni kell az ezekben való részvételt.
- Ösztönözni kell a kulturális tematikájú csereprogramokat és együttműködések a magyarországi és határon túl élő magyar fiatalok közösségei között.

Kapcsolódó mutatók

• Kulturális tevékenységre fordított órák egy átlagos héten
• Kulturális tevékenységet soha nem végzők aránya a 15–29 évesek körében
• Legalább egy idegen nyelvet beszélők aránya az ifjúsági korcsoportokon belül
• Évente több mint egy hét időtartamban egyhuzamban idegen nyelvű környezetben tartózkodó ifjak aránya korcsoportokon belül
• Idegeneket és kisebbségeket elutasító ifjak aránya
• Magyarországon megvalósuló ifjúsági csereprogramban részt vevő, a korosztályokhoz tartozó külföldiek száma
• Kulturális tematikájú csereprogramok és együttműködések száma magyarországi és határon túli magyar fiatalok kortárs közösségei között

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.2.3. Tudatosság és társadalmi integráció – Az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának (egészség, fenntartható fejlődés stb.) fejlesztése, integrációjának segítése, közösségeik fejlesztése

Alapvető cél a korosztályok tagjai egyéni és közösségi kompetenciáinak fejlesztését szolgáló intézmény- és szolgáltató rendszer fejlesztése. A tevékenységek meghatározásánál különös figyelemmel kell lenni arra, hogy a korosztályhoz tartozók kedvezőtlen szociokulturális környezetéből, a szegénységből, illetve a kirekesztett létből eredő hátrányok csökkenjenek – legyenek a kirekesztettségnek akár etnikai hovatartozásra, fogyatékosra vagy „önhibából” eredő elzártságra visszavezethető okai. A kompetenciafejlesztés az érintettek negatív társadalmi hatásokkal szembeni „önvédelmi képességének” növelését kell, hogy szolgálja. Ehhez elengedhetetlen a generáció tagjai pozitív énképének kialakításában segítő szolgáltatások, intézmények fejlesztése, elérhetővé tétele, az ifjúság egészségtudatosságának fejlesztése, az egészségtudatos életmód lehetőségét biztosító intézmények fejlesztése, elérhetővé tétele. A társadalmi tudatosság fejlesztésének fókuszában kell, hogy álljon az érintettek egészségét veszélyeztető jelenségek elleni küzdelem (pl. iskolai erőszak, játékszenvedély, függőségek és szenvedélybetegségek, HIV vírus és más nemi úton terjedő betegségek). Kiemelt feladat a környezettudatos magatartás elterjesztése, emellett a kritikus, szelektív és kreatív médiahasználat fejlesztése. Az ifjúság környezetében végzett egészségvédelmi, egészségfejlesztési, betegségmegelőzési, baleset- és munkavédelmi intézkedések hatékonyságát és kiterjedtségét növelni kell.

A gazdaság és a társadalom szempontjából egyaránt a megelőzés a legjobb stratégia minden korcsoportban, de legeredményesebben az ifjúság körében lehet mélyreható eredményeket elérni. Ezért a problémamegoldó képesség fejlesztése lehet a kitűzött cél az addikciók megelőzésében. Az egészséges életmód és a közösségteremtés egyik legjobb eszköze a sport. A szabadidősport, az ifjúsági turizmus hozzáférhetőségének helyi és központi fejlesztését ösztönözni szükséges, valamint az egészség- és környezettudatosság fejlesztésével összefüggésben ösztönözni szükséges az ifjúsági turizmusban történő aktív részvételt. Fel kell mérni a sportlehetőségek elérhetőségét a hátrányos helyzetű térségekben is, ellenőrizni kell az iskolai testnevelés hatékonyságát. Az egészségbiztosítás prevenciós szemlélete okán a rendszeres sportolást jutalmazni kell.

A fogyatékossgal élőkre figyelemmel mindenképp meg kell szüntetni minden olyan akadályt, amely meggátolja őket abban, hogy teljes értékű állampolgárokként éljenek. A teljes körű fizikai és kommunikációs akadálymentesítés mellett a kora gyerekkortól biztosítani kell számukra, hogy fejlesztő szakemberek és szolgáltatások igénybevételével fogyatékossguk vagy az abból eredő korlátozottságuk a lehető legnagyobb mértékben csökkenjen. A fogyatékossgal élő gyerekek, serdülők, fiatalok élethelyzetének javítására irányuló intézkedések alapelvevé kell emelni az integrációt. A szegénységben és kirekesztettségben élőkben rejlő erőforrások kibontakoztatása, sikeres társadalmi integrációjuk csak a különböző szakterületek együttműködésével támogatható hatékonyan.

Az ifjúsági bűnözésre vonatkozóan teljes körűvé kell tenni a korosztály-specifikus statisztikai adatgyűjtés rendszerét, a fiatalokkorokra és fiatal felnőttekre vonatkozó bűnözési statisztikákat. A büntető igazságszolgáltatás ifjúságspecifikus eljárásainak és büntetési rendszereinek, módszereinek (tovább)fejlesztése szükséges, elsősorban az ifjúság kriminológiai helyzetében fokozott jelentőségű és lehetőségű nevelő hatás erősítése érdekében. Kiemelt cél a korosztályok személyes és vagyonbiztonságának kialakítása. Célzott nevelőmunkát kell folytatni, amely a fiatalokban olyan készségeket fejleszt, mellyel ezt a biztonságot saját maguk részére képesek megteremteni, fenntartani, emellett szükséges a bűnözéstől történő megóvásuk. Olyan programokra van szükség, amely a tudatos jogkövető magatartást, a tetteikért való felelősség kérdéskörét preferálja (elkövetővé válás megelőzése), valamint megoldásokat nyújt a sértetté, áldozattá válás elkerüléséhez. Meg kell jeleníteni a bűnmegelőzésre irányuló felvilágosítást a közoktatásban, és az ifjúsági munkában. Különös tekintettel kell lenni az ifjúsági korosztályokra kiemelten veszélyes cyberbűnözésre.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Fontos az ifjúsági szolgáltatások katalizátor szerepének erősítése, azaz annak esélyének a növelése, hogy az érintettek eljutnak, eljuthatnak és el akarjanak jutni a szükségleteik kielégítését, speciális problémáik megoldását szakavatottan segíteni képes professzionális intézményekbe, szolgáltatásokhoz. Ez a cél azonban csak akkor érhető el, ha megerősítjük a gyermek- és ifjúságvédelmi, illetve a szociális szolgáltatások valós, rendszerszerű, standardokon alapuló együttműködését. Elengedhetetlen az ifjúsági közélet és az ifjúság társadalmi integrációjának megújítása.

A közéletben való aktív részvétel helyi szinten válik valósággá, ott, ahol közvetlenül tapasztalható a személyes elkötelezettség eredménye. Az iskolák, lakónegyedek, kerületek vagy helyi szervezetek mindennapjaiban való részvétel során tehetnek szert az ifjak olyan tapasztalatokra és önbizalomra, amelyek segítségével akár most, akár később megtehetik a következő lépést a közéleti szereplésben – akár nemzeti, vagy európai szinten is. A közéletben való részvétel egyik fő feltétele a megfelelő jogi keret biztosítása. Segítséget kell nyújtani az érintett struktúrák átalakításához, és érvényesíteni kell a demokráciára nevelés elvét. Sürgető feladat továbbá a részvétel minden formájának – legyen az hagyományos vagy egészen újszerű – támogatása. Ennek előfeltétele a létező és a jövőbeni új struktúrák elismerése és támogatása. Elengedhetetlen a korosztályok tagjai véleményének beépítése a döntésekbe, és az erről való információ terjesztése.

Az ifjúsági korosztályok formális és nem formális közösségi aktivitását növelni, szakemberek kiépülő hálózatának közreműködésével bátorítani kell. A célorientált közösségi aktivitások felé elmozdulókat a közösségfejlesztés eszköztárával, az apolitikus attitűd megváltoztatását a helyi társadalmi, társadalomépítő folyamatokba való bekapcsolással kell segíteni. Az önkéntes munkával és a civil aktivitással kapcsolatos minták közvetítésére országos kommunikációs fórumot kell teremteni. A szabadidő együttes eltöltésére alkalmas közösségi terek fejlesztése elengedhetetlen.

Kapcsolódó részcélok

Egyéni felelősség és tudatosság fejlesztése

- Fogyasztói tudatosság fejlesztése az ifjúsági korosztályok körében. Nem formális képzési programcsomag kidolgozása és adaptálásának támogatása. A fogyasztóvédelem témájának bővítése, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben, és az iskolai pedagógiai programokban történő alkalmazás ösztönzése.
- A korosztályok tagjait aktív, öngondoskodásra képes magyar és európai polgárrá, aktív állampolgárrá nevelő képzési programok kialakításának és adaptációjának támogatása. Az európolgári szerepek elsajátításához szükséges ismeretek fejlesztése, bővítése a Nemzeti Alaptantervben, az iskolai pedagógiai programokban és az iskolán kívüli képzésekben történő alkalmazás ösztönzése.
- Egészségtudatosság fejlesztése az oktatás, a képzés, a tömegkommunikáció segítségével. Korosztály- és problémaspécifikus attitűdmódosító programok lebonyolítása. A Nemzeti Alaptantervben és az iskolai pedagógiai programokban szereplő, egészséges életmóddal kapcsolatos készségek és képességek fejlesztéséhez szükséges ismeretek, módszerek kiegészítése, továbbfejlesztése; valamint ezek iskolai pedagógiai programokban történő alkalmazásának ösztönzése.

Egészségmegőrzés, egészséges életmódra nevelés

- Egészségtudatossággal, egészségneveléssel, környezettudatossággal foglalkozó civil szervezetek programjainak támogatása.
- A 18 év alattiak alkoholhoz, dohányáruhoz való hozzáférését lehetővé tevő szórakozóhelyekkel, vendéglátó-ipari egységekkel szembeni jogi fellépés lehetőségének szigorítása.
- Szükséges a családok alkalmassá tétele a drogproblémák kialakulásának megelőzésére, a drogmentes élet előnyeit tartalmazó normák és értékek közvetítésére, amelyek képessé teszik a gyermekeket a konstruktív életstílus kialakítására és a drogok elutasítására.
- Az egészségfejlesztési alapismeretek beépítése a közoktatásba, felsőoktatásba, felnőttképzésbe – a szükséges tananyagfejlesztéssel kiegészítve – azok integrálása a pedagógusképzés és továbbképzés rendszerébe, illetve a meglévő programok hatékony alkalmazása.
- A mozgásgazdag életmód, valamint a sport mint szabadidős aktivitás propagálása, oktatási sportinfrastruktúrák megnyitása az ifjúság szabadidős sporttevékenységeinek céljaira.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

- A korosztály sajátos igényeinek megfelelő egészségügyi ellátási formák kiterjesztése.
- A szabadidősport kultúrájának és tárgyi feltételeinek fejlesztése.
- Közösségi akciók támogatása az egészséges életmód egyéni készségeinek fejlesztése érdekében.
- Az ifjúkori betegségek felismerése, a betegségek és szövődmények kialakulásának megelőzése, valamint a fizikai és mentális állapot szűrési módszertanának, programjának kidolgozása, országos kiterjesztése, (szekunder prevenció) életmód-tanácsadási rendszer megvalósítása.
- Rendszeres szűrőprogramok lebonyolítása meghatározott életszakaszban, a teljes ifjúsági népesség vonatkozásában. A szűrések eredményeit személyes tanácsadásra és népegészségügyi akciók indítására kell felhasználni, illetve a pszichológiai és kapcsolati kultúra elterjesztésére.

Közösségi és önkéntes tevékenységek lehetőségeinek bővítése

- A helyi ifjúsági közösségek önálló kezdeményezéseinek támogatása.
- A korosztályi igényeinek megfelelő közösségi helyszínek, többfunkciós terek kialakításának és fejlesztésének támogatása.
- A közösségi aktivitást segítő-fejlesztő szakmai hálózatok kialakításának, illetve fejlesztésének ösztönzése, jó példák összegyűjtése és disszeminációja.
- Ifjúsági, közérdekű és közösségi aktivitást ösztönző motivációs eszközök alkalmazása.
- Ifjúsági, korosztályi szervezetek kapacitásainak célzott fejlesztése, különös tekintettel a forrásbevonási, kommunikációs, szervezettefejlesztési és programszervezési ismeretekre.
- Magyarországon kívül élő ifjúsági közösségek korosztályi típusú önszerveződésének ösztönzése, támogatása.
- Szociális és civil szolgáltató intézmények ösztönzése, érdekeltté tétele az ifjú önkéntesek alkalmazásában.

Aktív állampolgárság, részvétel igényének és lehetőségének fejlesztése

- Regionális és országos szinten széles körben meg kell erősíteni az ifjúsági érdekképviselőket intézményét. Ezek a szervezetekhez nem tartozók előtt is nyitva kell, hogy álljanak, és a politikai hatalmaktól függetlennek kell, hogy legyenek. A regionális és országos szintű döntéshozók ezekkel a tanácsokkal kell, hogy konzultáljanak minden olyan döntés meghozatala előtt, amely jelentősen befolyásolja majd az ifjúsági korosztályokhoz tartozók helyzetét.
- Ösztönözni kell az ifjúság közelemben való részvételét minden szinten és minden formában támogató helyi, regionális és nemzeti szintű kezdeményezéseket, különös tekintettel az oktatási intézményekre.
- Az országos és helyi, nyomtatott és elektronikus médiát ösztönözni kell, hogy az érintettek kezdeményezéseinek bemutatására teret, illetve felületet biztosítsanak.
- A gyerekek, serdülők, fiatalok önértékelésének, önérvényesítésének fejlesztése az oktatás keretében; a fiatalok pozitív énképének kialakításában közreműködő nem formális közösségek, képzések támogatása.
- Az állampolgárok, különösen az érintett korosztályok aktívabb részvételének ösztönzése minden őket érintő ügyben.
- Ifjúsági szolgáltatók és szolgáltatások komplex akadálymentesítése. Állami forrásokból csak integrált és egyenlő esélyű hozzáférést biztosító programok, illetve szolgáltatások finanszírozhatóak.

Jogi tudatosság fejlesztése

- Szükséges a jogok, a jogi szemlélet erősítése, a gyermeki jogok érvényesítése.
- Szükséges a gyermek- és ifjúsági jogokról szóló tananyag közoktatási intézményekben, továbbá a felsőfokú szakképzésben és a felsőoktatásban való elterjesztése, valamint ifjúsági közfeladatokat ellátó ifjúsági szolgáltató intézményekben való adaptálása, az oktatók képzése.
- A gyermek- és ifjúság jogok érvényesülésének elősegítése az egészségügy területén.

Bűnmegelőzés, bűnelkövetővé és áldozattá válás megelőzése

- Korosztály- és élethelyzet-specifikus bűnmegelőzési programok megvalósítása az érintett generációk körében.
- A bűnmegelőzésre irányuló jogi felvilágosító tevékenység fejlesztése a közoktatásban és az ifjúsági munkában: jogi alapismeretek beépítése a közoktatásba, felsőoktatásba, felnőttképzésbe – a

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

szükséges tananyagfejlesztéssel kiegészítve – azok integrálása a pedagógusképzés és továbbképzés rendszerébe.

- A bűnmegelőzésben érintett hatóságok és civil szervezetek tevékenységének összehangolása.
- A csellengő gyerekekre, serdülőkre és fiatalokra irányuló, komplex bűnmegelőzési projektek indítása, a már működő programok elterjesztése országos szinten.
- A közérdekű munka, a közösségben végrehajtott, alternatív büntetési modell elterjesztése: a büntetésre ítélték kárhelyreállító jellegű munkatevékenységének szervezése, a bűncselekménnyel sértett személy és károsított közösség kiengesztelése érdekében.
- A pártfogói hálózat és monitoring rendszerének fejlesztése a társadalmi integráció elősegítése érdekében, a javító-, illetve büntetés-végrehajtási intézeteket elhagyó serdülők, fiatalok lépcsőzetes kiléptetését segítő szervezetek – szociális munkás, pártfogó, családterapeuta, ifjúságsegítő – összekapcsolása, munkájuk összehangolása, optimalizálása.
- Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés: a bűnelkövetés okainak, körülményeinek feltárásával, az ebből származó információk terjesztésével, szakmai feldolgozásával a potenciális sértettek önvédelmi képességének növelése az ifjúsági korcsoportokra vonatkozóan. Szakmai standardok, információs eszközök kidolgozása, és adaptálása szükséges.

Kapcsolódó mutatók

- Közösségi és közhasznú aktivitásban részt vevő ifjak aránya az ifjúsági korosztályokban
- Attitűdfejlesztő programokat szervező szervezetek aránya az összes szervezet körében
- Költségvetési finanszírozású attitűdfejlesztő programok által elért ifjak száma
- Egészségtudatos magatartásformákat ismerő és alkalmazó fiatalok aránya az összes fiatalhoz képest
- Költségvetési finanszírozású integrált programban részt vevő fogyatékossgal élő és nem fogyatékos gyerekek, serdülők, fiatalok száma
- Fogyatékossgal élő és nem fogyatékos gyerekek számára integrált programokat szervező szervezetek aránya az összes szervezet körében
- Hetente rendszeresen sportoló gyerekek, serdülők, fiatalok aránya az összes fiatalhoz képest
- Aktív Ifjúsági szervezetek száma
- Ifjúsági szervezetek aktív tagjainak száma
- Ifjúsági szervezetekhez, közösségekhez tartozók aránya a 15–29 évesek körében
- Ezer érintettre jutó ifjúsági célú közösségi tér (m²)
- Önkéntes serdülők, fiatalok által végzett munka (Ft)
- A korosztályok tagjainak aránya a bűnelkövetők között
- Költségvetési finanszírozású prevenció program által elért ifjak száma
- Prevenció programokat szervező szervezetek aránya az összes ifjúsági szervezet körében
- Fiatalkorú (18 év alatti) és fiatal felnőtt (19–30 éves) visszaeső bűnelkövetők aránya az összes fiatalkorú és fiatal felnőtt bűnelkövetőhöz képest

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.3. AZ IFJÚSÁGI SZAKMA ÉS AZ IFJÚSÁGI CIVIL SZERVEZETEK MUNKÁJÁNAK ELŐSEGÍTÉSE

4.6.3.1. Civil társadalom – Az ifjúsági szolgáltató szervezetek feladatellátásban való részvételéhez szükséges feltételek megteremtése, az ifjúsági szervezetek és a korosztály tagjai tapasztalatainak bevonása, az ifjúság sajátos szempontrendszerének megjelenítése az állami döntéshozatalban

Az ifjúsági szervezeteknek valós jogköröket kell teremteni, tevőleges módon be kell őket vonni a döntési folyamatokba. Az ifjúsági szervezetek által is ellátható kormányzati és önkormányzati feladatok meghatározása, ellátásuk módjának standardizálása szükséges ahhoz, hogy a civil szolgáltató és szakmai szervezetek eredményesen és hatékonyan láthassák el közérdekű tevékenységeiket. A feladatellátásban való részvétel jogszabályi és kiszámítható, tervezhető finanszírozási feltételeinek megteremtése nélkül az állami feladatellátás még hosszú ideig meghatározó marad a szektorban, ami kiszámíthatatlanná, és centralizálttá teszi az ifjúság szakmai tevékenységeit. Az ifjúsági szervezeteket fel kell készíteni a feladatellátásban való részvételre, elsősorban kapacitásuk fejlesztése útján. A feladatellátás lehetőségének megteremtése mellett biztosítani kell az érintettek részvételét a feladatellátás mikéntjének meghatározásában.

A részvétel fogalma azt jelenti, hogy az érintettek lehetőséget kapnak a felelősség- és kötelezettségvállalásra. Ez az elv a felelős, közösségben cselekvő, aktív magatartások kialakítását segíti. Kormányzati és önkormányzati döntéshozatali szinteken meg kell teremteni annak a jogi, intézményi és ezek által formált tudati lehetőségét annak, hogy az ifjúságot érintő ügyekben ne szülessenek döntések nélkülük. Ez elsősorban a gyerekek, serdülők, fiatalok szószólóiként fellépő ifjúsági szervezetek jogosultságainak, részvételük kereteinek megteremtésére irányul. Az ifjúsági szervezetek számára feladataik ellátásához kellő feltételek megteremtésében, támogatásában az állami közreműködés is szükséges. Támogatni kell azokat a törekvéseket, amelyek arra irányulnak, hogy az ifjúsági szervezetek részt vehessenek szociális, kulturális-közösségi, sport és más intézmények működtetésében, közfeladatok ellátásában. Az erre vonatkozó szakmai feltételek kidolgozásában, az intézményi működés standardjainak megállapításában az érintetteknek részt kell venniük. Kiemelt jelentőséggel kell bírjon a széles témakörökben történő, rendszeres, szervezett és minden érintettet elérő információátadás. Támogatni szükséges azokat a kezdeményezéseket, amelyek a részvételhez szükséges készségek és képességek fejlesztésére, gyakoroltatására irányulnak, különösen azokat, amelyek célcsoportjai a hátrányos helyzetűek.

Kapcsolódó részcélok

Ifjúsági szolgáltató szervezetek lehetőségeinek bővítése

- A kormányzati, önkormányzati ifjúsági feladatok és azok ellátási módozatainak meghatározásánál figyelembe kell venni a szakemberek és szakképzettségek szükségességét.
- Meg kell határozni a feladatellátásban részt vevők (kormányzat, önkormányzat, ágazati valamint önkormányzati intézmények, továbbá kiszervezett feladatellátók) kompetenciahatárait, a szolgáltató szervezeteknek való feladatátadás feltételeit és mechanizmusait. Biztosítani kell, hogy feladatátadás csak forrásátadással egyszerre valósulhasson meg.
- Az ifjúsági szolgáltató szervezeteket célzott képzési programmal kell felkészíteni a feladatok ellátására, a közfeladatok átvállalására; módszertani anyagok kidolgozásával, tananyagfejlesztéssel és meglévő tananyagok megújításával, belső képzésekkel, a jogszabályi keretek megismerésével és a szolgáltatásnyújtás szakmai-etikai követelményeinek betartásával, bevezetésével.
- A közfeladatot ellátó szolgáltató szervezetek segítését, kapacitásfejlesztését elő kell segíteni. Ennek érdekében szükséges az intézményrendszer szakmai-módszertani fejlesztése, országos minimumkövetelmények kialakítása.
- Ifjúsági feladatokat ellátó szolgáltatók országos szerveződését, hálózatosodását elő kell segíteni.
- Ki kell dolgozni a közfeladatot átvállaló civil szervezetek és az állami szervek munkájának egységes szakmai minőségügyi rendszerben történő értékelési módszerét.

Ifjúsági civil szervezetek országos döntéshozatalban való részvételének fejlesztése

- Jogszabályban kell rendezni a kormányzati, regionális, önkormányzati ifjúsági részvétel mechanizmusait, a résztvevők körét, jogosítványukat.

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

- Ösztönözni kell az ifjúsági közösségeket, szervezeteket arra, hogy kialakítsák országos képviseleti rendszerüket, amely jogszabályban foglalt együttműködési garanciákkal képes megjeleníteni a korosztályi érdekeket az állami döntéshozatalban, nemzetközi képviseleti fórumokon.
- Ifjúsági szervezeteket és közösségeket regisztráló országos kataszter létrehozása szükséges, amelyben meghatározott szempontok szerint számba vehetőek az érdekképviselet potenciális résztvevői.

Ifjúsági civil szervezetek, közösségek regionális és helyi döntéshozatalban való részvételének fejlesztése

- Ösztönözni kell a helyi önkormányzatokat abban, hogy hozzanak létre ifjúsági ügyekkel foglalkozó önálló szervezeti egységet és folytassanak társadalmi párbeszédet a korosztállyal.
- Ösztönözni kell a helyi önkormányzatok egyenrangú/vagy kiemelt partnereként működő ifjúsági tanácsok és települési gyermek és/vagy ifjúsági önkormányzatok megalakulását.
- Ösztönözni kell a szakmák, intézmények, szektorok, továbbá az állami és önkormányzati szervek, a civil szerveződések, az egyházi és nonprofit intézmények javuló együttműködését.

Az aktív részvételhez szükséges ismeretek és attitűdök fejlesztése

- Az oktatási rendszerben a diákönkormányzat és a hallgatói önkormányzat segítségével, települési szinten a gyermek és ifjúsági érdekképviseleti formák ösztönzésével, térségi szinten pedig kistérségi, megyei vagy regionális fórumok támogatásával kell biztosítani a demokráciatanulás és a részvétel színtereit.
- Az önálló, tudatos, aktív állampolgári attitűd kialakulását, kommunikációs képességek erősítését és alkalmazását, a hátrányos helyzetűek integrációját, a kortárs közösségi kapcsolatok bővítését szolgáló keretek megteremtésére irányuló tartalomfejlesztés szükséges.
- A vonatkozó ismeretek, tananyagok iskolákban és egyéb oktatási, képzési intézményekben, valamint civil ifjúsági szervezetekben való elterjesztését biztosítani kell a képzők képzése, a szakemberek továbbképzése, és nem formális képzési programok támogatása útján.
- Az ifjúsági információs szolgáltatások fejlesztése.

Kapcsolódó mutatók

• Közfeladatot ellátó civil ifjúsági szolgáltató szervezetek száma
• Közfeladat-ellátásra ifjúsági szervezeteknek átadott források (Ft)
• Döntés-előkészítésben, döntéshozatalban részt vevő ifjúsági szervezetek, közösségek száma
• Döntés-előkészítésben, döntéshozatalban részt vevő formális szervezetekben aktív korosztályi tagok száma

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.3.2. Erőforrások és feltételek – Az ifjúság kezdeményezéseit és az ifjúsági szakma törekvéseit támogató átlátható forráselosztási rendszer kialakítása és működtetése

Elengedhetetlen az ifjúságsegítő munkát kiszámíthatóan támogató, az ifjúság kezdeményezéseinek megvalósítását segítő, áttekinthető és átlátható forráselosztás működtetése. A jelenlegi pályázati alapú támogatási rendszer bővítése és a hozzáférés egyszerűbbé, átláthatóbbá tétele mellett be kell vezetni az ifjúsági szervezetek által kidolgozott tevékenységi/intézményi akkreditációs szempontok szerint működő struktúrák államilag garantált támogatási rendszerét. Az európai forrásokkal megegyező, de lehetőség szerint azt legalább kétszeresen meghaladó hazai költségvetési forrásokra épített, és az ifjúsági korosztályok tagjainak kezdeményezéseit ösztönző projekt-támogatási rendszert kell kialakítani a meglévő decentralizált rendszerre támaszkodva. A pályázati rendszer kialakításakor a meglévő tapasztalatok hasznosítása mellett alapvetően arra kell törekedni, hogy a döntéseket „együttműködő elven” (co-management, co-decision) felállított döntéshozó testületek hozzák meg, amelyekben az ifjúság szószólói a döntéshozók felét teszik ki. A nem állami források részarányának növelése érdekében a piaci szereplők érdekeltségét meg kell teremteni. Az ifjúsági szervezeteket fel kell készíteni a piaci szereplőkkel való együttműködésre, valamint a piaci szereplőket is az ifjúsággal való kooperációra.

Kapcsolódó részcélok

Ifjúsági célú források rendszerezése, bővítése

- Meg kell vizsgálni az ifjúsági kezdeményezéseket, az ifjúságsegítő szakma fejlesztését célzó Ifjúsági Alapprogram bevételeinek jogszabályban rögzített forrásautomatizmus segítségével történő tervezhetőségét. Az Alapprogram működésében érvényre kell juttatni a kormányzati–civil együttműködés, az áttekinthetőség, az összeférhetetlenség és a decentralizáció alapelveit.
- Állami forrásokkal és eszközökkel kell ösztönözni a magánszféra és a piac ifjúsági célú társadalmi felelősségvállalását.
- Meg kell vizsgálni olyan pályázat kialakításának a lehetőségét, melyben a kedvezményezettek saját projektjeik, ötleteik megvalósításához is igényelhetnek támogatást, nem csak az állami, önkormányzati célok megvalósítását szolgáló projektekhez.

Ifjúsági szervezetek, közösségek forrásfelvevő képességének fejlesztése

- Az ifjúsági szervezetek és közösségek forrásszervezési kompetenciáinak fejlesztése érdekében képzési programcsomagot kell kidolgozni és ösztönözni kell ennek alkalmazását.
- A jelenleg többcsatornás, szétaprózódott ifjúsági célú forráselosztási rendszert, a párhuzamosságokat megszüntetve, egyszerűsíteni kell.

Kapcsolódó mutatók

- Ifjúság szakmai célokra fordított költségvetési és nem állami források összege
- Állami támogatásban részesülő ifjúsági szervezetek, közösségek száma
- Vállalkozások ifjúsági civil szervezeteknek juttatott, ifjúsági célú támogatásainak összege

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

4.6.3.3. Ifjúságügy, ifjúsági szakma, ifjúsági munka – Az ifjúságpolitika jogi, igazgatási, és intézményi feltételrendszerének kialakítása és működtetése a gyermek-⁴ és ifjúsági jogok állami érvényesítésének erősítése, az ifjúságsegítés és az ifjúsági szakma képzési portfóliójának és életpályamodelljének kidolgozása

Az ifjúsági stratégia céljait szolgáló hatékony kormányzati ifjúságpolitika keretrendszerének kialakítása szükséges, ami a kormányzati koordináció és intézményrendszer hatékonyságának fokozását, az ifjúsági ügyek állami szervezetrendszerben való tudatos elhelyezését követeli meg. Az állami feladatellátás hatékonyságának növelése mellett szükséges az önkormányzati ifjúsági munka feltételrendszerének fejlesztése, a feladatok meghatározása, ellátásuk módszertani támogatása. Szükséges az ifjúsági munka nevelési céljainak felerősítése az ifjúságpolitika egész szervezet- és intézményrendszerében. A közigazgatási feladatellátás fejlesztésével párhuzamosan szükség van az ifjúsági közösségek működési környezetének javítására is. A jogi szabályozottságnak ki kell terjednie az ifjúsági érdekvédelemre, valamint az ifjúsági érdekegyeztetés eszközeinek meghatározására is.

Az ifjúsági közfeladatokat az erre vonatkozó alkotmányos felhatalmazásnak megfelelően, törvényben kell definiálni. Az ily módon érvényesíthető joggá váló ifjúsági közfeladatok gyakorlásáért, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítéséért viselt felelősséget kormányzati szintre kell telepíteni ahhoz, hogy az ágazatokat, minisztériumokat átfogó hatáskörrel bírjon. A gyermeki jogok érvényesítése és az ifjúsági jogok és érdekek érvényesülésének elősegítése – mint közfeladat – speciális eszközöket és újabb erőforrásokat kíván: különleges eszközöket a jogvédelem területén (például gyermek- és ifjúsági ügyekkel foglalkozó biztost) és újabb erőforrásokat (például a gyermeki jogok, ifjúsági jogok megismerésére, megjelenítésére, terjesztésére és oktatására felkészítést az ifjúsággal közvetlenül foglalkozó szakmák, hivatások körében).

Az európai gyakorlatnak megfelelően a magyar ifjúsági munkában és szakmában is meg kell teremteni az érintett korosztályokkal közvetlenül, sokoldalúan foglalkozó ifjúságsegítői, ifjúsági szakértői szakmák egyenrangú szakmaként való elismertetésének feltételeit. Az elmúlt évek tapasztalatainak felhasználásával ki kell dolgozni az ifjúságsegítői és szakértői szakmák képzési követelményrendszerét, képzési standardjait, a végzettséggel betölthető munkakörökre vonatkozó szabványokat. Az érintező szakmaterületek figyelembevételével (felnőttképzés, szociális munkás, művelődési menedzser, közösségfejlesztő, pedagógiai-területek stb.) a felsőoktatásban ki kell alakítani a felsőfokú szakképzés, valamint a felső szintű ifjúságsegítői képzések egymásra épülő rendszerét, valamint PhD programokat kell indítani, támogatni kell a szakmai publikációk kiadását. A specializációk körében kiemelten kell foglalkozni a leszakadó társadalmi csoportokkal való munkához szükséges tudások és kompetenciák megjelenítésével. A képzettségre, a felkészültségre vonatkozó előírások és rendszerek kiépítésének célja az kell, hogy legyen, hogy a korosztályok tagjaival e kompetenciák nélkül hivatásszerűen sem intézményben, sem civil szervezetekben ne lehessen foglalkozni.

Kapcsolódó részcélok

Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósításának biztosítása

- Fel kell mérni a stratégia megvalósításához szükséges jogszabályi feltételeket és azok eszközeit. Ennek megfelelően, ki kell dolgozni az ifjúsági törvényt és az abból eredő további rendeleteket.
- Ki kell alakítani a Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósítását szolgáló cselekvési programok megalkotásának, végrehajtásának és ellenőrzésének speciális szabályait.

Ifjúsági közfeladatok rendszerezése

- Át kell tekinteni az ifjúsági közfeladatok jogszabályi háttérének és finanszírozásának helyzetét.
- Ki kell alakítani az ifjúsággal kapcsolatos állami feladatokban érintett ágazatok, szaktárcák közötti rendszerszerű együttműködés kereteit.
- Az ifjúsági közfeladatok ellátásának standardizálását el kell végezni, az azokat ellátni képes szolgáltatók, intézmények, szervezetek akkreditációjának minőségügyi rendszerét ki kell építeni.
- A területi és helyi önkormányzatok ifjúsági feladatainak pontosítása szükséges. Meg kell vizsgálni

⁴ A jog eltérő kategóriákkal dolgozik, itt meghagytuk a gyermek és ifjúsági jogok kifejezést

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

annak lehetőségét, hogy az ifjúsági szolgáltatások meghatározott köre az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként jelenjenek meg, egyidejűleg biztosítani kell az ezek ellátásához szükséges forrásokat.

- Jogszába kell foglalni a kormányzati, önkormányzati ifjúsági közfeladatok ellátásának támogatási rendszerét.
- Ki kell alakítani, illetve tovább kell fejleszteni azt a hatékony intézményrendszert, amely biztosítja az ifjúsági közfeladatok kormányzati és egyéb igazgatási szinteken történő ellátását, illetve koordinációját.
- Szükséges az ifjúsági közfeladatok, továbbá az ezek ellátásában történő civil részvétel, valamint a társadalmi együttműködés eljárási és intézményi rendszerének meghatározása.
- Szabályozni szükséges az ifjúságra vonatkozó statisztikai adatgyűjtés szabályait, az ifjúság élethelyzetét és a stratégia megvalósulását követő kutatások megvalósításának szabályait, valamint ezen kutatási eredmények döntéshozatalba való becsatornázásának mechanizmusait.

Gyermekek jogainak érvényesülésének és érvényesítésének elősegítése

- A gyermeki jogok érvényesítését, illetve az ifjúsági korosztályok jogai érvényesülésének elősegítését szolgáló speciális állami eszközök és eljárások jogszába foglalása.
- A különböző oktatási szintek (alap- és középfokú oktatás, felsőoktatás), valamint az ifjúsági (köz)feladatokat ellátó intézményekben és szolgáltatásokban dolgozó szakemberek (tovább)képzésében alkalmazható tananyagok, módszertanok kidolgozása a gyermek- és ifjúsági jogokról, azok érvényesítéséről, gyakorlásáról, sérelmeiről.
- Az emberi jogokkal, a gyermek- és ifjúsági jogokkal kapcsolatos társadalmi érzékenyítést szolgáló programok indítása.
- Az ifjúsággal foglalkozó közoktatási, gyermekvédelmi, szociális, egészségügyi ellátó és szolgáltató intézményekben a fenntartóval és a vezetővel biztosítani kell a gyermekjogi és ifjúsági jogi sérelmek állandó, szervezett artikulációs és jogorvoslati fórumát, valamint a jelzések kivizsgálásának, a kérelmek elbírálásának az intézmény szakmai, munkamegosztási, költségvetési érdekeitől független módját.
- Az ifjúsággal foglalkozó szakemberek rendszeres ellenőrzése, szakmai támogatása (szupervízió).

Ifjúságsegítő, ifjúsági szakértő szakma feltételrendszerének bővítése

- Meg kell határozni az ifjúságsegítő szakmai kompetenciákkal betölthető munkaköröket, illetve az engedélyköteles vállalkozói, szolgáltatási tevékenységeket.
- Ki kell dolgozni a többszintű szakemberképzés tartalmát és formáit, valamint azok minőségbiztosítási elemeit.
- Az ifjúságsegítői és ifjúsági szakértői szakmai portfólió (az ifjúsági munka és szakma standardjainak alkalmazása, az ifjúságsegítő és ifjúsági szakértők kompetencia-térképe) és az ahhoz tartozó életpályamodell kidolgozása szükséges.
- Felül kell vizsgálni, és szükség szerint szigorítani szükséges az ifjúságsegítő és ifjúsági szakértő képzésbe való bekerülés feltételeit.
- Szükséges az ifjúságsegítő szakemberek foglalkoztatásának ösztönzése az ifjakat célzó szolgáltatások, programok esetében.
- Ifjúságsegítő és ifjúsági szakértő képzettséggel rendelkezők kompetenciáinak bemutatása a potenciális foglalkoztatóknak.
- A végzett ifjúságsegítő elhelyezkedését, sikerességét mérő jelzőrendszer kiépítése szükséges.
- A meglévő ifjúságsegítői és ifjúsági szakértői munkatapasztalatokból, kezdeményezésekből, szolgáltatásokból egy országos példatár kialakítása szükséges.
- Az ifjúsági szakma fejlesztését célzó nemzetközi programok támogatása.
- A célcsoporttal foglalkozó szakemberek szemléletmód-váltását segítő fejlesztések és módszertani képzések támogatása.
- Az ifjúsági szolgáltatások projektszerű támogatásában biztosítani kell az ifjúságsegítés és ifjúsági szakértői tevékenység szakmai követelményeit.
- Az államnak ösztönöznie kell az ifjúságsegítő alkalmazását. A jogszabályi előírásokon túlmenően támogatnia kell az önkormányzati szakemberek továbbképzéseit is.

Munkaanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

Kapcsolódó mutatók

• Közvetlenül ifjúságügyi célokra szánt pénzügyi erőforrások növekedése
• Önkormányzati ifjúsági referensek száma
• Akkreditációval rendelkező ifjúsági szolgáltató intézmények száma
• Akkreditációval rendelkező ifjúsági szolgáltató intézmények által elért fiatalok száma
• Gyermek- és ifjúsági jogokat érintő, regisztrált esetek száma
• Jogtudatosság terjesztését célzó, költségvetési finanszírozású programok által elért személyek száma
• Jogtudatosság terjesztését célzó programokat szervező szervezetek az összes ifjúságra irányuló tevékenységet végző szervezet arányában
• Ifjúságsegítő képesítéssel rendelkezők száma
• Ifjúságsegítő képesítéssel betölthető álláshelyek száma

Munkanyag! A Kormány álláspontját nem tükrözi!

5. KAPCSOLÓDÁS SZAKPOLITIKAI STRATÉGIÁKKAL

RELEVANCIA																				
	Nemzeti stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására	Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégiája	Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia	Roma Integráció Évtizede Program	Sport XXI Nemzeti Sportstratégia	Legyen Jobb a Gyermeknek Nemzeti Stratégia	A Környezeti Nevelés Nemzeti Stratégiája	Stratégia az egész életen át tartó tanulásról	Közművelődési Stratégia	Magyar Információs Társadalom Stratégia	Magyar Kulturális Stratégia	Nemzeti Audiovizuális Média Stratégia	Szakképzésfejlesztési Stratégia	Nemzeti Foglalkoztatási Stratégia/Akcióterv	Közoktatásfejlesztési Stratégia	Nemzeti Népegészségügyi Program	Közös Kincsünk a Gyermek Nemzeti Csecsemő- és Gyermekegészségügyi Program	Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia	Nemzeti AIDS Stratégia	
4.6.1.1		X		X		X	X									X	X		X	
4.6.1.2		X		X		X	X	X						X	X					
4.6.1.3		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X	
4.6.2.1		X		X	X	X	X	X	X	X			X	X	X					
4.6.2.2							X		X	X	X	X			X					
4.6.2.3	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X		X		X	X	X	X	
4.6.3.1										X										
4.6.3.2																				
4.6.3.3																				

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

NEMZETI IFJÚSÁGI STRATÉGIA - HÁTTÉRANYAG:
MAGYARORSZÁGI IFJÚSÁGPOLITIKA MÚLTJA ÉS JELENE
IFJÚSÁGPOLITIKA EURÓPÁBAN

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

MAGYARORSZÁGI IFJÚSÁGPOLITIKA MÚLTJA ÉS JELENE

Az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos primer problémák (pl.: lakás, iskola, munkahely) régóta a kormányzati stratégiák részét képezik. Jelen Stratégia keretei között csupán a rendszerváltás óta eltelt 18 év kormányzati lépéseit és az ifjúsági civil szervezetek struktúrájának alakulását tekintjük át.

AZ IFJÚSÁGPOLITIKA ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE 1990-TŐL NAPJAINKIG

1990-1994

Az első szabadon választott Kormány megalakulását követően az Állami Ifjúsági és Sport Hivataltól a Miniszterelnöki Hivatal Ifjúságpolitikai Titkársága, illetve ennek politikai államtitkári rangban lévő vezetője vette át az ifjúsági ügyek gondozását. Ez a szervezeti egység a későbbiekben – minimális átalakulás mellett – Ifjúsági Koordinációs Titkárság néven működött. A kormányzati ifjúsági munka a 1044/1990. Kormányhatározat által meghatározott módon működő Ifjúságpolitikai Kabinetben, mint koordinációs testületben csúcsosodott ki.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlése által 1989. november 20-án, New Yorkban elfogadott, a Gyermekek jogairól szóló Egyezményt a törvényalkotás az 1991. évi LXIV. törvénnyel ratifikálta, elfogadva ezzel a gyermekek jogainak rendezésével, meghatározásával kapcsolatos előírásokat és elvárásokat, illetve részt vállalt a nemzetközi együttműködésben.

A kormányzat az ifjúsági területen elvégzendő feladatait 1991-ben hároméves intézkedési programban fogalmazta meg. 1992 végére a megfogalmazott 45 feladatból 8 teljesen, 11 részben teljesült (30%-os készültség).

Az ifjúsági intézményrendszer alkotóelemei a Központi Ifjúsági Alap (KIA) és a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Alapítvány (NGYIA) voltak. Az Alapot a Németh-kormány 1988-ban hozta létre „az állami ifjúságpolitikai feladatok ellátásának pénzügyi segítésére, az ifjúsági célú költségvetési források és egyéb pénzeszközök ösztönző kiegészítésére”. A pályázatok értékelési és elbírálási folyamatába civil szakértőket vontak be, a támogatásokról való döntéseket a kabinet hozta meg. Az ifjúság számára is nyitott más alapok nagy részét a szakminisztériumok kezelték, amelyek elkülönülten működtek. A Koordinációs Titkárság szervezeti felkérése alapján, a nem rendszeresen működő szaktanárságokban civil szakértők ugyan szerepeltek, de döntési jogosultsága a Kabinetnek volt.

A Kormány 1990-ben a Demokratikus Ifjúsági Szövetség és a Magyar Úttörők Szövetsége kezelésében, illetve tulajdonában lévő és a szervezetek által a kormány felajánlott ingatlanok közcélú hasznosítása érdekében létrehozta a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Alapítványt (NGYIA). Az Alapítvány – az ingatlan- és az ahhoz tartozó ingóvagyon mellett – a játék- és pénznyerő automaták adózott nyereségének 50%-ával (mintegy 65 millió Ft), a Talent Kft-ben és a Charta Kft-ben levő üzletrésszel és az éves Idegenforgalmi Alap 5%-ával gazdálkodott⁵. Az Alapítványnál az alapító vagyon tényleges felmérése nem történt meg. 1990-ben az NGYIA értékmegjelölés nélkül 60 ingatlant tulajdonolt. 1992-ig számos ingatlan az időközben megalakított megyei gyermek és ifjúsági közalapítványok tulajdonába került, ezt követően az NGYIA 28 ingatlannal rendelkezett. Az Alapítványról elmondható, hogy az 1990-et követő első kormányzati ciklus két kormányzata alatt vagyonának meghatározó részét elveszítette.

⁵ Az Alapítvány 1992-től sem a játékautomaták adózott nyereségének 50%-át, sem az éves Idegenforgalmi Alap 5%-át nem kapja.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

1994-1998

A kormányváltást követően az ifjúsági ügyeket a Művelődési és Közoktatási Minisztérium vette át, amelyen belül megalakult az Ifjúsági Főosztály. A Kormány megalakulása után alig fél évvel, a főosztálytól függetlenül, 1994 végén – „annak érdekében, hogy a kormányzati tevékenység minden elemében érvényesüljenek a gyermek és ifjúsági korosztályok érdekei” – létrejött a Gyermek és Ifjúsági Koordinációs Tanács. A Tanács elnöke a miniszterelnök, titkára az 1994 decemberében kinevezett címzetes államtitkár lett.

Az ifjúsági ügy felügyelete a Művelődési és Közoktatási Minisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal között megosztott. A minisztérium kompetenciái fokozatosan átadásra kerültek a Koordinációs Tanács részére (kizárólag a Zánkai Gyermeküdülő Centrum felügyelete és a diákjogok ügye maradt az MKM-nél). Ezzel párhuzamosan az 1994-ben alakult Ifjúsági Főosztályból előbb osztály, majd Diákügyi Iroda lett.

1995-ben a művelődési és közoktatási miniszter megalapította – az Európai Unió „Fiatalok Európáért” Program nemzeti irodájaként – a Mobilitás Ifjúsági Szolgálatot. Az ifjúsági szolgálat feladata az európai uniós program pályázatainak meghirdetése és kezelése, illetve az azokkal összefüggő képzési és fejlesztési programok szervezése és lebonyolítása volt. A szervezet mellett – öt kormányzati és négy civil taggal – Tanácsadó Testület működött, ami közreműködött a támogatások prioritásainak megfogalmazásában és a pályázatok nyerteseinek kiválasztásában.

A Gyermek- és Ifjúsági Alapról, valamint a Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Közalapítványról szóló 1995. évi LXIV. törvénnyel a Kormány megalapította a Gyermek- és Ifjúsági Alapot (GYIA), ami átvette a Központi Ifjúsági Alap szerepét. A GYIA által kiírt pályázatokkal összefüggő döntéseket a nyolc kormányzati, két önkormányzati és hat civil képviselőből álló Tanács hozta meg.

A fent említett törvénnyel a Kormány módosította a Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Alapítvány alapító okiratát, és létrehozta a Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Közalapítványt (NGYIK). A Közalapítvány élére tizenegy tagú kuratóriumot nevezett ki, amelynek öt tagját a kormány, hat tagját civil szervezetek delegálták. A törvény elrendelte, hogy a Kormány „intézkedjen annak érdekében, hogy elkészüljön a Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Alapítvány rendelkezésére bocsátott vagyonról szóló elszámolás, illetve az alapítvány vagyoni helyzetéről szóló jelentés”. A felmért 26 ingatlan csaknem 2,5 milliárd Ft értéket képviselt. 1998-ban a kuratórium az ingatlanok jelentős részét – jövedelemtermelés céljából – a Talent Szervező Kft-be apportálta. Az ingatlanok többsége 1998 és 1999 során értékesítésre került.

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium és az Európa Tanács által aláírt „Székhely Egyezmény” keretében 1995-ben megalakult a Budapesti Európai Ifjúsági Központ. Az intézmény az Európa Tanács közép- és kelet-európai ifjúsági bázisintézményeként működik. Alapvető feladata, hogy színteret biztosítson az európai ifjúsági civil, illetve kormányzati szervezetek és együttműködések képzéseire, szakmai, szervezeti tanácskozásaikhoz.

1994 szeptemberében az ifjúsági civil non-profit szervezetek újból kezdeményezték az érdekegyeztető tanács megalakítását és javaslatot tettek annak működési módjára. 1995. január 12-én a kezdeményezők és a kormány között létrejött a megállapodás. Január 23-án a kormány és számos korosztályi, illetve támogató (szakmai) szervezet megállapodott a Gyermek- és Ifjúsági Érdekegyeztető Tanács (GYIET) ügyrendjében.

A gyermek- és ifjúsági érdekegyeztetéssel kapcsolatos feladatokról szóló 2349/1995. (XI.16.) kormányhatározat kimondta: „A gyermek- és ifjúsági korosztályokat közvetlenül érintő jogszabályokról, illetve kormányhatározatokról a GylÉT-et értesíteni kell, s gondoskodnia kell arról, hogy a GYIÉT véleménye a döntéshozatalnál figyelembe vehető legyen. A kormány-előterjesztésekben tájékoztatást kell nyújtani a GYIÉT állásfoglalásáról.”

Az Országgyűlés 1995-ben határozatot fogadott el, amelyben kimondta: az „Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy 1996. március 31-ig, majd azt követően minden év szeptember 15-ig terjesszen elő jelentést a gyermekek és az ifjúság helyzetéről, életkörülményeinek alakulásáról és az ezzel összefüggésben megtett kormányzati intézkedésekről”. Ezt követően az ifjúsági ügyekért felelős kormányzati szerv minden évben elkészíti, majd az Országgyűlés elé terjeszti a Jelentést.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

A települési ifjúsági részvétel fejlődésére áttételesen nagy hatással volt a Művelődési és Köznevelési Minisztérium által előterjesztett törvénymódosítás, amely megeremtette az általános- és középiskolai diákönkormányzatok működésének jogszabályi kereteit. A megalakult, illetve megerősödött szervezetek közül jó néhány – helyi szintű együttműködésük eredményeként – alakított települési önkormányzatot.

1998-2002

1999. január 1-gyel – az 1998. LXXXVI. törvény alapján – megkezdte működését az Ifjúsági és Sportminisztérium (ISM). A 113/1999. (1999. VII. 16.) Kormányrendelet meghatározta a miniszter feladat- és hatáskörét.

A minisztérium felállításával a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkárának felelősségi körébe került. A minisztérium létrehozásával a Kormány megeremtette az ifjúsági ügyek intézményesülésének alapjait.

Az Országgyűlés 1998-ban létrehozta az Ifjúsági és Sportbizottságot. Az Ifjúsági és Sportbizottság az Országgyűlés működésével kapcsolatban kezdeményező, javaslattevő, véleményező funkciókat lát el, kiemelt feladata a gyermek- és ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos kormányzati munka ellenőrzése.

A minisztérium a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram és a Regionális Ifjúsági Irodák működéséről szóló 2/1999. (IX. 24.) ISM rendelettel – a Gyermek- és Ifjúsági Alap jogutódjaként – létrehozta a Gyermek- és Ifjúsági Alapprogramot (GYIA). A rendelet kimondta, hogy szakmai-fejlesztési, szolgáltatási és támogatási rendszer jön létre, amely a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, a Regionális Ifjúsági Tanácsok, valamint a Mobilitás Ifjúsági Szolgálat és a Regionális Ifjúsági Irodák összehangolt működésén keresztül valósítja meg a Kormány ifjúságpolitikai célkitűzéseit.

Az Alapprogram forrásfelhasználásának kereteit a GYIA Tanács határozza meg úgy, hogy az Alapprogram forrásainak legfeljebb 70%-át a regionális ifjúsági tanácsok kompetenciájába utalta, de nem adott a Regionális Ifjúsági Tanácsoknak (RIT) döntési jogot. Ezzel párhuzamosan a minisztérium tizenhat ifjúsági (korosztályi és szakmai) szervezettel együttműködve alakította ki társadalmi párbeszédrendszerét. A stratégiai és kiemelt partnerek véleményezték az ifjúságot érintő jogszabályok tervezetét, és önálló javaslatokat nyújthattak be az ifjúsági kormányzat felé.

A minisztérium létrejöttével a Mobilitás Ifjúsági Szolgálat felügyeleti joga az ifjúsági és sportminiszter hatáskörébe került. Az ifjúsági és sportminiszter módosította az intézmény alapító okiratát: nevét Mobilitásra változtatta, és jelentősen kiszélesítette feladatait. A Mobilitás a minisztérium ifjúsági, sport és kábítószerügyi koordinációs tevékenysége mentén kutatási, módszertani tevékenységet kezdett végezni, illetve fejlesztési és szolgáltatási feladatokat is kapott. Az Európai Unió Fiatalok Európáért Programjának (2000-től: Ifjúság 2000-2006 Program) nemzeti irodája is itt működött tovább; valamint a pályázatok programozási és kiválasztási folyamatában résztvevő Tanácsadó Testület – Nemzetközi Programok Tanácsa néven – átalakult.

A Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodák létrehozatalával megkezdődött a regionális alapokon álló intézményrendszer kialakítása, amelynek alapvető feladata azon szolgáltatások biztosítása, amelyek a térségi, a települési önkormányzatok és intézményeik, valamint a civil szervezetek munkáját segítik.

A Budapesti Európai Ifjúsági Központon belül kezdte meg működését a Mobilitás Információs Szolgálat (MISZ). Kiemelt feladata a minisztérium és háttérintézményeinek tevékenységéről való információk gyűjtése és a célcsoportokkal való megismertetése.

A Nemzeti Ifjúságkutató Intézet (NIKI) is a Mobilitás keretein belül jött létre abból a célból, hogy tudományos alapot teremtsen a tárca ifjúsági területen ellátandó feladataihoz, kutatói tevékenysége révén segítse elő az ifjúsági intézményrendszer egészére vonatkozó stratégiai tervezést és fejlesztést, valamint a kormányzat és intézményeinek ifjúságpolitikai döntés-előkészítését. Az Intézet koordinálásában készült el a nagymintás ifjúságkutatás (Ifjúság2000, később az Ifjúság2004 is) és a határon túli fiatalok körében elvégzett Mozaik2001 kutatási program.

A Magyar Ifjúsági Konferencia (MIK) 1999. november 27-én tartotta alakuló ülését, aminek összehívásában az Ifjúsági és Sportminisztérium kezdeményező szerepet vállalt. A testület a magyarországi és határon túli ifjúsági szervezeteknek teremtett állandó, a párbeszédre alkalmas fórumot.

Az ifjúságsegítő szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 7/2002. (V. 25.) ISM-OM együttes rendelet megjelenésével megkezdődhetett az ifjúságsegítő szakemberek felsőfokú szakképzését szolgáló programok kidolgozása.

Készítette: Bodor Tamás

Látta: Rauh Edit

Jóváhagyta:

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Nagyszabású társadalmi vita és kampány keretében a tárca 2000-ben megkezdte az „ifjúsági törvény” megalkotását. A törvénytervezet egyrészt keretbe foglalta a fent ismertetett állami és önkormányzati intézményrendszert, önállósítani kívánta a regionális ifjúsági struktúrát, szabályozni kívánta az egységes országos civil képviselőt, szólt az ifjúsági normatíva bevezetéséről, a játszótér-fejlesztési programról és egyes korosztályi kedvezményekről. A törvény tervezetét a Kormány elfogadta ugyan, de végül nem nyújtotta az Országgyűlésnek.

2002-2006

A kormányváltást követően a tárca Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium néven folytatta munkáját. A minisztérium a 2003. évben nem újította meg a tizenhat ifjúsági (korosztályi és szakmai) szervezettel megkötött együttműködési megállapodásait és támogatási szerződéseit.

2004-ben a minisztérium átalakította az önkormányzatokat támogató pályázati rendszerét: az eddig külön kategóriák keretében megvalósítható pályázati célokat egységesítette.

A Mobilitás Alapító Okiratának 2004-es módosításával az önálló Nemzeti Ifjúságkutató Intézet megszűnt, és létrejött az Ifjúságkutatói Iroda.

2005-ben a tárca beolvadt az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztériumba. Az ifjúsági törvény – új, átdolgozott – tervezetét a Kormány benyújtotta az Országgyűlésnek, de elfogadására nem került sor.

2006-tól

A Kormányprogram szerint a Kormány Nemzeti Ifjúsági Programot kíván alkotni, amely a tanulás, a munkavállalás, az otthonteremtés és a családalapítás területein egyenlő esélyeket kíván teremteni a fiatalok számára a sikeres felnőtté váláshoz.

A Kormány ezen kívül fejleszteni kívánja a szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges infrastrukturális feltételeket (ifjúsági klubok, közösségi terek, ifjúsági szálláshelyek, játszótérek, szabadterei sportlétesítmények), támogatja a helyi és országos ifjúsági kezdeményezések megvalósítását – a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, a regionális ifjúsági tanácsok és az Európai Unió ifjúsági programja útján –, valamint programot indít az egészség- és környezettudatos életmód népszerűsítése és a demokratikus állampolgári attitűd fejlesztése érdekében.

A kormányprogram ígéri a Nemzeti Ifjúsági Információs és Dokumentációs Adattár létrehozását (olyan ifjúsági tudástárat, amely nemzetközi példák alapján programok, kezdeményezések, szakemberek, szakirodalmak, kutatási eredmények online adatbázisa), helyi ifjúsági cselekvési tervek elkészítésének támogatását, az önkéntesség lehetőségeinek bővítését, a diák munkavállalói könyvet, a fiatalok tudatos családtervezésének támogatását.

A Kormány megalakulása után a szakterület a Szociális és Munkaügyi Minisztériumba (SzMM) került át. A korábbi államtitkárság mára az SzMM Esélyegyenlőségi Szakállamtitkárságának keretein belül Gyermek- és Ifjúsági Osztályként működik. A tárcához tartozik még a szociálpolitikai- (ezen belül a gyermek- és ifjúságvédelem), a foglalkoztatáspolitikai-, a felnőtt- és szakképzési-, a fogyasztóvédelmi-, valamint a civil szakterület is.

1.2. A civil oldal

A magyarországi törvényalkotás az 1971. évi IV. – az ifjúságról szóló – törvényben mondta ki a gyermek és ifjúsági korosztály társadalmi, állampolgári jogait és kötelességeit, illetve, hogy a gyermekek és fiatalok képviselőt két szervezet, az Úttörőszövetség valamint a Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ) látja el, továbbá jelezte, hogy ezek a szervezetek rendelkeztek az ifjúsági ingatlanvagyonnal. Az államszocializmus utolsó

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

időszakában a fent nevezett szervezetek addigi társadalmi-politikai befolyásukat elvesztették. A tulajdonukban lévő vagyont részben eladták, részben a Demokratikus Ifjúsági Szövetség (DEMISZ) – mint KISZ utódszervezet – átadta a Minisztertanácsnak. (A Minisztertanács – a Németh-kormány utolsó döntéseinek egyikeként a 81/1990. (IV.29.) MT rendelettel – létrehívta a Nemzeti Gyermek és Ifjúsági Alapítványt).

A pártállam ifjúsági szervezeteinek ellensúlyozására alakult meg 1988 novemberének végén a Magyar Ifjúsági Szervezetek Országos Tanácsa (MISZOT), amely szerveződés a következő több mint négy éven át a korosztály érdekképviselőt ellátó szervezetként működött. A szervezetnek nevesített előjogai ugyan nem voltak, de az Ifjúságpolitikai Kabinet szakértői testületeiben, továbbá az NGYIA kuratóriumában tevékenykedő nem-kormányzati képviselők személyének kiválasztása során erős érdekérvényesítési pozíciókkal bírt. A kormányzat-civil párbeszédre 1992 elejétől kezdődően a Koordinációs Államtitkárság által szervezett eseti jellegű információs fórumokon került sor.

1992 novemberében a tagszervezetek egy része megalkotta a Nemzeti Ifjúsági Tanácsot (NIT), hozzájárulva ezzel a MISZOT 1993 júliusában bekövetkezett megszűnéséhez. A korábbi MISZOT tagszervezetek egy része ugyanezen évben megalakította a Magyar Gyermek és Ifjúsági Tanácsot (MAGYIT), más tagszervezetek létrehívták az Országos Gyermek és Ifjúsági Parlamentet (OGYIP).

Az 1994-98-as időszak végére a MAGYIT és az OGYIP közti viszony olyannyira megromlott, hogy a korosztályos képviselőt a két szervezet párhuzamosan akarta ellátni kül- és belföldön egyaránt. A két szervezet hazánk európai képviselőt megőrzése érdekében (egy országból egy szervezet lehet tag) 1998 végén a nemzetközi képviselőt ellátására létrehozta közös intézményét a Nemzetközi Ifjúsági Koordinációs Irodát (NIKI).

A 2000 év második felében újraéledő egységes ifjúsági képviselőt létrehozására irányuló civil szervezeti kezdeményezés nem vezetett sikerre.

2002-től a tárca vezetői számos alkalommal kijelentették: az érdekegyeztetés rendszerét az ifjúsági szervezetek integrált képviselőtére kívánják építeni, melynek megszervezését a civil társadalom belügyének tekintik.

A kormányzat által megteremtett „légüres teret”, azaz az érdekegyeztetés intézményesítésének a civil folyamatoktól való függővé tételét és az azokba való beavatkozásoktól való tartózkodást a szervezetek a vártnál kevésbé tudták kitölteni. A 2003 decemberében 278 tagszervezettel megalakított Gyermek és Ifjúsági Konferenciával a tárca 2004-ben együttműködési keret-megállapodást kötött. A szervezet megalakulását követően az egyéb érdekképviselőt fórumok, szervezetek (Magyar Gyermek és Ifjúsági Tanács, Országos Gyermek és Ifjúsági Parlament, Nemzeti Gyermek és Ifjúsági Szövetség) tevékenysége jelentős mértékben beszűkült. A Gyermek és Ifjúsági Konferencia rendezni tudta a hazai ifjúsági szervezetek Európai Ifjúsági Fórumon belüli – többek között tagdíjfizetési problémák miatt megrendült – képviselőt, s jelen pillanatban az intézményrendszer civil képviselőtét is a GYIK adja.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

IFJÚSÁGPOLITIKA EURÓPÁBAN

	Stratégia	Törvény	Költségvetés	Tárca	Tanács
Ausztria	A Nemzeti Ifjúsági Tervet a nemzeti ifjúsági stratégia munkacsoport dolgozza ki. Fő céljai címszavakban: védelem, ellátás/szolgáltatás, részvétel. Nemzeti Akcióterv a Gyermek és Ifjúsági Jogokért (2004) Kezdeményezés a demokráciáért. Célja a fiatalokat megismertetni a demokrácia alapelveivel, az aktív állampolgári szerepvállalás mibenlétével. Célcsoport: 30 éves kor alatti fiatalok.	1. Szövetségi törvény a fiatalok érdekképviseletéről (2001) – célcsoportja: a 30 éves kor alatti fiatalok. 2. Szövetségi törvény a fiatalokat érintő támogatásokról (módosítva 2007-ben) – elsősorban a nemformális / iskolán kívüli nevelés támogatásáról 3. Szövetségi törvény a fiatalok társadalmi jólétéért (módosítva 2007-ben). 4. Szövetségi törvény a választójogok változásáról – választójog a 16 évesnél idősebb fiataloknak.	A szövetségi szintű Pénzügyminisztérium adata az ifjúsági (célú) projektekre és szervezetekre fordított keretről (2007): 8 461 000 €. 9 szövetségi állam - külön költségvetés.	Ifjúsági Főosztály, Osztrák Szövetségi Egészség-, Család- és Ifjúságügyi Minisztérium (BMGFJ) A nemzeti (szövetségi) szinten működő Ifjúsági Főosztály feladatai: nemzeti szintű ifjúságpolitika, szociális ügyek, nemzetközi ifjúsági ügyek A 9 szövetségi kormány mindegyikében, a regionális és helyi önkormányzati szinteken is működnek ifjúsági és ifjúsági szociális ügyekért felelős hivatalok.	Osztrák Gyermek és Ifjúsági Tanács (ÖJV) – alapítva 1953-ban, tagjai száma: 43. Az Európai Ifjúsági Fórum tagja. Osztrák Nemzeti Ifjúsági Tanács (BJV) – a Szövetségi Kormány konzultációs partnere. A szövetségi államok szintjén is működhetnek ifjúsági tanácsok, amelyek a regionális kormányok és ifjúsági hivatalok konzultációs partnerei.
Belgium Flamand Közösség	Az ifjúságügyek főként a Közösségek kizárólagos hatáskörébe tartozik, szövetségi szinten nem születnek döntések. A Vallon és Német Közösségről nincs megfelelő adat. Flamand Ifjúságpolitikai Terv 2006-2009. Mottó: Párbeszéd, részvétel és közös játék.	1. A Flamand Parlament törvénye (1993) a helyi és regionális szintű ifjúsági munkáról / politikáról. 2. A Flamand Parlament törvénye a helyi és regionális ifjúságpolitika és ifjúsági munkával kapcsolatos döntéshozás támogatásáról és ösztönzéséről (2003., módosítva: 2005., 2006.). 3. Törvény a flamand ifjúságpolitikáról (2002. módosítva 2005.) – az ifjúsági szervezetek támogatásáról.	A 2008-as teljes költségvetés: 62 691 000 €. (a Vallon és a Német Közösségről nincs adat)	A belga szövetségi kormány és parlament nem rendelkezik kizárólagos döntéshozási joggal ifjúsági ügyekben. Flandria: Ifjúsági Részleg, Kulturális, Ifjúsági, Sport és Média Osztály, Flamand Kulturális, Ifjúsági, Sport-és Brüsszel-ügyi Minisztérium.	Flamand Ifjúsági Tanács, amely 2002-ben alakult. Tagságáról nincs információ. Közgyűlése 16-24 tagból áll, akiknek legalább felét, legfeljebb 60%-át bejegyzett, országos szinten működő ifjúsági szervezetek tagjai közül választják.
Bulgária	Nemzeti Ifjúságpolitikai Stratégia 2003-2007 Célcsoportja: gyermekek, fiatalok, diákok, hallgatók, dolgozó és munkanélküli fiatalok, különösen a bármely szempontból hátrányos helyzetűek Célja: felkészülés és ösztönzés a társadalom életében való részvételre, a munkaerőpiacon való részvételre, az egészséges életmódra, a mobilitásra; a formális, informális nevelés, információ minőségének javítása.	Nincs információ önálló, ifjúság-specifikus törvényről. Kapcsolódó törvények pl.: Bolgár gyermekvédelmi törvény; Családügyi Törvénykönyv	Nincs információ.	Ifjúsági Osztály, Ifjúsági és Sport Minisztérium Állami Ifjúsági és Sport Hivatal. Mint az ifjúsági források elosztásáért elsősorban felelős intézmény, a Hivatal – állami és egyéb forrásokból - támogatást nyújt ifjúsági programokra, testnevelésre, sporteseményekre, szociális turizmusra, ifjúsági és sport szervezetek projektjeire.	Bolgár Nemzeti Ifjúsági Tanács. A szervezet 1997. novembere óta működik 36 tagszervezettel.
Ciprus	Célcsoport: 15-25 év – 2004-ben. (120.269 fiatal, a népesség kb. 15.5%-a).	Nincs információ.	Nincs információ.	Nincs információ.	Nincs információ.
Cseh Köztársaság	Állami Gyermek- és ifjúságpolitikai Koncepció 2007 – 2013 Állami támogatási programok a 2007. és 2010. közötti időszakra a gyermek- és ifjúsági szervezetek támogatására, különösképpen a rendszeres és hosszú távra tervezett gyermek- és ifjúsági szabadidős programok megvalósításához.	Nincs információ önálló, ifjúság-specifikus törvényről. Kapcsolódó törvények pl.: Az ifjúsági ügyekben történő igazságszolgáltatásról szóló törvény; Törvény a gyermekek és fiatalok védelméről, állami gondoskodásról; Oktatási törvény	Nincs információ.	Ifjúságügyi Osztály, Oktatási, Ifjúsági és Sport Minisztérium. Ifjúságügyekért felelős parlamenti bizottság: Tudományos, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság. Az ifjúságügyekért felelős minisztérium konzultációs partnere: Szabadidős Nevelési Tanács, Ifjúsági Kamara.	Cseh Gyermek- és Ifjúsági Tanács A szervezet 1998. óta működik. Tagjai: 98 gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó szervezet.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Dánia	<p>A munkatervek és a stratégiák főként a helyi hatóságok által kerülnek megfogalmazásra. A nemzeti politika ez idáig főként az alábbi területekre fókuszált: foglalkoztatás, alkoholfüggőség, szakmaiság az oktatásban és a bevándorlók integrációja.</p> <p>Célcsoport: 13 – 30 év (2005-ben a fiatalok száma: 1.152 millió fő, a népesség kb. 21%-a).</p>	<p>Az Alkotmányban nem szerepel ifjúságról szóló bekezdés; nincs önálló, ifjúság-specifikus törvény. Népművelési törvény: a kerületi tanácsok kötelessége biztosítani a gyermekek, a fiatalok és a felnőttek részvételét a szabad művelődési tevékenységben. A kerületek anyagi támogatást biztosítanak a gyermekek és fiatalok különböző tevékenységeihez és önkéntes munkájához. Cél: a társadalmi részvétel és felelősségvállalás.</p>	<p>2002: megközelítően 15,4 millió € (a Dán Ifjúsági Tanács költségvetése).</p>	<p>Oktatási Minisztérium, Szociális Minisztérium, Családi és Fogyasztóvédelmi Ügyek Minisztériuma.</p> <p>A Gyermekek és Ifjúsági Fejlesztési és Kommunikációs Központ a Szociális Minisztérium hatáskörében tevékenykedik, feladata: tapasztalatátadás a központ, a regionális, a helyi és az adminisztrációs egységek között, mind szakmai, mind önkéntes és felhasználói szinten.</p>	<p>Nemzeti Gyermekekügyi Tanács- célja: gyermekjogok és információ biztosítása; tanácsadás a hatóságoknak; a dán gyermekek életkörülményeinek elemzése az ENSZ gyermekjogi egyezményével összefüggésben. Dán Ifjúsági Tanács- ernyőszervezet több mint 70 tagszervezettel - nemzeti és globális szint. Pénzügyi támogatást nyújt tagjainak, ill. erősíti a fiatalok demokratikus társadalmi részvételét.</p>
Egyesült Királyság	<p>Anglia: Ifjúsági Ügyek és Ifjúsági Ügyek - Következő Lépések (2006); tízéves stratégia olyan tevékenységekhez, amelyek pozitív erőt sugároznak; középpontban a biztonság és egészséges életmód (2007). Célcsoport: 0-19 év. Skócia: Tovább lépés - nemzeti ifjúsági stratégia 2007. Célok: biztonság, aktivitás, egészség, figyelem a társadalmi bevonás felelősségére. Célcsoport: 11-25 év. Észak-Írország: Stratégia az ifjúsági munka terjesztéséhez (2005-2008). Célok: középpontban a gyerekek és fiatalok jogai és szükségletei. Wales: Jogosultság meghosszabbítása: Walesi nemzeti ifjúsági stratégia (2007). Célcsoport: 11-25 év.</p>	<p>Oktatási törvény (1996) a törvény lefekteti a helyi hatóságok kötelezettségeit a fiataloknak nyújtott szolgáltatások biztosítására vonatkozóan. Gyermekekügyi törvény (2004) a helyi hatóságok és partnereik, együttműködését szükséges, hogy fejlessze a gyermek- és ifjúsági jólétet.</p>	<p>Nemzeti szint: Anglia: 816 millió € 2006-ban; 8+488 millió € (2008-2011). Skócia: 96,2 millió € (2006-2008). Észak-Írország: 52 millió euró (2007-2008). Wales: 41,4 millió € (2003-2004). Regionális és helyi szinteken kiegészítő finanszírozás.</p>	<p>Az Egyesült Királyság Parlamentje jó néhány ügyben átruházta a felelősséget a 4 nemzeti közigazgatásra, többek között az oktatás és az ifjúsági munka témájában.</p> <p>A Gyermekek-, Iskolai és Családi Osztály közös nemzetközi egysége átfogó felelősséggel tartozik az Egyesült Királyság ifjúságpolitikájának képviselői iránt mind Európában, mind azon kívül.</p>	<p>Brit Ifjúsági Tanács, az Egyesült Királyság Ifjúsági Parlamentje.</p>
Észtország	<p>Ifjúsági Munkáról szóló Nemzeti Stratégia 2006-2013. A stratégia 32 intézkedést fogalmaz meg 4 fő cél mentén az ifjúsági munka 10 területén, de kiterjed ifjúságpolitikai elvárásokra is. A regionális és helyi önkormányzatok önállóan határozzák meg az ifjúságpolitikai prioritásokat illetékességi területükön. Célcsoport: 7-26 év közötti gyermekek és fiatalok.</p>	<p>Ifjúsági munkáról szóló törvény (1999) az észt ifjúsági munka megszervezéséhez szükséges jogi háttérrel körvonalazza. Célcsoport: 7-26 év közötti gyermekek és fiatalok. A törvény rendelkezik az ifjúsági munkával kapcsolatos különböző illetékességekről az Oktatási Minisztérium, a regionális és a helyi önkormányzatok, illetve tanácsok szintjén.</p>	<p>Nemzeti szintű források 2006-ban: 4 147 013 €, ebből 921 860 € külföldről érkező forrás / támogatás.</p>	<p>Ifjúsági Ügyek Főosztálya, Kutatási és Oktatási Minisztérium. Az Ifjúságpolitikai Tanács a miniszter konzultációs partnere.</p> <p>Észt Ifjúságsegítő Központ: a legfőbb adminisztratív intézmény ifjúsági területen, amely a Minisztérium felügyelete alatt az ifjúságpolitikai döntéseket végrehajtja. Az ifjúsági munka megszervezéséért a helyi önkormányzatok felelnek.</p>	<p>Észt Nemzeti Ifjúsági Tanács Tagjai száma: 51 ifjúsági szervezet</p>
Finnország	<p>A Finn Kormány Gyermekek- és Ifjúságpolitikai Programja 2007–2011. Célja: az adminisztrációs korlátok átlépésével helyi szintű multidiszciplináris együttműködés ösztönzése és megalapozása. Alapelve: az életre, mint folyamatra tekinteni gyermekkortól a független felnőtté válásig. Célcsoport: a 29 éves kor alatti gyermekek és fiatalok (a finn lakosság 36%-a).</p>	<p>Az ifjúsági munkáról / ifjúságsegítésről szóló törvénykezés hagyománya 1972-re nyúlik vissza. A törvényt tízévente felülvizsgálják. A legfrissebb törvény: Ifjúsági törvény (2006). Célcsoport: a 29 éves kor alattiak. A törvény elősegíti a fiatalok fejlődését, függetlenné válását, aktív állampolgári szerepvállalását, és az életkörülményeik javítását célozza.</p>	<p>Éves ifjúsági célú állami költségvetés: kb. 39 millió € (a teljes állami költségvetés 0.1%-a) Forrása: elsősorban az állami lottó és fogadási bevételek.</p>	<p>Ifjúságpolitikai Osztály, Kulturális, Sport és Ifjúságpolitikai Főosztály, Oktatási Minisztérium.</p> <p>Ifjúságügyekért felelős parlamenti bizottság: az Ifjúsági Munka és Politika Szakértői Csoport.</p> <p>Az ifjúsági szervezetek támogatásáért felelős Bizottság évente javaslatot készít a minisztérium számára a források kiosztásával kapcsolatban.</p>	<p>Finn Ifjúsági Konferencia (Együttműködés) - Allianssi A szervezet 1993. óta működik 99 tagszervezettel.</p>

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Franciaország	<p>Ifjúsági és Önkéntes (Társadalmi) Szervezetekről szóló Program Célja: ösztönzés az önkéntességre, a társadalmi szervezetekben való részvétellel, ifjúsági célú programok indítására, a nemformális tanulást célzó tevékenységek szervezésére, az ifjúságvédelemre, az ifjúságsegítők és a civil szervezetek vezetői képzésére. Nincs konkrét célcsoport-meghatározás.</p>	<p>Az Alkotmányban nem szerepel ifjúságról szóló bekezdés. Nincs információ önálló, ifjúság-specifikus törvényről. A francia költségvetésről rendelkező törvény (LOLF) általános útmutatást ad az ifjúságpolitikai célra fordítandó forrásokról. Törvény rendelkezik továbbá az ifjúsági szervezetek alakításának feltételeiről és az ifjúságvédelem szabályairól.</p>	<p>Az Egészségügyi, Ifjúsági és Sport Minisztérium költségvetése: 125 millió € Ifjúsági és NGO Pr. költségvetése 2007-ben: 126,25 millió €</p>	<p>A sport, ifjúsági és a társadalmi szervezetekkel kapcsolatos ügyekért felelős államtitkár Ifjúsági Osztály, Egészségügyi, Ifjúsági és Sport Minisztérium. Adminisztrációs szintek: regionális, megyei és helyi. Az ifjúsági ügyek az állam és a helyi önkormányzatok közös kompetenciája. A régiókban/megyéekben ifjúsági és sport osztályok és irodák működnek.</p>	<p>Nemzeti és Nemzetközi Ifjúsági és Felnőttoktatási Kapcsolatok Bizottsága (CNAJEP), alapítva 1968-ban. Tagjai: 74 országos szervezet vagy szövetség. Nemzeti Ifjúsági Tanács (CNJ). A szervezetet 1998-ban törvény hozta létre. Elnöke az ifjúsági ügyekért felelős miniszter. Tagjai: 176 fiatal 16-28 éves kor között.</p>
Görögország	<p>Nincs önálló ifjúsági stratégia. A nemzeti ifjúsági programok az alábbi területekre fókuszálnak: turisztika; jogi segítség a kisebbségnek; önkéntesség; nemzetközi csereprogramok és vállalkozás. Célcsoport: 13 – 30 év (2, 409 millió fiatal, a népesség kb. 22%-a).</p>	<p>Nincs önálló ifjúsági törvény. Indirekt ifjúságra történő hivatkozások mellett a szektorális ifjúságpolitika az alábbiakra összpontosít: foglalkoztatás, oktatás, család, katonai szolgálat, 2006. február: a görög kormány kiegészítése: törvényt hoztak a „Helyi Ifjúsági Tanácsok” megalapítására.</p>	<p>2006: 13.7 millió €. A legnagyobb haszonélvezők az ifjúsággal foglalkozó nemzeti nemkormányzati szervek, vagy helyi hatóságok (önkormányzatok).</p>	<p>Ifjúsági Főtitkárság, Nemzeti Oktatási és Vallási Ügyek Minisztériuma. Felelőssége: a kormány ifjúságpolitikájának megvalósítása és az ifjúsági dimenzió beépítése más kormányzati politikákba, mint pl.: foglalkoztatás; kultúra és szabadidő; oktatás és szociális részvétel; nemzetközi együttműködés és információ.</p>	<p>Hellén Nemzeti Ifjúsági Tanács (ESYN) Ifjúsági ügyekben a kormány és egyén illetékes döntéshozó szervek, intézmények konzultációs partnere.</p>
Hollandia	<p>Esélyt minden gyereknek! Program 2007-2011. Célok: egészségre nevelés; biztonság; aktív állampolgárság; tehetséggondozás és szórakozás; a jövőre való megfelelő felkészítés. Programok: a lehető legtöbb fiatal családban nőjön fel; középpontban a prevenció; a problémák időben történő azonosítása; kötelezettségvállalás: a gyermekek problémáinak megoldása az összes érintettel együtt (szülők, szakemberek, hivatalos szervek és a fiatalok). Célcsoport: 0 – 25 éves korú gyermekek és fiatalok</p>	<p>Ifjúságvédelmi törvény (2005). Jogi keretet ad az ifjúságvédelmi munkához, a fiatalok veszélyeztetett csoportjával való munkához és azok családjainak. Két alapvető cél: jobb gondoskodás biztosítása a fiatalok és szüleik számára (az ifjúságvédelmi folyamat alanyainak), ill. a helyzetük megerősítése. Tartalma: gyermekvédelmi nap; oktatás; ifjúsági igazságügyi rendszer; megfelelő munkafeltételek a fiataloknak.</p>	<p>Becsült költségvetés nemzeti szinten: 3,479 millió € a 2007–2011. közötti időszakra. Regionális és helyi szinteken kiegészítő finanszírozás.</p>	<p>Ifjúsági és Családügyi Minisztérium. A miniszter felelősséggel tartozik olyan más minisztériumok osztályaiért is, amelyek ifjúsági ügyekkel foglalkoznak. Ún. Virtuális osztályt hoztak létre: más minisztériumok köztisztviselői a saját osztályukon maradnak, de közvetlenül az ifjúsági és családjügyi miniszterhez tartoznak.</p>	<p>Holland Nemzeti Ifjúsági Tanács (alapítva: 2001-ben). Emyőszervezet, amelynek nagyjából 30 különféle (nemzeti) ifjúsági szervezet a tagja; olyan jellegzetes, demokratikus szervezeteket tömörít, amelyeket fiatalok által és a fiatalokért működtetnek.</p>
Írország	<p>Az Ifjúsági Munka Fejlesztését célzó Nemzeti Terv 2003-2007. Értékelése és új program / terv kidolgozása és előkészítése 2007-ben elkezdődött. A Terv ötéves időtartamra felvázolja az ifjúságsegítés fejlesztésének tartalmát. Támogatást nyújt pénzügyi és egyéb források/segítség rendelkezésre bocsátásával azoknak, akik ifjúsági programokat kínálnak, ifjúságsegítéssel foglalkoznak.</p>	<p>Ifjúsági munkáról szóló törvény (2001) Célcsoport: 25 év alatti fiatalok. Tartalma: jogi háttérrel fogalmaz meg az ifjúsági célú iskolán kívüli programok és ellátás biztosításához a miniszter, a Szakképzési Bizottságok, valamint a nemzeti és regionális ifjúsági szervezetek számára.</p>	<p>Az Ifjúsági Munka Fejlesztését célzó Nemzeti Terv 2003-2007 költségvetése: 36 972 865 € Ifjúsági munkát támogató program: éves keret civileknek.</p>	<p>Ifjúsági miniszter, Ifjúsági Osztály, Oktatási és Tudományügyi Minisztérium. Nemzeti Ifjúsági Munkaügyi Tanácsadó Testület: feladatai között szerepel az Ifjúsági Munka Fejlesztését célzó Nemzeti Terv megvalósításának irányítása.</p>	<p>Ír Nemzeti Ifjúsági Tanács (NYCI). A szervezet 1967. óta működik 50 tagszervezettel (ebből 41 teljes jogú, 9 társult tag).</p>
Lengyelország	<p>Nemzeti Ifjúsági Stratégia bevezetése 2003-ban. Céljai: esélyegyenlőség megteremtése, a gazdasági, szociális, kulturális háttérből fakadó hátrányok, a társadalmi kirekesztés megszüntetése, főleg a vidéki / alulfejlett régiókban; a fiatalok önmegvalósításának és társadalmi szerepvállalásának elősegítése. A szükségletfelmérést egy tárcaközi bizottság 2006-ra célul tűzte ki. (2006-os adatok)</p>	<p>Ifjúsági érdekképviseletről szóló törvény (2006-ban előkészítés alatt – 2006-os adatok). A törvény célja, hogy a fiatalok képviselőt ellátó, helyi, regionális és országos szintű szervek felépítését, státuszát, tevékenységi körét rögzítse.</p>	<p>Pontos adat nem áll rendelkezésre az ifjúsági ügyekre / politikára fordított forrásokról. A legtöbb forrással rendelkező ifjúsági terület a foglalkoztatásügy.</p>	<p>Ifjúságért és az iskolán kívüli (informális) nevelésért felelős (Fő)osztály, Oktatási Minisztérium. Ifjúsági ügyekért felelős parlamenti bizottság: Oktatási, Tudományos és Ifjúsági Bizottság, Ifjúságiügyi Albizottság. Nincs konzultációs kötelezettség más szervekkel vagy szervezetekkel (2006).</p>	<p>Lengyelországban nincs hivatalosan elismert ifjúsági tanács. (2006) Lengyel Ifjúsági Tanács (nem tagja az Európai Ifjúsági Fórumnak) – további adat nem áll rendelkezésre.</p>

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Lettország	<p>Állami Ifjúságpolitikai Koncepció (2002): meghatározza az ifjúságot érintő problémákkal kapcsolatban megvalósítandó célokat, feladatokat és programokat a közigazgatás minden szintjén.</p> <p>Állami Ifjúságpolitikai Program 2005-2009: vázolja az ifjúsági munka jogi és intézményi hátterét, a nem-formális nevelés rendszerét. További tartalma: ifjúsági foglalkoztatás, társadalmi részvétel és megelőzés.</p>	<p>A felelős minisztérium aktuális feladata az ifjúsági munka és ifjúságpolitika törvényi hátterének megteremtése. Az Ifjúsági törvény kidolgozása megtörtént, megvitatása 2007-ben még folyt, elfogadása 2008-ra várható.</p> <p>A gyermekjogokat felügyelő parlamenti albizottság az Ifjúsági törvény kidolgozását is felügyeli.</p>	<p>Pontos adat nem áll rendelkezésre az ifjúságügyekre / politikára fordított forrásokról.</p> <p>Állami Ifjúságpolitikai Pr. költségvetése 2007: kb. 97 000 €</p>	<p>Ifjúságügyi Osztály, Gyermek és Családügyi Minisztérium.</p> <p>A Minisztérium 2005-ben megalakította az Ifjúságpolitikai Koordinációs Tanácsot, állami szinten az első konzultatív és koordinációs feladatokat ellátó intézményt. Nincs Ifjúságügyekért felelős parlamenti bizottság. A tervek között szerepel egy vegyes munkacsoport felállítása közigazgatási szinten.</p>	<p>Letti Nemzeti Ifjúsági Tanács (LJP).</p> <p>A szervezet 1992. óta működik 27 teljes jogú tagszervezettel és 2 társult taggal.</p> <p>Az ifjúságpolitika és az ifjúsági érdekképviselet a prioritásai között szerepel, szerepet vállalt az Ifjúsági törvény létrehozásának kezdeményezésében 2002-ben.</p>
Litvánia	<p>A Litván Köztársaság Kormányprogramja 2006-2008. Stratégia: ifjúságpolitikai fejlesztések a helyi önkormányzatokban, az ifjúság tehetségfejlesztése, ifjúsági vállalkozásfejlesztés, gyermek és ifjúsági társadalmi felelősségvállalás, erkölcsstan, önkéntes tevékenységekre ösztönzés. Célcsoport: 13 – 30 év</p> <p>Programok nemzeti szinten: pl. aktív ifjúsági állampolgári szerepvállalás; ifjúsági kezdeményezések, szabadidős tevékenységek a vidékfejlesztésben; ifjúsági szocializáció; kreatív önkifejezés, tudás alapú társadalom kialakítása.</p>	<p>Ifjúsági törvény (Ifjúságpolitikai kerettörvény, 2003, módosítva 2005). Célcsoport: 14-29 év, definíciókat és ifjúságpolitikai elveket határoz meg Az Ifjúsági Ügyek Állami Tanácsa megalakul az Ifjúsági Ügyek Osztálya helyett, amely a Szociális és Munkaügyi Minisztériumnak tartozik beszámolási kötelezettséggel. Az osztály átveszi a tanács összes feladatát. A törvény előírja az állami intézmények bevonását ifjúsági területen és vázolja az Ifjúsági Ügyek Osztálya szerepét.</p>	<p>2007: 670.000 €. (Az Ifjúsági Ügyek Osztálya költségvetése: ifjúsági szervezetek és olyan szervezetek pénzügyi támogatása, amelyek fiatalokkal foglalkoznak).</p>	<p>Ifjúsági Osztály, Szociális és Munkaügyi Minisztérium: ifjúságpolitikai programokat, intézkedéseket készít elő és valósít meg; elemzi az ifjúság és az ifjúsági szervezetek működési feltételeit; állami és helyi intézmények tevékenységeit hangolja össze.</p> <p>Ifjúsági Ügyek Tanácsa: az Ifjúsági Ügyek Osztálya igazgatójának tanácsadó testülete. Tagjai: más minisztériumok képviselői és a Litván Ifjúsági Tanács.</p> <p>A Parlament Ifjúsági és Sportügyi Bizottsága: ifjúsági és sportpolitika, ifjúsági sport és jóléti kérdések.</p>	<p>Litván Ifjúsági Tanács, regionális tanácsok – koordinálják az ifjúsági szervezetek egyesítését az együttműködés és információcsera területén, megerősítik a potenciális szervezeteket. Céljai: a fiatalok bátorítása, támogatása; aktív részvétel kezdeményezése; együttműködés elősegítése ifjúsági területen; hasznos ifjúsági tevékenységek előmozdítása; a regionális ifjúsági szervezetek fejlesztésének elősegítése. Regionális tanácsok: „Kerekasztal”-nak is nevezik őket.</p>
Luxemburg	<p>Politikai útmutató 2004. A volt Családi, Társadalmi Szolidaritás és Ifjúsági Minisztérium által került összeállításra az alábbi prioritásokkal: szociális kohézió, személyiségfejlesztés, részvétel és párbeszéd fejlesztése, támogatók a helyi és önkormányzati szintről, ifjúsági munka és nemformális tanulás. Célcsoport: 13 – 30 év.</p>	<p>Alkotmány: szabad közköztetés; pénzügyi támogatás tanulóknak és diákoknak; szabad iskolaválasztási lehetőség akár Luxemburgban, akár külföldön.</p>	<p>Nemzeti szinten: 40,5 millió € 2007-ben. (Más minisztériumokét, a regionális, ill. a helyi költségvetést nem tartalmazza.)</p>	<p>Ifjúságügyi Osztály, Családi és Integrációs Minisztérium - ifjúságpolitika; Nemzeti Ifjúsági Szolgálat; nemformális oktatás és szabadidős tevékenységek; ifjúsági megmozdulások; Legfelsőbb Ifjúsági Tanács; ifjúsági munkás képzések; nyaralások; kapcsolattartás helyi hatóságokkal; infrastruktúra fiataloknak; önkéntes szolgálat.</p>	<p>Legfelsőbb Ifjúsági Tanács - olyan fórum, ahol a fiatalok és a fiatalok ügyeivel foglalkozók eszmét cserélhetnek, véleményyt nyilváníthatnak. Tagjait két évre választják. Nemzeti és nemzetközi szinten is tevékenykedik.</p>
Málta	<p>Ifjúsági stratégia 2008-2009 - a nemzeti munkatervvel egyidejűleg lépett életbe. A munkaterv a társadalmi bevonásról és a foglalkoztatásról szól a 2008-2010-es időszakra. Célcsoport: 13-30 év (102,291 fiatal, a népesség 25,3%-a).</p>	<p>Máltán nincs önálló ifjúság-specifikus törvény.</p>	<p>Nemzeti szintű költségvetés: nagyjából 63 millió € 2008-ban. Regionális és helyi szinten: 26,9 millió €.</p>	<p>Ifjúsági Osztály, Oktatási, Ifjúsági és Foglalkoztatási Minisztérium - a nemkormányzati szervezetek és irodák támogatása; a fiatalok aktív társadalmi részvételének az elősegítése; olyan lehetőségek megteremtése, ahol a fiatalok megvalósíthatják saját ifjúsági kezdeményezéseiket.</p>	<p>Nemzeti Ifjúság – számos ifjúsági szervezetet képvisel. A legfelsőbb ifjúsági képviselői testület a kormány által is elfogadott.</p>

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Németország	<p>A Föderáció Gyermek és Ifjúsági Terve (KJP) – a gyermek- és ifjúságpolitika és az ifjúsági szolgáltatás / ellátás központi támogatásának rendszerét írja le. Az ifjúságügyekért felelős minisztérium programjai: pl. „Foglalkoztatás, Oktatás, Helyi Részvétel” 2007-2008. „Több ifjúsági részvétel” Akcióprogram 2007-2009. Nemzeti Integrációs Terv (2007). „Gyermekbarát Németországról” Nemzeti Akcióterv 2005-2010. Ifjúsági Ellátási Terv – célcsoportja nemcsak a fiatalok, ui. a szülőknek is támogatást, tanácsadást biztosít.</p>	<p>Szövetségi szinten: Gyermek és ifjúsági ellátásról szóló törvény (KJHG) - pénzügyi támogatás és ösztönzés az ifjúságnak nyújtott ellátásokról. Gyermek és ifjúsági törvény (SGB VIII) – megyei és megyei jogú városi szintre helyezi az ifjúságügyekkel kapcsolatos teljes felelősséget. Regionális és helyi szintű ifjúságügyi tervek születnek és valósulnak meg. Célcsoport: gyermekek és 26 év alatti fiatalok, illetve a szülők, vagy gyámok (utóbbiaknak nevelési és egyéb tanácsadás és támogatás nyújtása).</p>	<p>Nemzeti szinten: 224 228 000 €. Regionális szinten: minden állam saját költségvetéssel bír. Helyi szinten: állami támogatás vagy adókból befolyó bevételek. A KJP költségvetése 2006-ban: 105 millió €.</p>	<p>Ifjúsági Osztály, Család-, Idős-, Nő- és Ifjúságügyi Minisztérium. Ifjúságügyekkel kapcsolatos egyeztetés: Család-, Idős-, Nő- és Ifjúságügyi Parlamenti Bizottság, az Ifjúsági és Családügyi Minisztériumok Konferenciája, az ifjúsági és családpolitikai tartományi szintű hatóságok munkacsoportja, az ifjúságot érintő problémákkal foglalkozó Szövetségi Tanácsadó Testület, Szakértői Csoport a Szövetségi Kormány négyévente készülő Gyermek és Ifjúsági Jelentéséhez. Tartományi szint (16): ifjúsági minisztériumok, ifjúsági hivatalok, ifjúsági terv. Megyék, megyei jogú városok: ifjúsági szolgálatok az önkormányzat fenntartásában.</p>	<p>Német Szövetségi Ifjúsági Tanács - Tagjai: 24 ifjúsági szervezet, 16 regionális ifjúsági tanács, 5 társult szervezet. Nemzetközi Ifjúsági Munka Nemzeti Bizottság - Tagjai: a Német Szövetségi Ifjúsági Tanács, a Politikai Ifjúsági Szervezetek Tanácsa és a Sportoló Német Fiatalok. A szervezet 1963-ban alakult, az Európai Ifjúsági Fórum tagja. 16 regionális ifjúsági tanács, és számos helyi ifjúsági tanács is működik.</p>
Olaszország	<p>Nemzeti Ifjúsági Terv - célja a fiatalok lakáshoz, munkához, vállalkozáshoz, kultúrához jutásának biztosítása, az ifjúságpolitikában következetes, egyeztetésre épülő megközelítés meghonosítása. Nemzeti Ifjúságpolitika – célja megerősíteni a fiatalok fontos helyét az olasz fejlesztési célú politikában. További kulcsszavak: vidék, alulfejlett térségek támogatása, munkavállalás, egyenlő esélyek.</p>	<p>248. sz. törvény (2006), amely létrehozta az Ifjúságpolitikai célú Támogatási Alapot. Célja: a fiatalok jogainak biztosítása a kulturális és szakirányú képzésekhez, a társadalmi életben való részvételhez, a lakhatáshoz és a hozzájutáshoz a szükséges termékekhez és szolgáltatásokhoz. Támogatást nyújt nemzeti szintű ifjúsági projekteknek. Időtartama: 2007-2009.</p>	<p>Ifjúságpolitikai célú Támogatási Alap – évente 130 millió € költségvetéssel rendelkezik.</p>	<p>Ifjúsági Igazgatóság, Ifjúságpolitikai és Sport Minisztérium (Pogas). Ifjúságügyekért felelős parlamenti bizottság: Szociálisügyi Bizottság. Régiók (19) – Keretegyezmények a Regionális Önkormányzatokkal ifjúsági területen. Helyi szint – a helyi önkormányzatok ifjúsági irodákat hoznak létre, helyi szintű ifjúsági tervet készítenek.</p>	<p>„Olaszország az egyetlen európai ország, amely még nem rendelkezik országosan kiépített intézményi háttérrel a fiatal generációk képviseletére. [...] A Nemzeti Ifjúsági Tanács felállítása a tervek között szerepel.” (Róma, 2007. február 27.) Nemzeti Ifjúsági Fórum: 44 tagszervezet. Regionális szinten: regionális ifjúsági konzultációs tanácsok vagy ifjúsági fórumok.</p>
Portugália	<p>Nincs önálló ifjúsági stratégia. Programok sorát szentelték ifjúsági ügyeknek, pl.: egészségre és szexuális nevelésre való oktatás, ifjúsági és diák egyesületek vezetőinek támogatása és képzése, önkéntes programok, kulturális csere és szabadidős programok, kreativitás és ifjúsági információ. Célcsoport: 0 – 24 év (2,903 millió fiatal, a népesség kb. 27,4%-a).</p>	<p>Alkotmány: horizontális ifjúságpolitikai intézkedések, amelyek különleges védelmet biztosítanak az alábbiakhoz: gazdaság; szociális és kulturális jogok; szakképzés és kultúra; lehetőség az első munkahelyhez; munka és társadalmi biztonság; oktatás; anyagi támogatásokhoz való hozzáférés; testnevelés oktatás és sport, ill. a szabadidő helyes eltöltése.</p>	<p>Megközelítőleg 30 millió € évente; ezen kívül a regionális és helyi költségvetési támogatás, de erre pontos adatot nem adtak meg.</p>	<p>Ifjúsági és Sportügyi Államtitkárság: a kormánypolitika fejlesztése ifjúsági területen, amely három részen alapszik (mindegyik külön testülettel rendelkezik): mobilitás az „Ifjúsági szállások” és az „Ifjúsági kártya” felső vezetésén keresztül; „Információs technológia” és „Ifjúsági részvétel”.</p>	<p>Nemzeti Ifjúsági Tanács és Helyi Ifjúsági Szervezetek Szövetsége - nem állami szervezetek nemzeti szinten képviselve, állandó párbeszédet tartanak fenn tagjaik között; tanácsadói szerep a nemzeti ifjúságpolitikában.</p>
Románia	<p>Nemzeti Ifjúsági Terv 2007 – 2008. Autonómia; közeleti részvétel; folyamatos oktatás és képzés; bűnmegelőzés. Célcsoport: 13 – 30 év (6,075 millió fiatal, a népesség kb. 27,6 % -a).</p>	<p>Az Alkotmány szabályozza azokat a területeket, amelyek hatással vannak az ifjúságra: információ, oktatás, szavazás, választhatóság és védelem. 2001. óta 24 külön állami irányelv, előírás vagy döntés szabályozza az ifjúsági területet pl.: ifjúsági információ, tanácsok, a hatóságok nemzeti költségvetése, foglalkoztatás, sport és jólét. Nemzeti Ifjúsági Nap törvény megalkotása (2004). Ifjúsági törvény megalkotása (2006).</p>	<p>Nemzeti szintű költségvetés 2007-ben: 6,28 millió €; regionális szintű költségvetés: 14,5 millió €.</p>	<p>Nemzeti Ifjúsági Hatóság Osztály, Oktatási, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium nemzeti ifjúságpolitika fejlesztése és megvalósítása; együttműködés a regionális és helyi ifjúságstruktúrával, ill. annak támogatása. Az Ifjúság Támogatásának Nemzeti Irodája nemzetközi együttműködés az ifjúságpolitika területén; önkéntes tevékenységek; ifjúsági információ és tanácsadás; ifjúságkutatás.</p>	<p>Román Ifjúsági Tanács nemzeti szinten képviseli az ifjúsági nemkormányzati szervezeteket.</p>

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Spanyolország	<p>Tárcaközi Ifjúsági Terv 2005 – 2008, amely 10 minisztérium bevonásával készült. A fiatalok valódi problémáival és igényeivel foglalkozik, főleg a foglalkoztatás, a lakhatás és a képzés területén. Globális Ifjúsági Akcióterv 2000 – 2003.</p> <p>Ifjúsági tervek állami, regionális és helyi szinten is születnek.</p> <p>Célcsoport: 9 millió fiatal 15 és 29 éves kor között.</p>	<p>Nincs önálló, ifjúság-specifikus törvény. (2004)</p> <p>Az ifjúságpolitikai tervezés, koordináció és a megvalósítás különböző (állami, regionális és helyi) szinteken közigazgatási felelősség.</p> <p>Az ifjúságpolitika kidolgozása a független régiók kompetenciája, amelyek regionális szintű ifjúságpolitikai tervet készítenek, programokat dolgoznak ki és támogatnak.</p>	Nincs információ.	<p>Esélyegyenlőségi Minisztérium</p> <p>Az ifjúságpolitika kidolgozása a független régiók (17 + 2 független város) kormányzatának kompetenciája.</p> <p>A különböző regionális ifjúsági minisztériumok közötti koordinációt a minisztériumok által felállított Szektorközi – Tárcaközi Bizottság látja el.</p>	<p>Spanyol Ifjúsági Tanács</p> <p>A szervezet 1983. óta működik 76 tagszervezettel. Önálló közösségi szintű ifjúsági tanácsok: pl. a Katalán Nemzeti Ifjúsági Tanács (CNJC), amely jelenleg 68 tagszervezettel rendelkezik.</p> <p>Helyi szintű ifjúsági tanácsok: számos város hiába kíván ifjúsági tanácsot felállítani, a szükséges számú tagszervezettel nem rendelkezik.</p>
Svédország	<p>Hatalom a döntéshez- Jog a jóléthez Program (2004).</p> <p>Célok: a fiatalok jólét felé segítése és lehetőség teremtése arra, hogy befolyással legyenek az alábbiakra: oktatás és képzés, munka és önépítés, egészség és sérülékenység, befolyás és képviselet, kultúra és szabadidő. A helyi hatóságok autonómiával rendelkeznek a saját ifjúságpolitikai céljaik kitűzéséhez. Célcsoport: 13 – 30 év.</p>	<p>Svédországban nincs külön ifjúsági törvény, egyedül azt az állami finanszírozást szabályozzák, amelyet az ifjúsági szervezetek kapnak.</p> <p>Az ifjúsági ügyeket érintő kérdések más területek törvényeiben található meg. A 18 év alatti gyermekek jogaival kapcsolatban a Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény adja a kiinduló alapot.</p>	<p>Nemzeti költségvetés 2007-ben: 20,5 millió €.</p> <p>Regionális és helyi finanszírozást biztosít.</p>	<p>Ifjúsági Osztály, Integrációs és a Nemek Közötti Egyenlőség Minisztériuma.</p> <p>A Svéd Nemzeti Ifjúsági Ügyek Tanácsa: nyomon követi a nemzeti ifjúságpolitika célkitűzéseit. A gyermekek ombudsmanjának a legfontosabb feladata: támogatni a gyermekek és fiatalok érdekeit és jogait (18 éves korig).</p>	<p>Svéd Ifjúsági Szervezetek Nemzeti Tanácsa</p> <p>közel 100 ifjúsági szervezetet, helyi ifjúsági tanácsot tömörít. 2006. évi szavazás eredménye: az önkormányzatok 51%-a rendelkezik ifjúsági fórummal.</p>
Szlovák Köztársaság	<p>Az Ifjúságpolitika 2007-es munkaterv az alábbi területekre koncentrál: családi ügyek és nevelés, oktatás, foglalkoztatás, a jövőre való felkészítés és társadalmi integráció, életstílus, az ifjúság jobb megértése, a gyermekek és a fiatalok részvétele a civil és politikai életben egyaránt, aktív demokratikus állampolgárság, ifjúsági mobilitás és európai együttműködés. Célcsoport: 13 – 30 év (1.551.millió fiatal, a népesség kb. 28.76%-a).</p>	<p>A Szlovák Köztársaság jogi rendszere csak a „gyermek”, a „fiatalkorú” és a „kisebbségi” jogi fogalmak meghatározását ismerteti.</p> <p>A legtöbb más, az ifjúsággal kapcsolatos törvényrejtő rendelkezés része az alábbi területeknek: büntetőjog, oktatás, ifjúsági tanácsok és helyi hatóságok.</p>	<p>Nemzeti szintű költségvetés 2007-ben: 3.3 millió €.</p>	<p>Gyermekek és Ifjúsági Osztály, Oktatási Minisztérium</p> <p>A fiatalok és gyermekek nemformális tanulása. Horizontális és vertikális ifjúságpolitikát, ill. olyan ifjúsági ügyeket hangol össze, amelyek az együttműködéssel vannak kapcsolatban.</p> <p>Szlovák Parlamentáris Nemzeti Tanács - az alábbi területeken egyeztetik a törvényt és egyéb jogszabályokat: oktatás, ifjúság, tudomány és sport.</p>	<p>Szlovák Ifjúsági Tanács</p> <p>gyermek- és ifjúsági szervezetek ernyőszervezete (2006).</p> <p>42 szervezetet tömörített magába.</p> <p>Célja: a nemzeti politikára hatást gyakorolni az ifjúság érdekeit figyelembe véve. Minden egyes régióban regionális ifjúsági tanácsok működnek.</p>
Szlovénia	<p>Szlovén Köztársaság Hivatalának Ifjúsági Stratégiája a 2005- 2010 közötti időszakra vonatkozóan.</p> <p>Célok: az ifjúsági struktúra megalapozása és fejlesztése; a nemkormányzati szervezetek támogatása és a fiatalok részvételének bátorítása. Célcsoport: 13 – 30 év (2006-ban a fiatalok létszáma: 491.120, a népesség kb. 24.54%-a).</p>	<p>Ifjúsági Tanácsokról szóló törvény és az Alkotmány 2. szakasza (Alapvető emberi és szabadságjogokkal foglalkozó rész).</p> <p>Szlovén Köztársaság Ifjúsági Hivatala - az ifjúsági törvény előkészítésén dolgozik, amely a Nemzeti Ifjúsági Programot is tartalmazza majd.</p>	Nincs információ.	<p>Oktatási és Sport Minisztérium</p> <p>tervezés, szervezés és megvalósítás az ifjúságpolitikában; a szabályzat betartásának ellenőrzése és megfigyelése, ill. más, az ifjúsággal kapcsolatos törvények betartatása.</p> <p>Ifjúsági Ügyek Vegyesbizottsága - összehangol, és álláspontot alakít ki az ifjúságpolitika és az ifjúsági munka területén.</p>	<p>Szlovén Nemzeti Ifjúsági Tanács</p> <p>hozzá kapcsolódva 33 helyi ifjúsági tanács.</p>

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

INDOKOLÁS

a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról szóló .../2008. (... ...) OGY határozathoz

A magyar ifjúságpolitikában és társadalomban egyértelműen megfogalmazódott az igény, hogy egy átfogó, az ifjúság minden területét felölelő, hosszú távú fejlesztési dokumentum, stratégiai anyag készüljön, amely szakmai és társadalmi viták sora után egyértelmű irányt ad az állam és a szféra szereplőinek az ifjúsággal kapcsolatos tevékenységek kiszámítható, tervezhető szervezéséhez.

A hazai ifjúsági korosztályok helyzetének elemzése, a társadalom jövőképe, valamint az állami feladatvállalás újragondolása alapján – az OGY határozat mellékletét képező - Nemzeti Ifjúsági Stratégia részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, az ezek megvalósításához teljesítendő horizontális és specifikus célokat, valamint az ezek eléréséhez vezető lépéseket.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia egyértelmű, kiszámítható iránymutatást nyújt az állam és a társadalom értelmelt ifjúsági szféra szereplőinek az ifjúsággal kapcsolatos tevékenységek szervezéséhez. Komplex megoldást vázol fel az ifjúsággal kapcsolatosan definiált közfeladatok megvalósításának módjára, így például arra, hogy az állam hogyan segíti elő „az esélyegyenlőség ifjúság körében történő megteremtését”, hogyan vesz részt „a gyermekvállaláshoz szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek megerősítésében” hogyan „ösztönzi az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának (egészség, fenntartható fejlődés stb.) integrációjának, közösségeinek fejlesztését”.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósítása érdekében a határozat kétéves – első alkalommal 2010-2011. évekre vonatkozó - cselekvési program megalkotását írja elő. A cselekvési programok határozzák meg a konkrét feladatokat, felelősöket és határidőket. A 2010-2011. évekre szóló cselekvési programot a szükséges költségvetési források meghatározásával legkésőbb 2009. június 30-ig kell megalkotnia a Kormánynak. A cselekvési program keretében sor kerül az ifjúsági területtel kapcsolatos hazai jogi szabályozás - Nemzeti Ifjúsági Stratégiában lefektetett alapelvek szerinti – felülvizsgálatára is.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósításával kapcsolatban alapvető követelmény a megvalósulás folyamatos nyomon követése. Erre tekintettel a határozat kétévenként tájékoztató készítésére hívja fel a Kormányt, amelyet első alkalommal az Országgyűlés 2011. évi őszi ülészakára kell benyújtani. A határozati javaslat a Stratégiával kapcsolatos beszámolási rendet összhangba hozza a 2005. évben megtett kormányzati intézkedésekről szóló jelentés elfogadásáról szóló 95/2007. (X. 31.) OGY határozat 2. a) pontja által előírt jelentés benyújtásával. Ennek hatására négyévenként – első ízben 2013 őszén együtt kerülhet benyújtásra az OGY határozat által előírt jelentés és a Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósulásáról készítendő beszámoló.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia céljai és intézkedései segítenek abban, hogy hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését. Az intézkedések eredményeként a gyerekek, serdülők, fiatalok szűkebb és interkulturális közösségeikben befogadó, toleráns attitűddel vehetnek részt; nemzeti és európai identitásuk egyaránt segíti őket a fenntartható, békés társadalom építésében.

Készítette: Bodor Tamás

Látta: Rauh Edit

Jóváhagyta:

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

RÉSZLETES ELŐTERJESZTÉS

A hazai ifjúságpolitikában megfogalmazódott az igény, miszerint egy átfogó, az ifjúság minden területét felölelő, hosszú távú fejlesztési dokumentum, stratégia készüljön, amely társadalmi vita után egyértelmű irányt ad az állam és az ifjúság szereplőinek az ifjúsági korcsoportokkal kapcsolatos intézkedések, illetve tevékenységek kiszámítható, tervezhető szervezéséhez.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia tervezése 2007-ben kezdődött. A tervezéskor alapkövetelmény volt a széleskörű, előzetes szakmai és társadalmi véleménygyűjtés.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósításában elengedhetetlen a társadalom széleskörű támogatása mellett a Kormány támogatása, a tárcák közötti szoros együttműködés. A Stratégia összhangban áll a kormányprogramban meghatározottakkal.

A Stratégia komplex megoldást vázol fel az ifjúsági korcsoportokkal kapcsolatosan definiált közfeladatok megvalósításának módjára. Hosszú távon iránymutatást nyújt mind az államnak, mind a szféra szereplőinek az ifjúsági korcsoportokkal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A Stratégia megvalósításának ütemezése természetesen követni fogja az ország gazdasági fejlődését, alkalmazkodik a kormányzati társadalom- és gazdaságpolitikához. Meghatározza a fejlesztés fő irányait, megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – kétévenként cselekvési program kerül kidolgozásra, amelyben többek között javaslatok kerülnek meghatározásra az érintett ágazati minisztereknek, hogy a költségvetés előkészítése során vegyék figyelembe a Stratégiában meghatározott, az ágazatukat érintő célokat a cselekvési programban szereplő indikátorok mentén.

A Stratégia tágran értelmezi az ifjúság fogalmát, amely időhorizontját tekintve a kb. 8-12 évesektől a kb. 25-30 évesekig tartozókat érti az ifjúsági korosztályok tagjai közé. A Stratégia célcsoportja ez alapján – kiterjesztő értelmezéssel - a kortárs csoport megjelenésétől a másokért való felelősségvállalásig terjed.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia a hazai ifjúsági korosztályok helyzetének elemzése, az ifjúsági társadalom és integráció jövőképe, valamint az állami feladatvállalás újragondolása alapján határozza meg az ifjúságpolitika megvalósításához teljesítendő *horizontális és specifikus célokat* az ifjúság egyes területein, valamint az ezek *eléréséhez vezető lépéseket*.

A Stratégia céljai és intézkedései segítenek abban, hogy hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését.

Az intézkedések végrehajtásának módját, sorrendjét, felelőseit a stratégiához kapcsolódó, Kormány által elfogadandó mindenkor rövid távú cselekvési program kell, hogy tartalmazza. A Stratégia végrehajtásában a kormányzati, önkormányzati és piaci aktorok mellett jelentős szerepet vállalhat a civil non-profit szektor.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

A Stratégia az alábbi alapvetésekre épít:

- **Beágyazódás és részvétel:** Az ifjúsági korosztályok tagjai és közösségeik, szervezeteik kiemelt társadalmi kohéziós erőt jelentenek a településeken, a régiókban és országos szinten, egyenrangú résztvevői, alakítói a róluk szóló döntéseknek.
- **Szolidaritás és felelősség:** Egy életképes társadalom nem mondhat le az öngondoskodásról, ugyanakkor szereplői nem csak önmagukért, hanem nehezebb helyzetben lévő embertársaikért is felelősek.
- **Érvényesülés és értékteremtés:** Az ifjúság új értékek hordozója, teremtője, jelentős társadalmi erőforrás, érvényesülése a társadalmi értékmegújulás alapja.
- **Szubszidiaritás és transzparencia:** Az ifjúságpolitikában a döntések átláthatóak, nyilvánosak kell legyenek és ott kell megszülessenek, hogy az a lehető legközelebb legyen a döntés terheit viselőkhöz.
- **Önállóság és fejlesztés:** A harmadlagos szocializációs közeg kapcsán és a reszocializációs helyzetekben a közeg szereplőinek közös felelőssége van abban, hogy az ezt kezelni képes „kritikus tömeget” elérő erőforrásokat biztosítsa.

A Stratégia általános célja az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése.

A Stratégia kiemelt célja az esélyegyenlőség elősegítése – az ifjúsági csoportok és ifjak kirekesztettségének és kisodródásának megakadályozása, a kirekesztés, a kirekesztettség, a marginalizáció esélyeinek csökkentése.

Kiemelt horizontális cél az Európai Unió és az Európa Tanács által deklarált társadalom és ifjúságpolitikai érték- és célrendszer megjelenítése az ifjúságpolitikai cselekvésekben, valamint a magyarországi, és a határon túl élő magyar fiatalok közötti kapcsolat fejlesztése, kulturális hagyományaink átörökítése a jövő nemzedékekre.

Kiemelt horizontális cél továbbá az élhető környezet, a fenntartható társadalom szempontrendszerének érvényesítése, amely alapján a Stratégia konkrét tevékenységeinek meghatározásakor minden egyes esetben külön szempontként kell megvizsgálni a környezeti, a gazdasági és a társadalmi fenntarthatóság biztosítását.

A Stratégia egyik speciális célja az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának (aktív állampolgárság, egészség, fenntartható fejlődés) fejlesztése, integrációjának segítése, közösségeik támogatása.

A Stratégia másik specifikus célja a gyermekvállaláshoz szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek erősítése az ifjúság körében, a családi környezet kialakulásának és biztonságának segítése, a fiatalok munkavállalásának, otthonteremtésének elősegítése.

A szükséges erőforrások és feltételek tekintetében a Stratégia javaslatot tesz az ifjúság kezdeményezéseit és az ifjúsági szakma törekvéseit támogató átlátható forráselosztási rendszer kialakítására és működtetésére.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

Rendkívül fontos kiemelni, hogy Stratégia az ifjúsági korosztályokat egy folyamatos, innovatív, korszerű tudással rendelkező erőforrásnak tekinti, amely képes a társadalom megújítására, az aktív szerepvállalásra. Mint önálló, döntésképes egyénekre tekint az ifjúsági korosztályok tagjaira, a jövő alakítóira, lehetőséget ajánlva képességeik kibontakoztatásához. Nem kizárva persze azokat, akiknek konkrét védelemre, segítségre van szükségük, mivel a hagyományos szocializációs rendszerek nem teljesen töltik be azt a funkciót, hogy képesek legyenek ezt a korosztályt a társadalomba integrálni. A Stratégia által alkalmazott megközelítés fejlesztési típusú, a megoldási javaslatok az ifjúságra, mint lehetséges erőforrásra tekintenek. Így nem az ellátási formák, nem a juttatások állnak középpontjában, hanem a lehetséges egyéni, közösségi fejlesztések.

Az ifjúságra erőforrásként tekintő stratégia céljainak és intézkedéseinek olyan társadalmi környezetet kell megteremteniük, amely felméri, segíti, támogatja, ösztönzi a korosztályhoz tartozókat egyéni és közösségi célú tevékenységeikben. Képessé kell tenni az ifjúsági korosztályok tagjait arra, hogy a bennük lévő tehetséget, tudást, képességet a saját maguk, nemzetük, és Európa számára kamatoztathassák. Az állam kiemelt felelőssége, hogy zökkenőmentessé tegye a beilleszkedést a felnőtt társadalomba, s hogy az ezt segítő intézményeit, szolgáltatásait a korosztályi szükségleteknek megfelelően működtesse, a mindennapi életben kézzelfoghatóan megmutassa.

Kiemelt állami feladatok összefoglalása:

Kiemelt állami feladat *az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztésének támogatása*: a gyermekvállaláshoz szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek erősítése, a családi környezet kialakulásának erősítése és biztonságának biztosítása; a fiatalok munkavállalásának, otthonteremtésének elősegítése; a kirekesztés, a kirekesztettség, a marginalizáció esélyeinek csökkentése.

Az ifjúsági szakmai és az ifjúsági civil szervezetek tevékenységének támogatása és elősegítése területén kiemelt állami feladat: az ifjúsági szolgáltató szervezetek feladatellátásban való részvételéhez szükséges feltételek megteremtésének elősegítése, az ifjúsági szervezetek és a korosztály tagjai tapasztalatainak bevonásának, az ifjúság sajátos szempontrendszerének megjelenítésének támogatása az állami döntéshozatalban; egy átlátható forráselosztási rendszer kialakításának és működtetésének támogatása; az ifjúságpolitika jogi, igazgatási, és intézményi feltételrendszerének kialakításának és az ifjúságsegítés és az ifjúsági szakma képzési portfóliójának és életpályamodelljének kidolgozásának támogatása.

Kiemelt állami feladatok *az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése érdekében*: az önálló élethez szükséges kompetenciák fejlesztésének támogatása; az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának, közösségeinek fejlesztésének elősegítése; a kulturális fogyasztás és a kultúrában való részvétel színvonalának javítását, a területi különbségek csökkenését, az info-kommunikációs ellátottság kiterjesztését, az interkulturális környezetben való helytállás, együttműködés megerősítésének támogatása.

Egyéb kiemelt állami feladatok az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatosan:

- Az ifjúságot és szervezeteit ösztönző gazdasági és jogi környezet megteremtése, a stratégiával összhangban lévő ifjúsági törvény megalkotása.
- Racionális és hatékony fejlesztési politika megvalósítása.
- Egyszerűsített szervezeti struktúra kialakításának támogatása.

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

- Kiszámítható, átlátható és ellenőrizhető finanszírozási rendszer kialakítása.
- A szakemberképzési rendszer reformjának támogatása.
- A társadalom és a gyakorlat számára releváns, széles alkalmazhatóságot lehetővé tevő kutatások támogatása.
- Következetes, koncepcionális kommunikáció megvalósítása.

Az ifjúság sajátos funkciói és meghatározása révén eszköz lehet számos gazdasági-társadalmi cél eléréséhez, mint például az egészséges társadalom megteremtéséhez, a közösségi kapcsolatok fejlesztéséhez, a népesség gazdasági aktivitásának előmozdításához, a nemzeti értékek, és az önbecsülés erősítéséhez, valamint az esélyegyenlőség megteremtéséhez és javításához.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia megvalósítása

Hozzájárul a *gazdaság versenyképességének* növekedéséhez:

- Javul a munkaerő foglalkoztathatósága, valamint az „emberi tőke” minősége: életvezetési és problémamegoldó képesség javulása, tanulási és koncentrációs, valamint munkabíró képesség javulásának köszönhetően a produktivitás növekedése.
- A Stratégiában megfogalmazott átlátható, hatékony, ellenőrizhető finanszírozási rendszer egyrészt megteremti a forrásbevonás bővítésének lehetőségét a magánszféra élénkítésével, illetve európai uniós forrásokból, valamint hatékonyabb állami forrásfelhasználást biztosít.
- Egyéb közvetett gazdasági hatások is mutatkoznak, pl. a kereslet ösztönzésével serkenti a kínálatot, a vállalkozásokat. Mindez közvetve állami bevételeket is generál.

Hozzájárul a *szakképzettség növeléséhez, a foglalkoztatás bővítéséhez*:

- A Stratégia egyik alapkérdése az ifjúsághoz kapcsolódó szakképzés tartalmának és tematikájának megreformálása.
- A kutatásfejlesztés terén a széleskörű alkalmazhatóságra, gyakorlati hasznosításra törekszik.
- A szakmai képzésnek és infrastrukturális háttér biztosításának köszönhetően új munkahelyek teremtése lehetséges, nő a foglalkoztatás.

Hozzájárul a *társadalmi kohézióhoz*:

- A társadalmi elérhetőség és a virtuális (info-kommunikációs) hozzáférés javításával.
- A területi különbségek csökkentésével: a forráselosztáskor, pályázattáskor elsőbbséget élveznek az infrastrukturális hiányban szenvedő, hátrányos fejlettségű területek
- Az esélyegyenlőség biztosítása révén: az esélyegyenlőségi szempontokból kiemelt ifjúsági csoportok környezetének javítása, megújítása.
- Helyi szintű közösségi funkció erősödésén keresztül: az új típusú közösségi terek létrejötte a baráti, kisközösségi tevékenységeknek teret nyújtva lehetőséget biztosít a spontán civil szerveződéseknek.

Hozzájárul a *fenntartható fejlődést* biztosításához:

- Az emberi erőforrásba történő „beruházás” a munkaerő újratermelődését biztosítja, amely a folyamatos fejlődés záloga.

Készítette: Bodor Tamás

Látta: Rauh Edit

Jóváhagyta:

Az előterjesztés a Kormány álláspontját nem tükrözi!

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia finanszírozási koncepciójában megjelenik egyrészt a többletforrás-bevonás igénye, másrészt megfogalmazásra kerülnek a jelenlegi források hatékonyabb felhasználására vonatkozó elképzelések.

Fontos, hogy a társadalmi és közigazgatási egyeztetéseket és a Kormány általi elfogadást követően a hosszú távú kiszámíthatóság és a széleskörű szakmai, társadalmi elfogadottság érdekében a Nemzeti Ifjúsági Stratégia egy *országgyűlési határozat mellékleteként* kerüljön benyújtásra az Országgyűlés elé.

A széleskörű társadalmi elfogadottsággal bíró Nemzeti Ifjúsági Stratégia bázisán - az ifjúsági terület hosszú távú szabályozásának érdekében – meg kell kezdeni egy ugyancsak széleskörű társadalmi és politikai konszenzus eredményeként létrejövő ifjúsági törvény előkészítését, valamint az ifjúsági területre vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatát.

A kifejtettek alapján kérem a Kormányt, hogy az előterjesztést és a mellékelt határozati javaslatot elfogadni szíveskedjék.

Budapest, 2008. október „ ”

Szűcs Erika